AZ
EÖTVÖS JÓZSEF KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

(5900 Orosháza, Eötvös tér 2.)

OM: 201572

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Orosháza, 2024.

ELFOGADVA

TARTALOMJEGYZÉK

1 BEVEZETŐ 5

1.1 A pedagógiai program célja, feladata 5

1.2 Jogszabályi háttér 5

1.3 Az intézmény státusza 5

2 AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA 7

2.1 Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései 7

2.1.1 Bevezetés 7

2.1.2 Küldetésünk 7

2.1.3 Az óvodai nevelés alapelvei 7

2.1.4 Az óvodai nevelés értékei, célkitűzései 8

2.1.5 Az óvodai nevelés feladatai, tevékenységei 9

2.1.6 A hitre nevelés erősítése 9

2.1.7 Az egészséges életmód alakítása 9

2.1.8 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása 15

2.1.9 Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 18

2.2 Az óvodai élet megszervezése 19

2.2.1 Az óvodai élet megszervezése 20

2.2.2 Az óvodai csoportok napirendje 20

2.2.3 A tevékenységek szervezeti formái 21

2.3 Óvodai tevékenységek, az óvodapedagógus feladatai 21

2.3.1 Hitre nevelés 21

2.3.2 A játék 23

2.3.3 Verselés, mesélés 26

2.3.4 Az anyanyelvi nevelés célja 26

2.3.5 A zenei nevelés célja 28

2.3.6 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka 30

2.3.7 Mozgás 31

2.3.8 A külső világ tevékeny megismerése 33

2.3.9 Munka jellegű tevékenységek 35

2.3.10 A tevékenységekben megvalósuló tanulás 37
2.4 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére 39
2.5 Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek 40
2.5.1 Gyermekvédelem 40
2.6 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 41
2.7 A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek 44
3 AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA 46
3.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 46
3.1.1 Alapelvek, értékek 46
3.1.2 Célok, feladatok 48
3.1.3 Eszközök, eljárások 48
3.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 49
3.2.1 Nevelési területek 49
3.2.2 Tanulási területek 54
3.3 A teljes körű egészségfejlesztés 58
3.3.1 A teljes körű egészségfejlesztés célja 58
3.3.2 Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 63
3.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 63
3.4.1 Közösségek 64
3.5 A média szerkesztésében részt vevők tevékenysége, céljai 68
3.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 68
3.6.1 A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása 69
3.6.2 Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység .. 72
3.6.3 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő programok 72
3.6.4 A tehetség és a képesség kibontakozását segítő tényezők 73
3.6.5 A szociális hátrányok segítését jelentő tevékenység 74
3.7 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység 75
3.8 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje 76
3.9 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai 77
3.10 Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülőkkel, az iskola partnereivel 78
3.11 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai 81
3.11.1 Magasabb évfolyamba lépés feltételei 81

3.11.2 Az értékelés rendje 82
3.11.3 A vizsgatárgyak részei és követelményei 83
3.12 A felvétel és átvétel helyi szabályai 83
3.12.1 Az első osztályosok beiskolázása 83
3.12.2 Átvétel más intézményből 84
3.13 Eszközök és felszerelések jegyzéke 85
4 AZ ISKOLA HELYI TANTERVE 86
4.1 A helyi tanterv óraszámai 86
4.1.1 A választott kerettanterv megnevezése 86
4.1.2 A kerettanterv feletti óraszámok 88
4.1.3 A Sportiskola kiegészítő óraterve 89
4.1.4 A választott kerettanterv típusa 90
4.1.5 A helyi tanterv 90
4.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei 91
4.3 A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 92
4.4 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja 93
4.5 A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai 94
4.6 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei 94
4.6.1 A tanulók ellenőrzése, értékelése 94
4.6.2 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái 94
4.6.3 Szöveges értékelés 96
4.6.4 Értékelés érdemjeggyel 98
4.6.5 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátjai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya 100
4.6.6 Az otthoni, napközis és tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai 102
4.6.7 Az SNI és BTMN tanulók értékelése 103
4.6.8 A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítési elvei 104
4.6.9 Jutalmazás, büntetés formái 108
4.7 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei 111
4.8 A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési programja 111
4.8.1 A SNI tanulók habitációs, rehabilitációs ellátása 112
4.8.2 Az együttnevelés 113

4.8.3 Aktuális intézményi helyzetelemzés 116
4.8.4 A pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási - zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése 117
4.8.5 Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció 123
4.8.6 A helyi tantervbe épülő elemek: 124
4.8.7 A különleges bánásmódot igénylő tanulók hatékonyabb oktatása 126
4.9 Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok 127
4.10 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelés elvei 129
4.10.1 Az iskola egészségnevelési elvei 129
4.10.2 Az iskola környezeti nevelési elvei 129
4.11 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 132
4.12 Az iskola könyvtár-pedagógiai programja 132
4.14 Helyi könyvtárhasználati tanterv 136
5 Záró rendelkezések 142
5.1 Legitimációs záradék 142
5.2 Ratifikációs záradék 144

1 BEVEZETŐ

1.1 A pedagógiai program célja, feladata

A közoktatási intézmény pedagógiai programja alapján szervezi nevelő-oktató munkáját. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el. A programot a fenntartói jóváhagyást követően nyilvánosságra kell hozni.

1.2 Jogszabályi háttér

A közoktatási intézmények működésének legfontosabb szabályait, a szervezeti és eljárási kérdéseket a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet határozza meg.

1.3 Az intézmény státusza

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda jogelőd nélkül, 2011. szeptember 1-jén jött létre. Alapítója és fenntartója a Szeged-Csanádi Egyházmegye megbízása alapján a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság – 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.

Az intézmény alapításával és működésével kapcsolatos szabályokat, kötelezettségeket és jogokat az alábbi dokumentumok rögzítik:

- Alapító Okirat,
- Működési Engedély,
- Közoktatási Megállapodás,
- Használati Szerződés,
- Szervezeti és Működési Szabályzat,
- Házirend.

Az intézmény

- Neve: Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- OM azonosítója: 201572
- Székhelye: 5900 Orosháza, Eötvös tér 2.
- Telephelye: 5900 Orosháza, Előd u. 15.
- Típusa: többcélú intézmény, közös igazgatású köznevelési intézmény (óvoda, általános iskola)
- Alapfeladata:
    - Óvodai nevelés: napköziotthonos óvoda, 4 csoport
    - Általános iskolai nevelés-oktatás: nappali rendszerű általános iskola, melyben alapfokú nevelési és oktatási tevékenység folyik 8 évfolyamon.
    - A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása

      A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése, iskolai nevelése-oktatás: sajátos

nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Elérhetőségek:

Telefon:

- Óvoda→ 06-68/412-941;
- Iskola→ 06-68/411-355
- Fax az iskolában→ 06-68/512-110

E-mail:

- Óvoda: ovoda@eotvosoh.hu
- Iskola: titkarsag@eotvosoh.hu

Honlap:

- www.eotvosoh.hu

2 AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2.1 Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

2.1.1 Bevezetés

Nevelni annyit jelent, mint segíteni a gyermeket abban, hogy kifejlődjön benne az „ember", hogy kiteljesedjen személyisége. Minden gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a nevelésben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával, az egyenlő hozzáférés esélyének biztosításával.

Óvodánk arculatát olyan nevelni tudó és akaró óvodapedagógusok határozzák meg, akiket összeköt a közös felelősség, szándék és kötelességtudat. Nevelésünk alapját közös élményeink, ünnepeink és személyes példánk adja. Olyan erkölcsi értékek felé nyitjuk ki a gyermekek szívét, keltjük fel érdeklődésüket, amelyekre később lehet építeni.

2.1.2 Küldetésünk

A gyermeknevelés igazi értelme az, hogy tudatosan neveljük a gyermeket, gyarapítjuk őket testileg, lelkileg. A katolikus nevelési feladat több az emberségre, közösségi életre való nevelésnél. Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irány megismertetése a gyermekkel, amelyre élete minden szakaszában ráismerhet, és erőt meríthet belőle.

Intézményünk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják a katolikus szellemiséget. Célunkat akkor érjük el, ha az óvodapedagógusokat és egész alkalmazotti közösségünket áthatja ez a küldetéstudat.

2.1.3 Az óvodai nevelés alapelvei

Az óvodai nevelés a teljes ember formálására irányul.

Az óvoda szervezett közösség, mely a katolikus egyház értékrendje szerint élő *közösségek kialakítására, formálására törekszik.*

A gyerekeket segíteni kell életkori sajátosságuknak megfelelő közösségi élmények, tapasztalatok megélésében.

A katolikus óvodának *küldetése van,* különösen a hitre való nevelés területén, sajátos módon részt vállal a katolikus életre nevelésben.

Az óvodai nevelés *gyermekközpontú,* befogadó, megteremti az esélyegyenlőséget és

alkalmazza az egyenlő bánásmód elvét.

Biztosítja minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és *szeretetteljes nevelés*ben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Előítélet-mentes.

Gyermekképünk *a teljes család* környezetében teljesedik ki, ahol édesanya, édesapa, testvérek, nagyszülők vannak jelen, ennek természetességét hangsúlyozzuk.

Őszinte kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, hogy azonos elvek szerint neveljünk.

Alapelvnek tekintjük, hogy a gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze. Pedagógiai feladataink a gyermekek személyiségéhez igazodnak.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot adó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni, életkorhoz igazodó alakításáról. Biztosítjuk a közösségben végezhető sokszínű tevékenységeket - különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékot -, melyeken keresztül a megfelelő műveltségtartalmakat közvetítjük.

2.1.4 Az óvodai nevelés értékei, célkitűzései

Az óvoda a közoktatási rendszer legelső láncszeme. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul a gyermeki személyiség harmonikus testi, szellemi, érzelmi fejlődésének elősegítése.

Itt szerezheti meg a gyermek az első komoly – gyakorta egész életre szóló – *közösségi élettapasztalatok*at, a legalapvetőbb *együttműködési ismeretek*et, *követendő magatartásformák*at, itt ismerkedhet meg a *szereteten alapuló értékrend*del, az *egészséges életmód és napirend*, a *környezettudatos magatartás* követelményeivel. Ezek a szervezett pedagógiai hatások a napi tevékenységek során válnak belsővé, magatartásformáló, motiváló személyiségjeggyé. Jelentőségüket az adja, hogy a közösségi erkölcs alapjait jelentik. Csak következetes és tudatos nevelés nyomán válhat ez a pedagógiai alapozás jellemformáló s egyben közösségalakító erőforrássá.

Elsődleges célunk az alapvető *óvodai funkciók* – óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő – feltételrendszerének erősítése, korszerűsítése.

Éves munkatervünk, tevékenységrendszerünk kialakítása során fő célkitűzésünk, hogy *pedagógiai feltételeink*et teljes körűen és optimális hatékonysággal működtessük, minden óvodai csoport számára a legkedvezőbb nevelési környezetet biztosítsunk.

Célunk, hogy óvjuk és gyarapítsuk azokat a *hagyományok*at, amelyeket közösségünk a szülőkkel, az egyházközséggel és az iskola nevelőtestületével együttműködve fennállása során kialakított.

Óvodásainkat fokozatosan, türelemmel, aprólékos gonddal, szükség szerinti egyéni fejlesztéssel készítjük elő az *iskolakezdés*re. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. *Családias légkör*ben, katolikus lelkülettel várjuk a hozzánk érkező gyermekeket.

2.1.5 Az óvodai nevelés feladatai, tevékenységei

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.1.6 A hitre nevelés erősítése

A katolikus óvodában a kisgyermekek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása, folytatása, a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.

Az óvodában a vallásos élményekkel a gyerekek vallásos érzelmeit ébresztgetjük, erősítjük. A gyerekek örömmel imádkozzanak minden nap, szívesen látogassanak el a templomba. A közös élmények, cselekvések kapcsán a csoport tagjai erősödjenek összetartozásukban.

Céljaink

- a katolikus embereszmény megalapozása,
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben,
- ismerjék meg a gyermekek a vallásos környezetet, legyen módjuk tapasztalatszerzésre, élménygyűjtésre, ezek közös feldolgozására,
- alakuljanak ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmai, ismerjék meg Jézust, életének főbb eseményeit, példabeszédeit, tanításait és általa a Mennyei Atyát és a Szentlelket,
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során,
- segítsük őket hozzá, hogy megismerkedhessenek a templomi közösséggel, tanulják meg a helyes keresztvetést és kötött szövegű gyermekimákat,
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése, jóság, szófogadás gyakorlása,
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése.

2.1.7 Az egészséges életmód alakítása

Feladatunk a gyermekek testi fejlődésének elősegítése. A gondozás nevelő munkánk alaptevékenysége. Hozzájárul az egész személyiség átfogó fejlődéséhez. Az öröklött adottságokon kívül a környezeti hatások nagymértékben meghatározzák a gyermekek fejlődését. Ezért fokozottan hangsúlyos a gyermeket körülvevő felnőttek életmódja, életmintája, a derűs, vidám, barátságos, tevékeny légkör megteremtése. Gyermekeink testi-lelki egészségének, a prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátásának érdekében folyamatosan kapcsolatban állunk az óvodai nevelést segítő szakemberekkel: családsegítő szakemberei, orvos, védőnő, logopédus, pszichológus.

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása csak a családdal összhangban lehet eredményes, ezért törekvéseinket a szülőkkel is megosztjuk, együttműködésüket kérjük az egységes elvárások megteremtése érdekében. Az egészséges életmódra nevelés a testi nevelésre, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítására, a környezettudatos magatartáshoz és a környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítását meghatározó alapelvekre épül.

Az egészséges életmódra nevelés céljai

- az egészséges életvitelhez szükséges szokások kialakítása,
- az egészség megőrzésére, az egészséges állapot megbecsülésére nevelés,
- a gyermekek felkészítése a tágabb környezet káros hatásainak kivédésére.

A gondozás és egészséges életmódra nevelés feladatai

- Az egészséges óvodai környezet kialakítása
- Az óvoda épületének használata során elsődleges szempont az egészséges és biztonságos környezet. A konyhában, a tálalás során a higiénia betartása, balesetek elkerülése. Az óvoda helyiségeinek berendezésénél figyelembe vesszük a gyermekek testi adottságait, a biztonsági szempontokat és esztétikus megoldásokra törekszünk.
- Óvodánkban barátságos, természetes alapanyagú bútorokkal és berendezési tárgyakkal felszerelt csoportszobák veszik körül a gyermekeket. Jó minőségű, tartós játékokkal játszhatnak, azok ellenőrzésével és tisztántartásával előzzük meg a balesetveszélyt és a betegségeket. A játékeszközöket a gyermekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így azok napi elrendezése rendszeretetre és az esztétikum iránti fogékonyságra nevelnek. Csoportszobáink és öltözőink világosak, berendezésükkel kényelmes helyet biztosítunk mindenki számára. Csoportjainkban megfelelő szellőztetésre van lehetőség.

A gondozási folyamatokhoz szükséges egyéb helyiségek:

- öltözők (jellel ellátott öltöző szekrények, családoknak szóló információs tábla),
- mosdók (jellel ellátott törölközök, fésűk, fogmosó felszerelés, zuhanyozók),
- tornaszoba (ablaküveg védelme, biztonságos, óvodáskorúak számára alkalmas mozgásfejlesztő eszközök és kézi szerek, csúszásgátlás, nagyméretű szabad hely a mozgáshoz),
- az udvar sokféle, sokszínű lehetőséget biztosít a gyermekek számára. A parkosított terület lehetőséget biztosít gyermekeink természetszeretetének fejlesztésére és a munkára nevelésre.

Egészségre nevelés, gondozás

A napirend helyes szervezésével segítjük az egészséges életritmus kialakítását. Egy-egy csoport gyermekeire vonatkozó egészségügyi szokás- és szabályrendszer megtervezésénél figyelembe vesszük a családból hozott szokásokat és a gyermekek egyéni sajátosságait. Így nevelési tervünk gondozási része egyénre szabott feladatokat is tartalmaz.

A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás. Óvodásainkat arra neveljük, hogy minden ételt érdemes megkóstolni, de nem erőltetjük az evést, ha nem ízlik nekik. A gyermekek egyéni táplálkozási szokásait toleráljuk, de nevelési próbálkozásainkat nem adjuk

fel. A diétára vagy egyedi táplálkozásra (pl. liszt érzékeny, ételallergiás) szoruló gyermekeket körültekintően és gondosan látjuk el.

Folyadék fogyasztására az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk. A reggeli étkezés és az ebéd elfogyasztása közösen történik. Kellő időt biztosítunk az étkezéshez, egyéni szükségletek figyelembevételével. A kulturált étkezéshez tartozik, hogy minden fogást külön tányéron tálalunk, ügyességüknek megfelelő evőeszközöket használunk.

Egészségügyi szempontból fontos a váltó-, ill. tartalékruha az óvodában. A délutáni pihenéshez pizsamát vesznek fel a gyermekek. A testápolás védi a gyermekek egészségét, elősegítjük rendszeres tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakítását. Az önkiszolgáláshoz szükséges készségek kialakítását nagymértékben segíti az óvodapedagógus és a dajka, miközben fontos a felnőtt és a gyermek közti meghitt kapcsolat.

A mozgás a gyermek természetes belső igénye, kielégítésére egész nap lehetőséget biztosítunk. Óvodásaink mozgásigénye egyénenként eltérő, változatos tevékenységek felkínálásával segítjük szükségletük megvalósítását. Szervezett, közös élményt nyújtó sétákra is elvisszük a gyermekeket. Óvodásaink edzését, mozgáskoordinációjának fejlesztését sokféle mozgásos tevékenységgel segítjük. Sok időt töltünk a szabadban. A pihenés, alvás a gyermekek testi, szellemi fejlődését szolgálja. Időtartama egyénenként eltéréseket mutat. Feladatunk, hogy a nyugodt pihenés feltételeit (levegőcsere, mese, csend) biztosítsuk a gyermekek számára.

Az egészséges életmódra nevelés tartalma

Testápolás: a gyermekek először segítséggel, majd önállóan szappannal kezet mosnak, törölköznek, használják a WC papírt, lehúzzák a WC-t. Fokozatosan elsajátítják a zsebkendő és fésű használatát, a helyes fogmosást. Tiszteletben tartjuk a gyermekek intimitását.

Önkiszolgálás: kezdetben a gyermekek ismerkednek az egyes használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás műveleteinek sorrendjével. Az önkiszolgálás készségei a gyakorlás során megszilárdulnak és önállóan elégítik ki szükségleteiket.

Étkezés: a gyermekek kezdetben (szükség esetén) segítséggel, majd önállóan terítenek maguknak, használják az evőeszközöket, szükségletüknek megfelelően esznek, isznak, használják a papírszalvétát.

Öltözködés: a gyermekek először segítséggel, majd önállóan le- és felveszik, ki- és begombolják ruháikat. Cipőiket le-és felhúzzák, később fűzik és kötik. Elsajátítják az öltözködés sorrendjét, a ruhák hajtogatási módját, vigyáznak ruházatukra.

Környezet rendben tartása: a gyermekek saját holmijukat, játékaikat, foglalkozási eszközeiket helyre teszik, használják a lábtörlőt, elsajátítják a takarójuk összehajtásának módját, az ajtókat csendesen nyitják és csukják, rendet tartanak maguk körül. Ha szükséges, felseprik a szemetet.

Az óvodai egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek, elvégzésük kritériumai:

Mindennapos testmozgás: az óvodai élet mindennapjaiban lehetőséget biztosítunk a szervezett keretek között történő mindennapos testmozgásra, a motoros képességek fejlesztésére, az életkori sajátosságból adódó mozgásigény kiteljesítésére vagy felkeltésére, mely történhet a tornatermünkben, csoportszobáinkban, folyosónkon, ill. szabad levegőn.

Lelki egészséget fejlesztő módszerek és művészetek: olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása, mely figyelembe veszi a gyermekek személyiségét, érzelmi biztonságot ad a kialakított, megalapozott szokásrendszerrel, napirenddel és hetirenddel; tág teret biztosítunk a szocializációra, a közösen megélt tevékenységek, programok során, melyek lehetnek a művészeteknek olyan területei, ahol ki tudják bontakoztatni érzéseiket.

Egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése: az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, ill. tejtermékek fogyasztásának ösztönzése; a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

1-es típusú diabétesszel élő, inzulinfüggő gyermekek speciális ellátására vonatkozó szabályozások (intézményi egészségügyi szolgáltatás):

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (A Nemzeti Köznevelési Törvény 62. §-a a következő (1a) -(1e) bekezdéssel egészül ki):

„(1 a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb l-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény - beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is - felügyelete alatt áll, az l-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (lb)-(le) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

(1 b) Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (la) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

(1 c) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az (1 b) bekezdés szerinti feladat ellátását

a) olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy

b) iskolaorvos vagy iskolavédőnő útján biztosítja.

(1d) A szülő, más törvényes képviselő az (la) bekezdés szerinti kérelmét az Eütv. 15. § (5)

bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be.

(1e) Az intézmény vezetője az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet alakít ki."

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek speciális ellátására vonatkozó együttműködés részletei:

- Elsődleges, a szülő által, orvosi javaslatra megadott szempontok figyelembe vétele.
- A szülő-pedagógus, gyermek-pedagógus folyamatos, naprakész kommunikációja a gyermek jóllétének fenntartása érdekében.
- A nevelőtestületi tájékoztatás a cukorbeteg gyermek ellátására vonatkozóan.
- Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek egészségügyi problémája esetén azonnali segítség kérése, mentőszolgálat, ezt követően a szülők értesítése.
- Amennyiben a szülő nem veszi komolyan, úgymond elhanyagolja gyermeke betegségével kapcsolatos következményeit, abban azesetben a védőnővel, illetve a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálattal egyeztetve járunk el.
- Intézményi gyermekorvosunkkal a kötelező szűrővizsgálatok alkalmával minden esetben konzultálunk a gyermek adott állapotáról.

Az inzulinfüggő cukorbetegségben szenvedő gyermekekre vonatkozó speciális eljárásrend:

Diabéteszes gyermekek ellátása az óvodában:

Ha a gyermek rosszul érzi magát – mérjük meg a vércukorszintjét, hogy lássuk, a rosszullét a vércukorszint változásával van-e összefüggésben. Ha igen, azaz a vércukor túl alacsony (4 mmol/l alatti) vagy túl magas (14 mmol/l feletti) szintje vezetett a rosszulléthez, az alábbiak szerint kell eljárni:

Eljárásrend az alábbiakban felmerülő problémák esetén:

• Leesik a vércukorszint – hipoglikémia (< 3,9 mmol/l-es vércukorszint /már 4 mmol/l-nél kezdjük meg a kezelést!/):

Tünetek: sápadtság, remegés, izzadás, éhségérzet, gyengeség, fáradtság, koncentrálóképesség csökkenése, hangulatváltozás, fejfájás, zavart viselkedés.

Mit adjunk: 0,3 gramm/testsúlykilogramm gyorsan felszívódó szénhidrátot óvodás gyermek számára: 1 dl tej vagy 0,5 dl gyümölcslé vagy néhány szem szőlőcukor + szükség esetén 10-15 g lassan felszívódó szénhidrát (1-2 db keksz).

Ennek legegyszerűbb megoldása egy könnyen hozzáférhető helyen tárolt sürgősségi csomag – „hipós" csomag, mely tartalmazza a szülő által összeállított, a diabéteszes gyermek számára bevált, a hipoglikémia elhárítására szolgáló termékeket.

A hipoglikémia ellátását követően a vércukorszintet 15 perc múlva ellenőrizni kell (vissza kell mérni vagy szenzoron ellenőrizni), és elégtelen vércukor emelkedés esetén a szénhidrát bevitelt ismételni kell.

Ha súlyos, eszméletvesztéssel járó hipoglikémia lép fel, be kell adni a **Glucagon** injekciót, izomba: 25 testsúlykilogramm alatt fél adagot, azaz 0,5 mg-ot, 25 testsúlykilogramm felett teljes adagot, azaz 1 mg-ot. Amint a gyermek magához tér, először gyorsan, majd lassan felszívódó szénhidrátot kell adni neki.

Súlyos hipoglikémia esetén nasalis glucagon (Baqsimi) is használható. (https://www.ema.europa.eu/en/documents/product-information/baqsimi-epar-product-information_hu.pdf)

A gyermeket egyedül hagyni nem szabad!

Eszméletlen beteget megitatni vagy megetetni tilos!

A mentőszolgálatot minden eszméletvesztéssel járó hipoglikémia esetén értesíteni kell!

• Magas vércukrot mérnek/jelez a szenzor – hiperglikémia (>10 mmol/l-es vércukorszint)

Tünetek: túlzott folyadékfogyasztás, gyakori vizelési inger, indokolatlan fáradtság, zavartság, koncentrációs zavar, homályos látás, száraz, viszkető bőr, rossz közérzet, tartósan magas, fél-egy napot meghaladó, jelentősvércukorkilengés esetén hányás, gyomorfájdalom, acetonos lehelet, légszomj.

Mit tegyünk: A szenzorral mért értéket vércukorméréssel kell megerősíteni. Gondoskodjunk a bőséges vízbevitelről, és konzultáljuk a gyerek szüleivel, esetleges plusz inzulin (korrekció) adásáról.

Inzulinpumpás gyereknél a korrekcióra nem reagáló magas vércukorszint kanülhibára utalhat. Ilyenkor gyors kanülcserére lehet szükség. Ha ez nem kivitelezhető, pennel kell 1-2 egység inzulint beadni, szülővel/orvossal egyeztetve.

Abban az esetben, ha a gyermek hány, azonnal értesíteni kell a mentőszolgálatot, a gyermeknek kórházi ellátás szükséges.

Ha a gyermek belázasodik, a szülőket kell értesíteni, akik érte jönnek. A lázat azonban addig is csillapítani kell, bő folyadékbevitel szükséges.

Mindennapos mozgás előtt:

- ✓ ha a vércukorszint 6-12 mmol/l között, az aktivitás megkezdhető,
- ✓ ha a vércukorszint < 5 mmol/l, 10-20 g szénhidrátot kell fogyasztani, s a mozgást addig halasztani, amíg a vércukorszint emelkedni kezd, ill. 5 mmol/l feletti nem lesz,
- ✓ ha a vércukorszint > 14 mmol/l, az aktivitás megkezdését el kell halasztani. A cukorbeteg gyermekek gondozását végző szakemberek és a családokat összefogó alapítványok könyvekkel, kiadványokkal segítik a pedagógusok munkáját.

A óvodapedagógus szerepe a diabéteszes gyermek ellátásában:
Az 1-es típusú diabétesz élethosszig tartó, folyamatos ellátást igénylő állapot. Az óvodás korban a kisgyermekek a cukorbetegségük ellátásában nem önállóak, a környezetükben élők

segítségére van szükségük. A szüleik mellett az óvodapedagógusok és dajkák közvetlen napi teendőihez tartozik a gyermekek ellátása, segítése. Amikor cukorbeteg gyermek kerül a közösségünkbe, a szülőnek kötelessége tájékoztatni az óvodavezetőt a gyermek betegségéről, jelenlegi állapotáról, kezelésének módjáról. Az intézményvezető köteles konzultálni a speciális diabétesz segítő képzést elvégzett pedagógussal, aki a gyermek ellátásának elsődleges felelőse lesz.
A pedagógus akkor tudja jól ellátni a feladatait a mindennapokban, ha tisztában van
- a gyermek aktuális egészségügyi állapotával
- a gyermek szervezetében végbemenő folyamatokkal, azok hatásaival, tüneteivel.
A Nkt. 46.§ (3) b) pontjában foglaltaknak megfelelően az óvodás gyermek életrendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítjuk ki.
A gyermek szülőjének vagy gondviselőjének tudta és hozzájárulása nélkül a pedagógus nem végezhet a gyermek diabéteszes terápiájához köthető tevékenységet.
Amennyiben a szülő szeretné felkérni a pedagógust diabéteszes gyermeke óvodai ellátásának segítésére, kérelmet kell benyújtania az intézményvezetőnek, melyben részletesen megírja, milyen segítő tevékenységre kéri fel a kijelölt pedagógust.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A hatékony nevelőmunka érdekében megismerjük az óvodánkba kerülő gyermekek otthoni életritmusát, étkezési és egészségügyi szokásait. Személyes példamutatással és gyakoroltatással segítjük az egészséges életmódhoz szükséges készségek kialakítását, és a gondozás kialakítását. Figyelemmel kísérjük óvodásaink testi és lelki egészségének állapotát, együttműködünk a szülőkkel és az egészségügyi szakemberekkel a betegségek megelőzése érdekében és kiszűrésében.

A fejlődés várható eredménye

Legkésőbb az óvodáskor végére a gyermekek önállóan tisztálkodnak, fésülködnek, öltözködnek, étkeznek. Helyesen használják a zsebkendőt, megtanulnak helyesen orrot fújni, fogat mosni, minden evőeszközt helyesen használnak, meghatározzák a megenni kívánt étel mennyiségét. Esztétikusan terítenek, hajtogatják, s helyezik el ruháikat, takarójukat. Saját külsejüket és környezetüket igyekeznek rendben tartani.

2.1.8 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

2.1.8.1 Érzelmi, erkölcsi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretett teli légkör vegye körül.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés célja

- a gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának erősítésével a társas kapcsolatok elősegítése,
- pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- a gyermekek érzelmi kötődésének kialakítása a személyi és tárgyi környezethez.

- Az érzelmi, erkölcsi nevelés feladatai
- a gyermeket körülvevő kiegyensúlyozott, szeretetteljes, biztonságot adó, nyugodt, derűs légkör megteremtése, fenntartása,
- a gyermek örömhöz juttatása, mely a személyiség gazdagodását, érését és kiteljesedését szolgálja,
- bizalomra, őszinteségre, szeretetre épülő pozitív attitűd jellemezze a pedagógus-gyermek, gyermek-dajka és gyermek-gyermek közötti kapcsolatot,
- az érzelmi nevelés segítse a gyermeket a másság elfogadására,
- segítse a gyermek szociális érzékenységének, szolidaritásának fejlődését, éntudatának alakulását, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés tartalma

Az erkölcsi és szociális érzelmeket közös célok, tevékenységek, élmények útján alakítjuk. Ennek során a gyermekek megtanulják önmaguk és a különbözőségek elfogadását, tiszteletét és megbecsülését. Az óvodai élet segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek elsajátítja az önfegyelmet, fegyelmet, udvariasságot, formálódik igazságérzete. Az esztétikai élményeken keresztül formálói vagyunk a gyermekek esztétikai értékítéletének, szép iránti igényének, a természetes anyagokhoz való kötődésének.

Az intellektuális érzelmek (funkcióöröm, sikerélmény, önbizalom, a dicséret és a kudarc hatása) kialakításával segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását.

Hagyományaink ápolása, a szülőföldünkhöz való kötődés megalapozása fontos része érzelmi nevelésünknek.

Az egyházi és világi ünnepek megélése és átélése is érzelmi életünket gazdagítja.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodába kerülő gyermek számára nehéz a családtól való elválás. A mi szerepünk szerető, gondoskodó, segítő társ lenni a gyermek számára a napi gondozási és egyéb tevékenységek során. Ehhez el kell nyernünk a gyermek bizalmát és szeretetét. Biztonságos légkört teremtünk, ahol óvodásaink mindig számíthatnak megértésünkre, segítségünkre, vigasztalásunkra, és ha kell, védelmet találnak.

A szokások kialakításában következetesek vagyunk, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonság érzetét kelti a gyermekben.

Érzelmi megnyilvánulásainkban őszinteségre törekszünk, ezzel is példaértékű viselkedésmintát adva a gyermekeknek.

A fejlődés várható eredménye

Az óvoda és a család szoros együttműködése, a biztonságot adó óvodai légkör, a tevékenységek gazdag tárháza, a közös élmények a gyermekek érzelmi életében meghatározó változást idéznek elő. A gyermekek érzelmi élete kiegyensúlyozottá válik, pozitív erkölcsi érzelmeik megerősödnek, érzelmeiket vállalják.

2.1.8.2 A közösségi nevelés

A közösségi nevelés célja és feladata

- szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akarati tulajdonságok megalapozása – önzetlenség, tapintat, figyelmesség, tolerancia, megbocsátás,
- a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése,
- a családban és az óvoda felnőtt közösségében keresztény, megbocsátó, elfogadó életminta vonzóvá tétele.

A társas kapcsolatok alakulásának színterei, tartalma

Az óvodánkba érkező gyermekek beszoktatása nagy türelmet, szerető odafigyelést és empátiát kíván minden óvodai dolgozótól. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodapedagógusokkal, társaikkal és új környezetükkel. A beilleszkedést segíti az otthonról hozott kedves tárgy és a személyes törődés – ölbeli mondókák, énekelgetések, mesélés, bábozás. Ebben az időszakban a dajkák is több időt töltenek a csoportokban. A beszoktatás időszakában személyes beszélgetéseken keresztül és az adatlapok kitöltésével minél többet igyekszünk megismerni a család életmódjáról, szokásairól, életkörülményeiről, a gyermek és szülei kapcsolatáról, s magáról a gyermekről. Az év közben érkező gyermekek fogadásakor már a csoport tagjai is segítenek új társuk beilleszkedésében.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együttjátszásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával.

Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzeteiket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutatunk az utánzással tanuló 3-7 éves korosztálynak.

Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartsuk. Állandó jelenlétünk és testi közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi biztonságot jelentik. Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét alkalmazzuk leginkább. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi hiányossággal küzdő gyermekeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, ill. a szülőkkel fokozottabb együttműködésre van szükség. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos gyermek segítése a gyermekvédelmi felelősökkel karöltve lehetséges.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre mind hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez,
- a magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt,
- elfogadja, keresi mások társaságát, együtt tud működni, kommunikálni velük,

- az óvodáskor végére a gyermek megtapasztalja, átéli a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát.

2.1.9 Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

2.1.9.1 Az anyanyelvi nevelés

Célja és feladata

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- a gyermekek kommunikációra való ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- a beszédkedv felkeltése, kialakítása,
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés,
- az óvodai nevelőközösség mintaadó beszédkultúrájának kialakítása.

Tartalma

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul. Az anyanyelv fejlesztése - beszélő, és meghallgatni tudó környezettel, mintaadással, szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeket biztosít, amelyek által további élményeket szerezhet az őt körülvevő környezetről. A tapasztalatok verbális kifejezése során fejlődik beszédkedve, gazdagodik szókincse, tisztábbá válik hangképzése.

Beszélgetéseik során személyes kapcsolataik is alakulnak. Türelemmel és következetesen törekszünk az udvariasság, a beszédfegyelem megtartására, a hangerő szabályozására, a hangsúly, a tagolás, a szórend helyességére.

A gyermekek életkori és értelmi fejlettségére alapozva gyakran játszunk anyanyelvi játékokat. Ezek segítségével is fejlődik beszédkedvük, gazdagodik szókincsük, tisztábbá válik hangképzésük.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek nagy része sok időt tölt az óvodában, anyanyelvi kultúrájukat mégis a család alapozza meg. Fontosnak tartjuk a szülők figyelmét felhívni a beszélgetések, a mesélés hasznosságára, a kapcsolattartás e fontos eszközére.

Sokat beszélgetünk a gyermekekkel. Ez szorosabb, személyes kapcsolat kialakítását teszi lehetővé. Fejlesztjük beszédkultúrájukat, ügyelünk beszédük hangerejére, hangsúlyának, tagolásának, szórendjének helyességére.

A súlyosan beszédhibás gyermeket logopédushoz irányítjuk.

A beszédfegyelem kialakítása nehéz feladat, mert a gyermekek csak nehezen képesek késleltetni mondanivalójukat. Türelemmel, következetesen törekszünk az udvariasság szabályainak betartatására.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink aktívan használják a tapasztalatok, beszélgetések során bővült szókincsüket,

- törekednek egymás türelmes és figyelmes végighallgatására,
- képességeikhez mérten tisztán, megfelelő hangerővel és hangsúlyozással beszélnek.

2.1.9.2 Az értelmi nevelés

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermek érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermeknek változatos tevékenységet. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, a kreativitás erősítése. A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának fenntartása és tudatos kihasználása nevelőmunkánk fontos része.

Az értelmi nevelés feladata

- a spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése,
- a tanult ismeretek gyakorlása különböző tevékenységekben és élethelyzetekben,
- értelmi képességek – érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és kreativitás – fejlesztése tevékenységeken keresztül,
- az értelmi nevelés során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a gyermekek eltérő egyéni fejlődési üteméhez igazodjunk, érdeklődésükre, kíváncsiságukra, valamint a meglévő tapasztalataikra és ismereteikre, mint életkori sajátosságokra építsünk, ehhez biztosítsunk változatos tevékenységeket.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Elvárás, hogy az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel valósuljon meg az óvodai nevelőmunka során. A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mérten fejlődnek. Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi ráhangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó, megfelelni akaró gyermekekké válnak,
- mindezt játékosan, a tevékenységek gazdag tárházának felkínálásával érjük el,
- óvodánk tárgyi felszereltsége és óvónőink érdeklődési köre, fogékonysága segíti gyermekeink értelmi fejlődését.

2.2 Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja. A tervezőmunka az éves munkaterv alapján történik.

2.2.1 Az óvodai élet megszervezése

A tevékenységek tervezése a nevelési év elején történik, összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. A sok ismétlés, és egymásra épülő tevékenységek eredményei a gyermekek fejlődésében mutatkoznak meg. A gyermekek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk. A feljegyzések a gyermekek megismerését, fejlődését tükrözik. A személyiséglapok a tudatos munkát segítik, segítséget adnak számunkra a szülők tájékoztatásában gyermekük fejlődéséről. Nevelő munkánk során a gondozás kiemelt szerepet kap a gyermekek önállóságának segítésében. A napirendet rugalmasság, folyamatosság jellemzi, melyben a játék kitüntetett szerepet kap. A napirend összeállításakor az óvodapedagógus minden esetben figyelembe veszi óvodánk szokásait és a gyermekek egyéni szükségleteit.

2.2.2 Az óvodai csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
7.00-12.00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornaszobában, vagy a szabadban) Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése Tevékenységekben megvalósuló tanulás Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Mozgás A külső világ tevékeny megismerése Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
12.00-15.00	Gondozási feladatok – tisztálkodás, étkezés, öltözködés Pihenés
15.00-18.00	Gondozási feladatok – tisztálkodás, étkezés, öltözködés

	Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig
A részletes napirendet csoportonként alakítjuk ki és tesszük közzé a nevelési év kezdetén.	

2.2.3 A tevékenységek szervezeti formái

Tervezet tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető tevékenységek
Hitre nevelés Mozgás Mozgásos játék – mindennapos mozgás	• Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok

2.3 Óvodai tevékenységek, az óvodapedagógus feladatai

2.3.1 Hitre nevelés

Az egyház ünnepeit, az egyházi év eseményeit a játékosság elvének és az életkori sajátosságoknak szem előtt tartásával építjük be nevelőmunkánkba. Fontos, hogy hitünk kérdéseiről mindenkor őszintén, a gyermek érzelmi szintjéhez igazodva válaszoljunk a feltett kérdésekre. Óvodánk célja az, hogy minél színesebben, gazdagabban tárja a gyerekek elé a világot. Vallásos nevelésünk akkor eredményes, ha ezirányú törekvésünk a nevelés egészébe beépül.

Az óvoda feladatai

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért sikeressége, eredményessége nagymértékben függ attól, hogy sikerül-e együttműködést kialakítani és fenntartani a családokkal. Az óvoda nem vállalhatja a családi hitre nevelés feladatainak megoldását, de az óvodapedagógusban támaszt, segítőtársat találhatnak a szülők gyermekük nevelésében. A kapcsolat alakításában a légkört az elfogadás, a nyitottság, a szeretetteljes párbeszéd, a kölcsönös megbecsülés jellemezze!

A vallásos meggyőződés kialakulására döntő hatással van, hogy a gyermek mit lát, milyen közösség veszi őt körül. A gyermeknek a szeretetteljes légkört a család közösségén kívül is meg kell tapasztalnia. A gyermek hite úgy marad élő, életképes néhány év múltán is, ha olyan közösség veszi őt körül, amely osztozni tud vele szeretetében, örömeiben.

„Az evangélium hirdetése nem lehet következetes és hatásos, ha nem kapcsolódik hozzá erőteljes közösségi lelkiség, közösségben megélt kereszténység." II. János Pál

A hitre nevelés célja és feladatai

- a szeretet légkörének megteremtése az óvoda közösségében és ezen keresztül a gyermekek egész személyiségének kibontakoztatása,
- a hit ébresztése és fejlesztése, az egész személyiség gazdagítása,

- a keresztény értékrend normáinak közvetítése, vonzóvá tétele a gyermek számára – igazság, szeretet, jóság, megbocsátás, önzetlenség, őszinteség, segítőkészség,
- bibliai történetek megismertetése a gyerekekkel, életkoruknak és értelmi fejlettségüknek megfelelően.

A hitre nevelés tartalma átszövi az óvodai élet egészét

- a reggeli áhítat, csendes percek során,
- az étkezés előtti és utáni imádságban,
- a templomlátogatások során,
- a játékban,
- a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
- a délutáni pihenés előtti imában, fohászban.

Az egyház ünnepeivel, eseményeivel kapcsolatos témákat játékos formában építjük be nevelőmunkánkba, az életkori sajátosságok szem előtt tartásával. Az ünnep, illetve az ünneplés hosszantartó élményeket hagy a gyermekek életében. Óvodai életünkben számtalan olyan alkalom adódik, amely az öröm forrása lehet.

A gyerekekkel együtt készülünk Jézus születésének ünnepére. Az adventi időben megéljük a várakozás – a csöndes várakozás – örömét. Ebben az időszakban jobban egymásra irányítjuk figyelmüket, jócselekedeteket gyűjtünk, betlehemes játékkal készülünk a közös ünneplésre.

A nagyböjti időszakot is együtt éljük meg a gyerekekkel. Hamvazószerda előtti kedden még utoljára mókázást, táncolást csapunk. Célunk ezzel az, hogy a gyereknek még valóságosabb legyen a farsangi időszak „gazdagsága", és a nagyböjti időszak egyszerűsége, puritánsága közötti különbség. Nagyböjtben a csoportszobák díszítései is leegyszerűsödnek.

Hamvazószerdán a meghívott Atya hamuval megjelöl minket. A nagyböjti időszak Húsvét örömteli várakozásának fényében zajlik, minden egyes mozzanata a Szent Ünnepet készíti elő. A Húsvét a legkiemelkedőbb, legnagyobb egyházi ünnep. A keresztény vallás ennek az ünnepnek a lényegében gyökerezik. Kicsi gyermekeknek nagyon nehéz a Húsvétról beszélni. Lényegét csak „megéreztetni" tudjuk velük. A nagyböjti időszakban is jócselekedeteket gyűjtünk.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek megismerjék a magyar és az egyetemes egyház szentjeit. Ezért a szentekről beszélünk nekik: Szent Gellért, Árpádházi Szent Erzsébet, Szent Miklós, Szent József, Szűz Mária.

A templomot, mint Isten házát megismertetjük a gyermekekkel, megalapozva ezzel az otthonosság érzését és a helyes viselkedési szokásokat. Óvodánkban a hétköznapokhoz és ünnepekhez kapcsolódó keresztény jelképek veszik körül a gyerekeket, ezek tiszteletére neveljük őket. A lelki, vallási tartalmú tevékenységekhez meghitt körülményeket teremtünk. Rendszeresen tanítunk egyházi énekeket, melyeket az imák, szentmisék, ünnepek alkalmával énekelünk.

A liturgikus év eseményei

- karácsonyi ünnepkör – Adventi naptárunk szerint, naponta jócselekedetek gyűjtése,
- húsvéti ünnepkör –jócselekedetek gyűjtése keresztre, bárányra, töviskoszorúra,

- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése,
- havonta gyermekmise,
- imádságok, énekek tanulása.

Ünnepek és megemlékezések

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése és lezárása.

Az óvodapedagógus feladata

Az elfogadás elvét magunkénak tekintjük, így a nem vallásos, de a hitre nyitott családok gyermekeit is felvesszük. Missziós feladatunknak tekintjük, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeket felkaroljuk. Megtartani és erősíteni kell a családokhoz fűződő kapcsolatokat: a közös munka – udvarszépítés, virágültetés, kertgondozás – és a közös szórakozás – farsang, versenyek, hagyományőrző rendezvények, kirándulások – mind-mind fontos megtartó erőt, alkalmat jelentenek.

A fejlődés várható eredménye

Eredményes nevelőmunkánk hatására óvodásaink alapvető ismeretekkel rendelkeznek hitünkről, a keresztény értékrend normáiról, ünnepeinkről. A családdal közösen kialakított viselkedési mintát elfogadják, követik és iskolás éveik alatt tovább élik.

A nevelőtestület lelkiségének erősítése

Az elmúlt évek során a hitre nevelésben több hagyományunk alakult ki, amelyek a nevelőtestület lelkiségét hivatottak erősíteni, fejleszteni, és amelyeket továbbra is folytatni kívánunk.

2.3.2 A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Felhívó jellegű a játék kitüntetett szerepe, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megteremtésének követelménye. Az óvodás gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

A jó játék áthatja a gyermek minden tevékenységét, fejleszti az egész személyiségét: mozgását, gondolkodását, szabálytudatát, önfegyelmét, társas kapcsolatait.

A játék során a gyermek megtanul alkalmazkodni, konfliktushelyzeteket kezelni, kudarcot tűrni. A gyermek azonosul a felnőttek szerepeivel, viselkedésmintákat sajátít el.

Így válik a játék a gyermek kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységévé.

A játék során:

- a pedagógus utánozható mintát ad, majd bevonható társ marad,
- indirekt játékirányítás módszerével alakítja a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan,
- jelenlétével lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását,
- az óvodapedagógusok feladata az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz,
- a helyi adottságoknak megfelelően kialakított a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség,
- a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő gyermek nevelése az óvodapedagógus feladata,
- megjelenik az anyanyelvi nevelés,
- formálódik a társas kapcsolatok szintje, minősége,
- erősödnek a katolikus magatartásformák és szokások.

A játék fajtái

A gyakorlójáték során az adott tevékenység örömét éli át a gyermek.

A mozgások és a hangok játékos ismételgetése leginkább a 3-4 évesekre jellemző, segítik a beszéd- és a finommotorika fejlődését. A gyakorlójáték elemei fellelhetők a szerep- és építőjátékokban is.

A konstruáló (építő) játék kreativitásra nevel, fejleszti a problémamegoldó gondolkodást és a kézügyességet. E játék során a gyermek eljut az előzetes elképzelés nélküli építéstől a határozott cél és terv alapján történő építésig.

A szerepjáték az óvodáskor legjellemzőbb játékfajtája, a világ megismerésének és az életre való felkészülésnek egyik legfontosabb eszköze. A gyermek a játék során a kiválasztott szerepek átélésével levezeti félelmeit, szorongásait. Utánozza a környezetében élőket, azonosul a kiválasztott szereppel. Valóságos mozzanatokat játszik el, saját vágyait belevetítve azokba. A szerepjáték kiváltja a gyermekből a társak iránti igényt. A szerepjáték kialakulhat gyakorlójátékból, vagy építőjátékból is. A nagyobbak – 6-7 éves kor – már önállóan, kiosztott szerepek és szabályok alapján játszanak.

A dramatikus játék a szerepjáték azon formája, melyben a gyermekek olyan meséket, történeteket és élményeket játszanak el, amelyek érzelmileg hatással vannak rájuk. A dramatizáláshoz, bábozáshoz élményszerű, kifejező mese- illetve versmondással csinálunk kedvet.

A szabályjáték meghatározott szabályok alapján zajlik, ezek betartását a gyermekek vállalják. A játék örömét a növekvő feszültség és megnyugvás váltakozása adja.

A barkácsolás játék és munkatevékenység is. Elkészítjük a különböző játékokhoz szükséges eszközöket, kellékeket, de cél a sérült játékeszközök megjavítása is.

A játék feltételei

Az óvodapedagógus feladata a megfelelő körülmények biztosítása.

A megfelelő játékhely kialakítása nagy gondosságot kíván. Állandó és igény szerint alakítható játékhelyek segítik a kreatív játékot, ahol a játszócsoportok nem zavarják egymást.

Állandó helyet biztosítunk

- a bábozáshoz és a mesehallgatáshoz,
- a különböző tartalmú szerepjátékokhoz, de rugalmasan kezeljük az egyéni ötleteket, ügyelve arra, hogy más játszócsoportot ne zavarjanak.

A játékeszközöket a gyerekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így tudjuk őket rendszeretetre nevelni. A gyermekek által létrehozott alkotásokra ügyelünk, ezzel tanítjuk őket mások munkájának megbecsülésére.

Mozgásos játéktevékenységre nagyobb szabad területet és megfelelő játékidőt biztosítunk, hogy hosszantartó és zavartalan lehessen. Mivel a gyermekek szeretnek egy-egy jól sikerült játékot akár napokon keresztül is folytatni, erre lehetőséget teremtünk számukra. A játékidő vége felé igyekszünk a gyermekeket a játék lezárásához nyugvópontra juttatni.

A nyugodt, elmélyült játéklégkört elsősorban az óvodapedagógus kiegyensúlyozott személyisége biztosítja. A játékot ötletadással, ha szükséges, együttjátszással és indirekt játékirányítással segítjük. Pozitív élmények biztosításával igyekszünk kiküszöbölni a negatív játéktartalmakat.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A gyermekek játékához olyan eszközöket biztosítunk, melyek tartósak, esztétikusak és biztonságosak. A jól megválasztott eszközök kreativitásra, problémamegoldó gondolkodásra és jó ízlésre nevelnek. Törekszünk arra, hogy a természetben és környezetünkben előforduló eszközöket és anyagokat ismerjék meg és játékukban, barkácsolásban használják fel.

Az óvodapedagógus nevelői szerepe a játék irányításában

A gyermek játékának megfigyelésével megismerhetjük a gyermek személyiségét, képességeit, készségeit, gondolkodását, ismereteit, fejlettségi szintjét. Egy adott játékszinten megrekedt gyermeket ötletadással, együttjátszással fejlesztünk tovább.

A gyermekeket a kudarcok elviselésére neveljük, példát mutatva arra, hogy egymás sikerének is lehet örülni. Az óvodapedagógus irányító szerepe nélkülözhetetlen tettlegesség, baleset, veszélyhelyzet esetén, illetve ha valakire elfogadhatatlan szerepet akarnak ráerőltetni. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy óvodásaink a játék során törekedjenek az igazságosságra, kialakuljon szabálytudatuk, önérvényesítési törekvésük és a közösségi érdek egyensúlyban legyen, becsüljék meg egymás munkáját, kölcsönösen segítsenek egymásnak és így jussanak sikerélményhez.

Mindezen tulajdonságok fogékonnyá teszik őket a keresztény értékekre.

A fejlődés várható eredménye

- az óvodáskor végére a gyermek kitartóan, hosszú időn keresztül részt vesz egy játékban,
- játékában meghatározó a szerepjáték, ill. annak elemei,
- keresi mások társaságát, konfliktusai önálló megoldására törekszik,
- képes bonyolult építmények létrehozására,

- kedveli a szabályjátékot és a szabályok betartására törekszik.

2.3.3 Verselés, mesélés

A játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez.

2.3.4 Az anyanyelvi nevelés célja

- az irodalom megszerettetése,
- a gyermeki érzelmek megalapozása a kiválasztott mesékkel, versekkel, mondókákkal,
- az erkölcsi érzék fejlesztése, pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- keresztény erkölcsi elvek, szabályok közvetítése,
- ismerkedés bibliai történetekkel.

Feladatok

- mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,
- mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- irodalmi élmény nyújtása, érzelmi, esztétikai nevelés,
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével,
- bábozás, dramatizálás
- óvodapedagógus bábjátéka,
- kommunikáció,
- gyermek bábjátéka,
- bábkészítő tevékenység,
- esztétikai élménynyújtás,
- személyiségjegyek tükröződése,
- testséma fejlesztés,
- drámajáték elemek,
- szerepazonosulás,
- metakommunikáció,
- önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
- bibliai történetek hallgatása,
- ünnepek értékének növelése,
- a könyv szeretetére nevelés,
- saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés,
- néphagyományok, népszokások megszerettetése,
- viselkedésformák kialakítása,
- mozgással kísért mondókák, versek megismertetése,
- érthető cselekményű mesék választása,
- vidám, humoros alkotások mondása,
- tündérmesék, állatmesék, klasszikus kortárs mesék megismertetése.

Az anyanyelvi nevelés tartalma

Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték. Megismertetjük a gyermekekkel népünk hagyományait, szokásait. Olyan népmeséket, mondókákat, találós kérdéseket választunk, melyek kapcsolódnak az évszakokhoz, időjáráshoz, más természeti témákhoz, jeles napokhoz. A gyermekirodalom sokszínűségére építve népi, klasszikus, bibliai és kortárs művekkel találkoznak, így megismerkednek néphagyományunkkal, erősödik nemzeti, keresztényi tudatuk. A mesék során azonosulhatnak egy-egy szereppel, miközben tájékozódnak a külső és a belső világ viszonylatairól, a megfelelő viselkedésformákról.

Az irodalmi művek megjelenítését bábok, eszközök készítésével segítjük. A mesék, történetek eljátszása, bábozása során közösségi élményhez jutnak, fejlődik kommunikációjuk, személyiségük. A gyermekek és az óvodapedagógusok is bábozнak. A délutáni pihenés előtt megnyugtató, csendes légkörben mesélünk a gyermekeknek. Ez nagyon fontos mindennapi feladatunk. A megismert mese, vers ünnepi előadása növeli azok értékét. Az óvodában megalapozzuk a könyv szeretetét és a mesehallgatási, illetve az olvasási kedvet. A gyermekek saját vers- és mese alkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A kiscsoportosok beszoktatását, a kapcsolatteremtés zökkenőmentessé tételét, a gyermekek érzelmi biztonságát segítik a ringató, ölben játszható mondókák, énekes játékok, rövid versek, melyek hallgatása, mondogatása közben fejlődik kommunikációs készségük, érzelmi-, értelmi életük. Egyszerű, érthető cselekményű meséket – láncmesét, állatmesét, napi eseményekről szóló történeteket – választunk.

4-5 éves korban népi mondókákat, kiolvasókat, a magyar gyermekversek közül a vidám, humoros, ritmusélményt nyújtó alkotásokat mondunk a gyermekeknek. A mesék bővülhetnek egyszerű tündérmesékkel, több eseményből álló állatmesékkel.

A legidősebb korosztály versanyaga a gyermekkor élményvilágára épülő lírai versekkel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik, gyakran használt közmondásokkal ismertetjük meg őket. Cselekményes népmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás műmesék alkotják a 6-7 évesek meseanyagát. Folytatásos meseregényeket is olvasunk nekik.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek szorongását, belső feszültségét oldhatjuk a bensőséges személyes kapcsolattal. A mesemondás varázsos, meghitt légkört teremt. A mese- és vershallgatás hangulatkeltő elemekkel történik. A megfelelő időpont kiválasztása befolyásolja a családias, nyugodt légkör kialakítását. Kezdeményezéseink kötetlenek, de törekszünk minden gyermek bevonására.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek szívesen mondogatnak verseket, mondókákat,
- önállóan is képesek felidézni a hallott meséket,
- igénylik a napi mesehallgatást,
- szeretnek bábozni, mesélni,
- szívesen nézegetnek mesekönyveket, képeskönyveket, vigyáznak azokra

1.1.1. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

2.3.5 A zenei nevelés célja

- a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, a dalos játékok megszerettetése,
- zenei ízlésformálás zenei élményeken és tevékenységeken keresztül,
- távlati cél „zenét művelő, élvező és értő emberek kiművelése." Kodály Zoltán

Feladatok:

- a főhangsúlyos magyar beszéd erősítése,
- érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig,
- esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül,
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése,
- fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása,
- a hallás fejlesztése,
- ismerkedés a hangszerekkel,
- ritmusérzék fejlesztése,
- éneklési készség fejlesztése,
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése,
- ismerkedés a nemzeti értékeket hordozó művészeti alkotásokkal,
- a gyermekek megismertetése a zenei kultúrával – népi mondókák, dalos játékok, komponált és egyházi zene, zenehallgatás,
- zenei készségek fejlesztése, zenei anyanyelv elsajátítása – éneklési készség, ritmusérzék, zenei hallás fejlesztése,
- a gyermekek személyiségének: érzelmeinek – örömet él át, átérzi a dallam hangulatát – , mozgáskultúrájának fejlesztése, gazdagítása,
- a gyermekek megtapasztalják az éneklés, a zene nyújtotta lelki élményt,

A zenei nevelés tartalma

2.3.5.1 Népi mondókák

A mondókák egy része a gyermek és a felnőtt között zajló kétszemélyes, főként ölbeli játék – tapsoltató, höcögtető, csiklandozó –, másik részük kiszámoló, de a természethez, időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókák is jelentős részét képezik az óvodai mondóka-anyagnak. A mondókázást ritmikus mozgással kötjük össze. Kezdetben mi irányítjuk, segítjük a gyermek mozdulatait ölbeli játékban, később egyedül is képessé válik az egyenletes, ritmikus mozgásra. A mondókák fejlesztik a ritmusérzéket és segítik a beszédkedv felkeltését.

2.3.5.2 Dalos játékok

A zenei nevelés keretén belül népszokásokkal, néphagyományokkal ismerkednek a gyermekek. Feladatunknak tartjuk ezek tiszteletben tartását, őrzését, ápolását. Az óvodai dalanyag jelentős részét a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos, ill. a társadalmi és történelmi eseményeket felidéző népi dalos játékok alkotják – kapus, párválasztó, vonuló, kiforduló, játékba hívő, naphívogató, esőváró. A dalos játékok dallamát, cselekményét megismertetjük a gyermekekkel, akik azt eljátsszák, eltáncolják. A dalokhoz, játékokhoz kapcsolódó szokásokat egyszerű formában, számukra érthető módon ismertetjük.

A következő dalos játék fajtákat dolgozzuk fel a zenei nevelés során:

- őszi népszokások: párosítók, lánykérők, kendős játékok, szüreti mulatságok,
- karácsonykor: betlehemezés,
- tavaszi népszokások: komatál küldés,
- Húsvét és Pünkösd között: fehér liliomszál- játékok, bújj, bújj zöld ág- játékok, naphívogatók, zöldág járások, pünkösdi táncok, bújós, vonulós, kapus játékok, lakodalmas játékok.

A népi gyermekjáték tartalmánál és formájánál fogva nagyon közel áll az óvodás korú gyermekekhez. A népi gyermekjátékok egyszerű, természetes, játékos mozdulatai, táncos formái, változatos térformái őrzik néptáncaink alapelemeit A játékok közül sokban még nem találkozunk kifejezett tánccal, de pl. a páros forgó, a ki- és befordulás, a kör mozgása már táncos elem. A vonulós, bújós játékok, páros vonulások, majd a párcserélő játékok már határozott táncos mozgást mutatnak. A játékon túl fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, tánckultúráját, kielégítjük ritmikus mozgásigényüket. Mozgás közben fejlődik értelmi képességük, térérzékük, alkalmazkodási képességük is. Gazdagodik esztétikai érzékük, érzelmi életük. A játékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét.

2.3.5.3 Műdalok

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel. A dal kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy témájában, hangterjedelmében, ritmusában megfeleljen a 3-7 éves korosztály zenei képességeinek.

2.3.5.4 Zenehallgatás

A gyermekek közvetlen környezetükből, elsősorban családjukból sokfajta, gyakran értéktelen zenét fogadnak be. Feladatunk, hogy tőlünk, óvodapedagógusoktól, értékes, esztétikai élményt jelentő énekeket vagy hangszeres zenét halljanak, kifogástalan előadásban. Mivel a kicsik figyelme rövid terjedelmű, kezdetben egyszerű, rövid népi és műdalokat énekelünk, eljuttatva őket a több versszakos, hosszabb, sokfajta érzelmet tükröző művek befogadásához, figyelmes végighallgatásához. A hangszerekkel való ismerkedés nagy élményt nyújt a gyermekeknek. Általuk főleg ritmushangszerek használatának megismerésére törekszünk. Egyszerű hangszereket közösen is készítünk.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát és képességszintjét. Napközben minden lehetőséget kihasználunk az énekelgetésre, mondókázásra. A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatjuk, ösztönözzük. A beszoktatás időszakát megkönnyíti az énekelgetés közbeni személyes kapcsolat. Az éneklés öröme egész nevelőmunkánkat kíséri végig: énekkel vigasztalhatunk, elterelhetjük a gyermek figyelmét, motiválhatunk, szórakoztathatunk. A tiszta éneklést és az igényes dalkiválasztást követelményként állíthatjuk magunk elé. A zenei élmény átéléséhez megteremtjük a nyugodt légkört. A vidám, játékos légkör, a közös játék lehetőségével motiváljuk őket. A gyengébb zenei képességű gyermekeket egyénileg, tapintatosan fejlesztjük.

A fejlődés várható eredményei

- óvodásaink maguk is szívesen vesznek részt zenei tevékenységekben,
- önállóan is mernek énekelni, s azt mozgással összekapcsolni,
- figyelemmel hallgatják a más által előadott zeneműveket,
- felismerik a zenei fogalompárokat, képesek az egyenletes lüktetés és ritmus megkülönböztetett hangoztatására,
- szívesen énekelnek egyházi énekeket.

2.3.6 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, mintázás, kézimunka fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermekek alkotásai az ő belső világukról adnak képet, belső világukból fakadnak. Rajzolás, mintázás, kézimunka során a tevékenység és ennek öröme a lényeges. A tapasztalatszerzés során gazdagodik a gyermek szín és formavilága, térbeli tájékozódása biztosabbá válik.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja

- érdeklődés felkeltése az ábrázoló tevékenységek iránt,
- önkifejezésre ösztönözni a gyermekeket,
- érzelmi témák megjelenítésével fejleszteni az esztétikai érzéket.

Feladatok

- szokásrendszer alakítása,
- különböző anyagok, technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése,
- az alkotás örömének megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés,
- vallásos témák megjelenítése,
- térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása,
- a finommotorika fejlesztése,
- tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzés biztosítása,
- a napi élet gazdagítása, játékokhoz kiegészítők készítése, környezetünk díszítse,
- kreativitás, kézügyesség fejlesztése.

Népi kismesterségek óvodások számára megtanítható technikái: szövés, fonás, körmöcskézés, agyagozás, csuhé, szalma és, gyékény felhasználása, festés

Mindezen technikák alkalmazása, gyakorlása közben feleleventjük a népszokásokat. Beszélgetünk az ünnepekről és hétköznapokról, az ezekhez kötődő néphagyományokról.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

- biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges eszközöket,
- figyelemmel kísérjük és ellenőrizzük a tevékenységeket, megtanítjuk a balesetveszélyes eszközök használatát,
- teret biztosítunk a gyerekek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére,
- differenciáltan értékelünk – dicséret, ötletadás,
- a gyermekek bevonásával döntünk az elkészült alkotások felhasználásáról.

A fejlődés várható eredménye

A gyermekeink szívesen rajzolnak, mintáznak, kézimunkáznak, fejlődik belső világuk, személyiségük érettebbé válik, gyönyörködni tudnak az esztétikus alkotásokban, kifejezik értékítéleteiket.

2.3.7 Mozgás

A mozgásfejlesztés célja és feladatai

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére. A mozgás az egész óvodáskorban meghatározó szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlesztésében, fejlődésében. Egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk a mozgásra az óvodai nevelés minden napján.

A mindennapi mozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermek testi képességeit: erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, figyelem, fegyelem, kitartás, együttműködés, önállóság, szabálytudat, feladattartás. E képességeknek fontos szerepe van az egészséges életmódra nevelésben és az egészségmegőrzésben.

A mozgás fő feladatai

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján,
- baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával,
- erkölcsi nevelés,
- egészséges életmód kialakítása,
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is,
- mozgásos játékok beépítése,
- testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése,
- változatos eszközök alkalmazása,
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba,
- a gyermek természetes mozgásainak fejlesztése: járás, futás, egyensúlyozás, függés, ugrás, támasz, dobás, kúszás, csúszás, mászás,
- a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése,
- egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel kialakítása,
- mozgástapasztalatok bővítése sok gyakorlással, mozgáskészségek fejlesztése,
- az akarat, kitartás erősítése.

A mozgásfejlesztés főleg a szabad játék, a gyermek spontán, természetes mozgása közben, valamint a tanulási tevékenységek során történik.

A mozgásfejlesztés tartalma

Szabad mozgás

A gyermekek belső késztetés hatására örömmel mozognak. Erre minden nap a csoportszobában, tornaszobában és az udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk a számukra. Az udvaron gyakorolhatják a természetes mozgásokat: mászások, fogócska, bújócska, labdajátékok, sporteszközökkel végzett játékok. A megismert mozgásformák többszöri ismétlése erősíti a gyermekek önbizalmát, mozdulataik céltudatosabbá válnak, tapasztalatokat szereznek mozdulataik következményéről. A dalos- és mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek mozgását, alakul ritmusérzékük, különböző térformákat ismernek meg. A gyermekek mozgásigénye különböző. Ebből fakadóan fontos, hogy mindenki számára megtaláljuk az egészséges terhelést.

Szervezett mozgás

A szervezett mozgáson belül megkülönböztetünk napi néhány perces frissítő mozgást, és heti 1-2 alkalommal szervezett hosszabb időtartamú mozgást. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként alkalmazzuk. A csoport általános fejlettségét, fejlődését mindig figyelembe vesszük a tervezés során. A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolhatják a különböző mozgásformákat. Differenciált feladatokkal minden gyermek számára megtalálhatjuk az egyéni képességeknek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

A szervezett mozgás tartalmát szintén a természetes mozgások és a mozgásos játékok alkotják:

- járás és futásgyakorlatok különböző irányokban és alakzatokban, szerep-, vagy utánzójáték közben, kézi szerrel is,
- gimnasztikai gyakorlatok: állások, ülések, fekvések, kartartások, kar-, törzs-, lábgyakorlatok kézi szerrel is,
- támaszgyakorlatok: bújás, mászás, csúszás, gurulás,
- dobások: magas, mély, távol,
- mozgásos játékok: futó-, fogó- és versenyjátékok.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése. Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása. A szervezett mozgás elemeit tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód elveinek figyelembe vételével.

A szervezett testnevelés feltételeinek és folyamatának biztosítása során legfontosabb feladataink:

- részletekre kiterjedő alapos szervezés,
- portalanítás, szellőztetés,
- érthető, szakszerű utasítások,
- minimális várakozási idő,
- a pozitív ráhatás elvének érvényesítése,
- a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembe vétele,
- az óvodapedagógus példamutatása: esztétikus és harmonikus mozgás,
- a játékosság hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldása segítségadással, bíztatással, dicsérettel,

- a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítlábas torna, gerinc- és lábboltozat javító torna gyakori alkalmazása.

A fejlődés várható eredménye

A gyermekek:

- szívesen mozognak, mozgásuk összerendezetté válik,
- folyamatosan fejlődik finommozgásuk, egyensúlyérzékük,
- alkalmazkodnak a járások, gimnasztikai gyakorlatok üteméhez, az utasításokat képességeikhez mérten pontosan igyekeznek végrehajtani.

2.3.8 A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti -, emberi -, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzésének, megbecsülésének jelentőségét.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés célja

- érzékletes, élményszerű tapasztalatok gyűjtése a természeti és társadalmi környezetről, a környezetvédelemről,
- a hazai táj, szokások, tárgyi kultúra, lakókörnyezet, növények, állatok megismertetése, megszerettetése,
- a teremtett világ szépségeire való rácsodálkozás, az emberi felelősségérzet megalapozása, az élet tiszteletére nevelés.

Feladata

- rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, annak megismerése, megszeretése és védelme – öröm, hála,
- életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése,
- a természeti és társadalmi környezet változásainak megfigyelése,
- ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával,
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése,
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton: évszakok, jelenségek, növények, állatok,
- a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése,
- a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés,
- környezettudatos magatartás alapozása, alakítása,
- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés,
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- az önálló véleményalakítás, döntésképesség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- ismerkedés az épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal,
- ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal,
- részvétel egyházi ünnepeken,

- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben
- téri tájékozódás alakítása,
- mennyiségi, alaki, tér- és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
- ítéletalkotás és mennyiségszemlélet alakítása, segítése.

Óvjuk és tápláljuk a gyermekekben rejlő ösztönös csodálkozás képességét! Tudatosan keressük, és éljük át velük a lét örömeit: finom étel, ital, nyári pancsolás, hintázás, simogató tavaszi napsütés, virágillat, a társas együttlét öröme, a környező világ szépségei. Az óvodás korú gyermek kitágult, csodálkozó szemmel néz az őt körülvevő világba. Minden érdekli, mindent tudni akar. A gyermeknek ez a természetében gyökerező nyitottsága fogékonnyá teszi őt a teremtés csodái iránt. Ez a csodálat magában rejti a természetfeletti iránti kíváncsiságot, csodálatot is.

Tartalma

A gyermekek sokoldalú tapasztalatszerzését helyszíni és csoportszobai tevékenységek során biztosítjuk. Gyakori sétával, kirándulással hozzuk őket közelebb a természethez. Udvarunkon kertészkedünk, részt veszünk környezetünk szépítésében, alakításában. Gyakorolják az egyszerűbb kerti munkákat, megismerik a különböző növények neveit, a gyógynövények, fűszernövények, virágok, jellemzőit, láthatják munkájuk eredményét. Elsajátítják a biztonságos eszközhasználatot, növekszik önbizalmuk, megszeretik és óvják a természetet. Gyűjtjük a növények terméseit és egyéb részeit, a különböző tevékenységek során felhasználjuk ezeket. Gyógynövényeinket megszárítjuk és teát készítünk belőle. Hálát adunk a természet sokszínűségéért.

A környezet megismerése során sok lehetőség adódik a matematikai tapasztalatok szerzésére. Összehasonlításokat végezhetünk mennyiség, forma, szín, súly, méret, alapján, válogathatunk, csoportosíthatunk. A gyermekek megismerik a térirányokat, relációkat, számlálnak, sorba rendeznek. A szabad játékok során elsajátított gondolkodási műveletek egyben matematikai tapasztalatokat is jelentenek. Élményszerű tapasztalatgyűjtés útján ismerkednek meg a magasság, szélesség, hosszúság, alátámasztás fogalmával, színkombinációk, sorozatok sajátosságaival, a szimmetria jelentésével, a látható környezet elvonatkoztatható általánosításaival, szabályszerűségeivel.

A szabályjátékok során is számos alkalom kínálkozik a matematikai tapasztalatszerzésre: számlálás, párosítás, összehasonlítás, szín-és formaazonosítás, lépések logikája, rész-egész viszonya. Fejlesztjük a gyermekek képi és nyelvi gondolkodását, szabálytudatát, rávezetjük őket az ok-okozati összefüggésekre.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A 3-7 éves korosztályra a nagyfokú kíváncsiság, a környezeti hatások és ingerek iránti nyitottság jellemző. Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink sokoldalú érdeklődését fenntartsuk és bővítsük, fogékony és gazdag ismeretanyaggal rendelkező gyermekeket neveljünk. Mindezt az érzelmi nevelés segítségével valósíthatjuk meg. Az óvodáskorú gyermek sokat kérdez, kutatja a világ dolgainak okait, összefüggéseit. Válaszaink alkalmazkodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, de mindig az igazságot tartalmazzák. Példát állítunk a

gyermekek elé a környezetünkhöz fűződő szoros kötődés, a hazaszeretet, az élet tisztelete és a természetvédelem terén.

A fejlődés várható eredménye

Óvodásaink ismerik

- az évszakok jellemzőit, meglátják a bennük rejlő szépséget,
- a környezetünkben élő állatok, növények nevét, jellemző tulajdonságait felsorolják, tapasztalatokkal rendelkeznek ezek életkörülményeiről,
- testük részeit, azok funkcióit,
- a közlekedési eszközöket, a gyalogos közlekedés szabályait,
- szeretik és védik élő - és tárgyi környezetüket, részt vesznek azok formálásában, tisztelik az életet,
- gyermekeink belső igénye a természeti és társadalmi környezet megbecsülése, az ehhez igazodó kulturált viselkedés.

2.3.9 Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek helye a nevelés folyamatában

A környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodai dolgozók személyes példamutatása. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel. E tevékenység során kitüntetett jelentősége van a gyermeki tevékenység konkrét, egyénre szabott, fejlesztő értékelésének. A munka a gyermekek számára általában örömmel végzett, aktív tevékenység és cselekvő tanulás. Játékuk során a felnőttektől látott munkatevékenységeket utánozzák. A munkának mindig konkrét célja van, elvégzését külső szükségesség indokolja, a gyermektől felelősséget kíván.

Feladatok:

- az önkiszolgálás,
  - öltözködés,
  - testápolási teendők,
  - étkezéssel kapcsolatos tevékenységek,
- a közösség érdekében végzett munka,
  - a naposi tevékenység,
  - csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok,
- az alkalomszerű munkák és egyéni megbízatások,
- a környezet rendjének biztosítása,
  - segítés a felnőttnek, egymásnak és a kisebbeknek,
  - egyéb megbízatások teljesítése,
- az évszakoknak megfelelő tevékenységek,
  - csoportszobában,
  - udvaron,
  - az óvoda környezetében.

A munka a nevelés fontos eszköze, mivel végzése közben

- a gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek környezetükről,
- megértik a munka fontosságát és hasznosságát, megtanulják becsülni eredményét,
- formálódnak és pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességeik – eszközök és szerszámok használata, részmozzanatok gyakorlása,
- fejlődik a gyermekek kitartása, felelősségérzete, önértékelése, kötelességtudata,
- erősödik a közösséghez tartozás érzése, a gyermekek segítőkésszé válnak.

Naposi munka

A naposság feladattudatot, figyelemösszpontosítást igényel, ezért csak középső csoporttól kerül bevezetésre. A gyerekek a saját asztaluknál ülő társaiknak terítenek, töltenek, étkezés végén leszedik a terítéket, valamint a kezdeményezések szervezésében, illetve teremrendezési feladatokban és az udvari játékok rendjének ellenőrzésében vesznek részt. E feladatok részmozzanatait fokozatosan gyakoroltatjuk, s a gyermekek kezdetben önként vállalkozhatnak a tevékenység elvégzésére. Akinek nincs kedve, vagy bátortalan, annak tevőleges vagy szóbeli segítséget, irányítást, bátorítást adunk. Vonzó kellékekkel motiváljuk óvodásainkat: napos kötény és –tábla a gyermekek jelével.

Alkalomszerű munkák

E munkák egy része minden nap szükséges – rendrakás, papírhulladék összeszedése –, más része viszont esetleges, alkalomszerű – ajándékkészítés, kisebb megbízatások teljesítése, csoportszoba díszítése. Az aktív, magabiztos gyermekek gyakran és szívesen vállalnak feladatokat, de figyelünk arra, hogy ne szorítsák háttérbe társaikat. A bátortalanabbakat sok bíztatással, dicsérettel, a munkától húzódozókat pedig állandó ösztönzéssel serkentjük. Szívesen alkalmazzuk a közösség előtti dicséret módszerét, mert ez ösztönzőleg hat a többi gyermekre is. Amennyiben lehetséges, kikérjük és megvalósítjuk a gyermekek ötleteit, javaslatait egy-egy teendő kapcsán. Ezáltal is éreztetjük velük, hogy a közösség fontos tagjai. Az 5-7 évesek olyan megbízatásokat is kapnak, melyek otthoni teendőket igényelnek – termések, képek gyűjtése, különböző témákban tárgyak behozatala –, ezáltal erősítjük kötelességtudatukat.

Növény- és állatgondozás

Az óvodai nevelés során a gyermekek megismerik az állatok és növények életfeltételeit, tapasztalják az emberi gondoskodás fontosságát, megértik az ok-okozati összefüggéseket. A munkára nevelés keretében a növények, állatok óvását, szükségleteik biztosítását sajátítják el óvodásaink: a csoportszobai növények öntözésében, a kertiek ültetésében, locsolásában, gyomtalanításában vehetnek részt. Az ehhez szükséges gyermekméretű szerszámokat biztosítjuk számukra, azok használatát bemutatjuk, gyakoroljuk. A balesetek elkerülésére nagy gondot fordítunk – magyarázat, folyamatos figyelemmel kísérés, szerszámok rendszeres ellenőrzése. A növényápolás, kerti munka sikerélményt okoz, hisz az esztétikus kert látványa, a fejlődő növények tükrözik a munka eredményességét. A közösen végzett munka összekovácsolja a csoportot, gazdagodik érzelmi életük, jobban kötődnek óvodájukhoz. Új tevékenységeket ismernek meg és sajátítanak el.

Az évszaknak megfelelő tevékenységek

Az évszakhoz kötődő munkákba bevonjuk a gyermekeket: lehullott falevél gereblyézése, a levágott fű összegyűjtése, termések, virágok gyűjtése az élősarokba. Az óvoda környékén

megjelenő madarak számára télen élelmet biztosítunk, nyáron pedig itatóhelyet teremtünk. Közben lehetőségünk nyílik a madarak külsejének, életmódjának, mozgásának, hangjának megismerésére.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és bíztatással motiváljuk őket. Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkalégkört, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák mozzanatait, azok sorrendiségét. Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bízzuk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazzuk. Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális – vagyis saját magához mérten fejlesztő – értékelést igényel.

A fejlődés várható eredménye

Óvodáskor végére a gyermekek

- önállóan végzik a megismert munkákat,
- képességeiknek megfelelően teljesítik megbízatásaikat,
- megbecsülik saját maguk és mások munkáját,
- kötelességtudatuk az iskoláskorba lépéshez szükséges szintre emelkedik,
- kitartásuk, segítőkészségük közösségben formálódik.

2.3.10 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás a gyermek teljes fejlesztését, személyiségét támogatja. Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése. Az óvodáskorú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi. Sok tapasztalatszerzésre van szüksége, és erre lehetőséget nyújtunk a mindennapok során. A tanulási folyamat során lehetőség van a próbálkozásra, tévedésre, tévedések utáni újrakezdésre, hibák javítására. Így válnak a gyermekek képessé arra, hogy a váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömöt leljenek az önfejlesztő tanulásban. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. A tanulás a gyermek világképének alakulását is befolyásolja.

A beszéd és a kommunikáció tanulása során fontos a beszédre ösztönző közeg kialakítása, a meghallgatás, a meghallgattatásra nevelés. A beszédfegyelem javítása akkor várható el, ha a sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálását minden esetben verbális megerősítés kíséri.

A tanulási kompetenciák fejlesztése során kiemelt figyelmet kap

- az érzelmi azonosulás,
- a kezdeményezésre motiválás,
- az interaktivitás,
- az önálló gyermeki döntésén alapuló tevékenységek megsegítése,
- az elfogadó, gondoskodó, kreativitást bátorító attitűd,
- a gyermeki önállóság, döntési és cselekvési képesség iránti tolerancia.

Feladatok

- tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás,
- az észlelés, érzékelés és a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, tanulást támogató környezet megteremtése,
- a gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán tapasztalatok, ismeretek rendszerezése,
- a kognitív képességeket fejlesztő tevékenységek ütemezése,
- a gyermek fejlődési üteméhez igazodó egyéni felzárkóztatás,
- tehetséggondozás,
- személyre szabott pozitív értékelés.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, személyiségük megismerése, a személynek szóló tisztelet, szeretetteljes gondoskodás. A gyermekek testi- lelki fejlődési folyamatának nyomon követését és a további tennivalók megszervezését a csoportnaplóban rögzítjük, tervezzük. A személyiséglapokat egyénenként vezetjük. A gyermekeknél tapasztalt részképesség hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre. A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülőkkel való együttműködés kiemelt jelentőségű. A tanulási tevékenység során a gyermek képességeinek megfelelő szintre jut, feladatai megoldása során erősödik kitartása, egyre több időt tölt tanulási tevékenységekkel és örömét leli a felfedezésekben.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek személyre szabott pozitív értékelése hatékony eszközzé válik a tevékenységekben megvalósuló tanulás folyamatában,
- az óvodai környezet minden óvodás gyermek számára biztosítani tudja az egyéni képességekhez és fejlődési sajátosságokhoz igazodó tanulási tevékenységeket,
- a gyermek kreativitása, cselekvő aktivitása fejlődik, fejleszthető.
- a gyermek életkorának megfelelően fejlődik, válik iskolaéretté.

2.4 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Az adott nevelési év augusztus 31-ig 6. életévét betöltött, tanköteles gyermekekre, - akik általános iskolai tanulmányaikat megkezdik – vonatkozó jellemzők

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodás iskolássá érik.

Feladatok, a fejlesztés területei

- figyelembe vesszük az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet,
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális értettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához,
- a testi fejlettség szintje – alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség,
- a lelki képességek szintje – lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevésés és figyelem, megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról és a környezetéről,
- a szociális képességek szintje – szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte,
- a kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek eredményes neveléséhez speciális szakemberek folyamatos segítsége szükséges,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumait a befogadó intézmény elvárásai alapján kell megítélni.

A testileg fejlett gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészséges gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel készül az iskolára. Folyamatosan fejlődnek a tanuláshoz szükséges képességei. Érzékelése és észlelése tovább differenciálódik. Megjelenik a munka alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma: terjedelme, könnyebbé válik megosztása és átvitele. Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára is érthetően, életkorának megfelelő tempóban, megfelelő hangsúllyal tudja kifejezni. Végig tudja hallgatni és meg is érti mások beszédét. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, ismeri nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, a környezetében élő állatokat, ismeri a gyalogos közlekedés szabályait. Felismeri az időjárás és az öltözködés közti összefüggést. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási

formák, szokások, amelyek a társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára. Kész az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni. Feladattudata kialakulóban van.

- A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő óvodai foglalkozások

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik.

- Indokolt esetben a gyermek a szülő kérelmére és az Oktatási Hivatal ezt támogató döntése alapján további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.
- Ha a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottsága a sajátos nevelési igény (SNI), illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTMN) feltárásával összefüggésben végzett vizsgálat keretében a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül szakértői véleményében javasolja, hogy a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben részesüljön, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ilyenkor a szakértői véleményt az óvodában kell bemutatni, az óvoda pedig annak alapján berögzíti az óvodában maradás tényét a köznevelés információs rendszerében (KIR).

A tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások:

- Az óvodapedagógus által készített éves nevelési terv alapján
- A visszamaradó tanköteles korú gyermekek egyéni fejlesztési terve alapján
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek éves nevelési terve alapján
- Kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztési terve alapján
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztése a Szakértői Véleményben meghatározott javaslatok alapján az intézmény fejlesztő pedagógusa által
- Kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a Szakértői Véleményben meghatározott javaslatok alapján a Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézményének szakemberei által

2.5 Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

2.5.1 Gyermekvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem célja a megelőzés. Fel kell tárni azokat a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Az óvodás gyermek családi helyzetét az alábbi adatokkal nyilvántartjuk

- óvodások száma, ezen belül a veszélyeztetettek száma,
- kiemelt figyelmet igénylő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai lehetnek

- rossz családi környezet, egészségügyi hiányosságok,
- rendezetlen lakásviszonyok, hajléktalanság,
- anyagi veszélyeztetettség, munkanélküliség,
- nevelési hibák, megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok,
- családon kívüli környezet veszélyei,
- a gondviselő váltakozó párkapcsolatai,
- szenvedélybetegségek, pszichiátriai kezelés.
- családon belüli erőszak,

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- évente elkészíti a gyermekvédelmi programot, gyermekvédelmi ismereteit karbantartja, bővíti,
- rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, az intézményvezetővel,
- gondoskodik az egészség- és balesetvédelem biztosításáról,
- szükség esetén családlátogatásokat szervez,
- indokolt esetben hatósági intézkedést kezdeményez,
- kezdeményezi a szükséges támogatásokat,
- kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal, egészségügyi és karitatív szervezetekkel
- Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyámügyi Igazgatás,
- Nevelési Tanácsadó,
- óvoda orvosa, védőnője,
- pedagógiai szakszolgálatok.

2.6 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáira megkülönböztetett figyelmet fordi8tunk. Törekszünk a veszélyeztetettség megelőzésére, megszüntetésére.

A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítésének formái:

- kedvezményes ebéd biztosítása,
- javaslat rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- mentálisan sérült gyermekek esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- a gyermekek jogainak fokozott védelme,

- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel,
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének figyelemmel kísérése, családlátogatás.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

- Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A hatékony nevelés alapja az együttműködés. Az óvodapedagógus tiszteletben tartja a családok sajátosságait, szokásait.
- A kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, a partnerkapcsolatok erősítése.

Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

- a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése,
- fogadóóra, a gyermek fejlődésének nyomon követése a szülővel
- honlap, faliújság, e-mail,
- szülői értekezletek,
- szülői közösség működésének segítése,
- játszónapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok,
- közös kulturális és hitéleti programok,
- szentmisék közös részvétellel,
- közös ünnepeink.
- az óvodát népszerűsítő programok.

Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel

- bölcsődével,
- védőnői hálózattal,
- szociális intézményekkel.

Kapcsolat az óvodai élet során

- az intézmény fenntartójával,
- sportegyesületekkel,
- társóvodákkal,
- a helyi egyházközség tagjaival,
- a plébánossal,
- az intézmény vezetőségével,
- az iskola nevelőtestületével
- a társintézményekkel,
- a Polgármesteri Hivatallal,
- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- a KPSZTI-vel,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal és a Családsegítő Központtal,
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel,
- a Karitász-csoportokkal,
- az egészségügyi szervezetekkel,

- a gyermekorvosi rendelővel,
- a közművelődési intézményekkel.
- Kapcsolat az óvodai élet után
- az iskolával.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában az óvoda a kezdeményező.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi figyelem felkeltése, az egészséges életvitel szokásainak megismerése, gyakorlása. Óvodai nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk az alábbiakra:

- egészséges táplálkozás,
- evőeszközök használata,
- rendszeres testmozgás,
- helyes öltözködés,
- tisztálkodás, fogápolás,
- ruházat tisztán tartása,
- mellékhelyiségek használata.

Az egészséges életmódra nevelés keretében az alábbiak kialakítására, gyakoroltatására törekszünk

- helyes napirend rögzítése,
- biztonságérzet erősítése,
- közlekedési szabályok betartása,
- megfontoltság, balesetveszélyek felismerése,
- kulturált táplálkozási szokások kialakítása.

A környezeti nevelés területei

- az óvoda tárgyi feltételeinek környez6ettudatos alakítása
- a gyermekek környezeti ismereteinek rendszerezése, gazdagítása,
- természetes anyagok tulajdonságainak megismerése,
- ismerkedés az élet, az élővilág gazdagságának jelenségeivel,
- tapasztalatok gyűjtése, gyakorlatok, kísérletek.

A környezettudatos magatartás alakítása során a nyitottság, érdeklődés, a kíváncsiság és a motiváció szerepe kap kiemelt hangsúlyt. Az ismeretek bővülése akkor célszerű, ha a szabálytudat erősödéséhez vezet. A pedagógusok személyes példája, a családok értékazonos gondolkodása, nevelése hat meggyőzően a fejlődő gyermek viselkedésére, magatartásának formálódására.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A helyes és szükséges intézkedések alapja a tájékozottság. Minden óvodapedagógus feladata és felelőssége, hogy folyamatos kapcsolatot tartson óvodásaink szüleivel, a gondviselőkkel. A napi találkozások, beszélgetések mellett fontos szerep jut a családlátogatásoknak és szülői

értekezleteknek. Normális körülmények között ebben a kommunikációs rendszerben fény derül az intézkedést igénylő problémákra.

Fontos a gyermek napi tevékenységének nyomon követése, a magatartás, viselkedés gyors változásának felismerése, esetleges sérülések észlelése.

Figyelmeztető jelzés a társas kapcsolatokban megjelenő helytelen magatartás, viselkedési rendellenesség, a pszichés fejlődés zavara.

A szülői szervezet tájékoztató, kapcsolatteremtő szerepe a megelőzésben, a tájékoztatásban és a megoldási módok keresésében egyaránt fontos lehet.

Szükség esetén szakembertől kell diagnózist, módszertani útmutatást kérni a szükséges intézkedések, tennivalók megállapításához.

A veszélyeztetett, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, a pszichés fejődési zavarokkal, egyéb fejlődési rendellenességgel küzdő gyermeknek is joga van egyéni fejlődési sajátosságaihoz igazodó pedagógiai környezethez.

Az óvoda felelőssége, intézkedési kötelezettsége három szinten jelennek meg.

- *A gyermek felvétele előtt* tájékoztatni kell a szülőt arról, milyen személyi, tárgyi feltételekkel, pedagógiai eszköztárral rendelkezik az intézmény, hol van az egyéni adottságokból eredő hátrányok kiküszöbölésének realitása, esélye.
- Az óvodás gyermek egyéni fejlesztési tervéhez igazodó szakszerű ellátási feltételek biztosítása *a teljes óvodai nevelés időtartama alatt*, különös figyelemmel az iskola-előkészítés feladataira.
- *Tájékoztatási és intézkedési kötelezettség* mindazok felé, akiknek a gyermek sajátos helyzetéből adódóan nyilvántartási és intézkedési kötelezettsége, esély-javító feltételei vannak, lehetnek.

A fenti feladatokat az intézményvezető által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tervezi, kezdeményezi, intézi. Munkája során folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

2.7 A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek

- Biztonságosan, egyéni képességeikhez mérten sajátítsák el a csoport és az óvoda szokásrendjét, mindezt szeretetteljes, családias légkörben.
- Ismerjék meg az alapvető játékokat. Legyenek képesek rövid ideig átéléssel játszani. Válasszanak maguknak játékeszközt, használat után tegyék helyre. Tudjanak egyszerű építményt készíteni. A szerepjátékok elemei jelenjenek meg játékukban.
- Ismerjenek verseket, mondókákat, dalokat, szívesen hallgassanak mesét.
- Maguktól is kapcsolódjanak be az óvónő kezdeményezéseibe, a közös játékba, mozgásba, kézműves tevékenységekbe. A tanulási folyamatban közreműködő részvételüket biztosítjuk egyéni képességüknek és fejlődési ütemüknek megfelelően.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó különleges gondozási feladatok ellátása.
- A kommunikáció és elemi szociális viselkedés kialakítása, a viselkedésproblémák kezelése. Alakuljon ki bennük a társakkal szembeni segítőkészség, tudják megfogalmazni kéréseiket, kívánságaikat a környezetük felé.
- Fejlődésbeli elmaradások korrekciója, korai elemi készségek és kognitív funkciók kialakítása.
- Alapvető feladatunk a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, a test – lélek harmóniájának megteremtése.

3 AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

3.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

3.1.1 Alapelvek, értékek

A pedagógiai munka alapelvei

Orosházán 1855-ben kezdődött, 1947-ben megszűnt, majd 64 év szünet után újra indult a katolikus iskolai oktatás. Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda a 2011-2012-es tanévvel kezdte meg működését.

Intézményünkben a Katolikus Egyház évezredes hagyományai alapján, annak értékrendjéhez, nevelési elveihez igazodva, a fenntartó elvárásainak megfelelően alakítottuk ki pedagógiai programunkat.

Az iskola és óvoda vezetése, nevelői és alkalmazotti közössége felelősséget vállal a tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a tanulói közösség kialakulásáért és fejlődéséért. Ennek érdekében a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülővel, a szülők közösségével. Programunkban rögzítjük mindazokat a feladatokat, amelyeket az iskola ennek érdekében köteles ellátni. Iskolánk a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában működő nevelési - oktatási intézmény. Az iskola pedagógiai programja biztosítja az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közlését. Iskolánkban az oktatás nyelve a magyar, a nevelés és oktatás – a kötelező idegen nyelvi oktatást kivéve – teljes egészében magyar nyelven folyik.

Alapelvek:

- *Harmónia:* a közösség és az egyén érdekeinek, céljainak, kapcsolatainak összhangja.
- *Humanizmus:* az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermek és a felnőtt emberi méltóságának tiszteletben tartása, pedagógiai tapintat.
- *Személyes felelősség:* a keresztény értékrend elfogadása, képviselete, az erkölcsi normák betartása.
- *Szép emberi környezet:* az egészséges testi-lelki fejlődés feltételrendszerének biztosítása.
- *Együttműködés:* szülőkkel, társiskolákkal és egyházi közösségekkel.
- *Fokozatosság:* a nevelés a gyermek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásán keresztül, az életkori és egyéni sajátosságokhoz igazodva teljesedik ki.
- *Ellentmondásosság:* a nevelési folyamatban és a fejlődő személyiségben egyszerre vannak jelen pozitív és negatív tapasztalatok, egymással össze nem egyeztethető igények, hajlamok, képességek és lehetőségek; a szabadság és a kényszer mozzanatai, a közösség és az egyén egymással ellentétes érdekei.
- *Szeretet:* az együttműködés alapja a pedagógus részéről megelőlegezett bizalom, türelem és tisztelet, a tanuló személyiségének elfogadása, törekvés a személyes kapcsolatok elmélyítésére.

- *Igényesség:* a magatartás és a jellem fejlődése érdekében határozott követelménytámasztás. Környezetünk tisztaságára megóvására odafigyelés
- *Következetesség:* szervezett pedagógiai feltételek, a gyermeki önállóság, kezdeményezőkészség, és kreativitás kibontakoztatása.
- *Rátermettség:* kiegyensúlyozottság, igazságérzet, empátia, a nevelési folyamat szervezésének, irányításának képessége, alapos szakmai tájékozottság.
- *Komplexitás:* az elmélet és gyakorlat, a pedagógiai hatások, a nevelési intézmény, valamint a nevelő-testület tevékenységének összhangja.
- *Jog és felelősség:* a pedagógus vezető szerepe, valamint a nevelő és a növendék személyiségének egyenrangúsága együtt érvényes.

A nevelő-oktató munka értékei

Legfőbb érték az ember. Pedagógiai tevékenységünk célja, értelme, értékmérője a fel növekvő, fejlődő gyermek. A tanítás-tanulás folyamatában meghatározó szempontnak a gyermeki sikerességet, a kudarc, a lemorzsolódás veszélyének megelőzését tartjuk. A személyiségfejlődés során kiemelt figyelmet kap az alkotó cselekvés, az eredményesség, a küzdeni tudás. Törekszünk arra, hogy egyaránt maradéktalanul kielégítsük fenntartónk elvárásait és a helyi társadalom iskoláztatási szükségleteit.

A pedagógiai tervezés meghatározó értékei

- Egyetemes emberi értékek: becsületesség, tisztesség, szeretet, tisztelet, türelem.
- Társadalmi eredményességre vonatkozó értékek: tudás, műveltség, munka, kreativitás, teljesítmény, kultúra.
- A humanizált társadalom és világkép értékei: hazaszeretet, nemzeti tudat, humanizmus, világkép, hagyománytisztelet.
- Az én harmóniájára vonatkozó értékek: testi-lelki egészség, önállóság és öntevékenység, reális önértékelés, az önművelés igénye.
- A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek: kapcsolatteremtés, illem, demokratizmus, együttműködési készség, tolerancia.
- A biológiai lét értékei: életelv, esztétikum.

Pedagógiai gyakorlatunk alapja a személyiségközpontú nevelés. Arra törekszünk, hogy tanulóink alkotó közösségben, életkoruknak megfelelő módon értsék – és éljék is meg – napi tevékenységük során az értékek belsővé válását, hierarchiáját, különösen az alábbi területeken.

- Az élet.
- Szabadság.
- Hit, remény és szeretet.
- Tisztesség és becsület.
- Barátság.
- Tudás, tapasztalat.
- Tehetség.
- Egészség.
- Rend, tisztaság, ápoltság.
- Természetes anyagok.
- Kulturált környezet.

- Család.
- Munka, munkahely.
- Vagyon, jövedelem.
- Haza, szülőföld.
- Emberi kapcsolatok.

3.1.2 Célok, feladatok

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola célja: TESTI LELKI EGÉSZSÉGBEN MEGTARTANI, EREDMÉNYESEN NEVELNI, OKTATNI MINDEN RÁNK BÍZOTT GYERMEKET.

A jelent formáló pedagógus és a jövőt alkotó gyermek együttműködése jelenti pedagógiai tevékenységünk lényegét. Az eredményes tanulás, a biztonság, az egészséges életmód, a változatos szabadidő-szervezés feltételeit adjuk, a kulturált viselkedést elvárjuk tanulóinktól.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel." (CIC 803. kánon)

A keresztény nevelés célkitűzése, hogy megteremtse a szeretet légkörét az iskolai közösségben, segítse a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakozzék a nevelés és az oktatás szoros egységében. Igyekszünk családias hangulatot teremteni, ahol fontos a türelem, a szeretet, az udvariasság, a rend és a tisztaság. A szülői házzal együttműködve törekszünk arra, hogy tanulóink becsületes, szorgalmas emberré, a társadalom hasznos tagjává váljanak.

3.1.3 Eszközök, eljárások

A fentiek megvalósítása érdekében:

- tiszteletben tartjuk a tanulók személyiségét,
- bevonjuk a gyerekeket saját iskolai életük megszervezésébe,
- figyelembe vesszük az oktatás során a tanulók egyéni képességeit, differenciált feladatokkal, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokkal és egyénre szabott fejlesztéssel,
- szeretetteljes, megértő magatartást tanúsítunk tanítványainkkal, kollegáinkkal, a tankötelezettségüket évvesztés nélkül teljesítik, szüleik, nevelőik elégedettek,
- egészségi állapotuk, testi fejlettségük életkoruknak, adottságaiknak megfelelően alakul,
- jellemük a katolikus értékrend keretei között fejlődik,
- képességeik szerint tanulnak, magatartásuk, szorgalmuk megfelelő,
- a feladatok és az elvárások pontos megfogalmazásával kiszámíthatóságot, rendet teremtünk,
- keresztény emberi hozzáállásunkkal családias, bensőséges, nyugodt légkört biztosítunk,
- a környezet esztétikus kialakításával igényességre, rendre nevelünk.

Nevelési céljaink megvalósulását akkor tekintjük sikeresnek, ha iskolánk diákjai:

- a helyi tantervben meghatározott követelményeket képességeiknek megfelelően teljesítik,
- rendelkeznek olyan ismeretekkel, készségekkel, melyek adottságaikhoz igazodó minőségű és színvonalú továbbtanulási esélyt garantálnak,
- életkoruknak megfelelően ismerik és be is tartják a közösségben éléshez szükséges szabályokat,

3.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményünk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Ennek megfelelően intézményünkben a nevelés és oktatás szoros egységben van.

„A katolikus iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert." (Kat. Isk. 29.)

Minden tudás, amely mögött nem áll biztos erkölcsi háttér, holt tudássá lesz.

3.2.1 Nevelési területek

3.2.1.1 Értelmi nevelés

Fontos feladatunk a tanulók ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése.

Ennek érdekében:

- korszerű, a mindennapi életben hasznosítható ismereteket közvetítünk,
- a tanuló képességeihez igazodó egyéni tanulási módszerek elsajátíttatására törekszünk,
- fontos, hogy legyen becsülete a szorgalomnak, a tudásnak és a kitartó munkának – pozitív példakép állítása.

Célunkat elértnek tekintjük, ha tanulóink önmagukhoz képest fejlődést mutatnak.

3.2.1.2 Érzelmi nevelés

Szükség van ésszerű korlátokra, amelyek védik gyermekeinket – Tízparancsolat, Házirend. Biztonságos, szerető légkörben kell felnőniük, nem szabad lerombolni bennük a szépbe, jóba vetett bizalmukat, játékos kedvüket, azt a képességet, hogy tudjanak csodálkozni. Ugyanakkor rá kell vezetnünk őket a rendezett, fegyelmezett életre, illetve arra, hogy tetteiknek következményei vannak. Nehéz feladat gyerekeinket önfegyelemre nevelni, de szükséges, mert elmulasztásával súlyosan ártunk nekik. A nevelés és oktatás tudatosan megtervezett tevékenység. Ennek során fejlesztjük a gyermekek személyiségét, kialakítjuk felelősségérzetüket. Fontos feladatunk vonzóvá tenni a keresztény értékrend alapvető elemeit.

Alázatra, türelemre, megbocsátásra nevelünk. Tudniuk kell: csak akkor várhatnak megbocsátást és elfogadást másoktól, ha ők is ezt gyakorolják embertársaikkal. Őszinteségre neveljük a gyerekeket, bemutatva, hogy ez törvényszerűen vonzza maga után a megbocsátást és a megbékélést.

Tudatosítanunk kell: mindenkinek feladata, küldetése van.

Célunk elérése érdekében erősítjük kapcsolatainkat a szülőkkel és az Egyházközség tagjaival.

Célunkat elértnek tekintjük, ha tanulóink viselkedésében tapasztaljuk a fent megfogalmazottakat.

3.2.1.3 Hitéleti nevelés

Intézményünkben a hétköznapokon, az ünnepeken, a hagyományok kialakításakor a katolikus értékrend közvetítésére törekszünk.

Hitéleti nevelésünk színterei:

Állandó hitéleti programok:

- a tanévet közös, ünnepi szentmisével kezdjük és fejezzük be –Veni Sancte, Te Deum,
- a magyar szentekről, egyházi ünnepekről közös szentmisén vagy iskolarádión keresztül emlékezünk meg, az éves munkaterv
- havonta két-két alkalommal az iskola alsós és felsős tanulói szerda reggel szentmisén vesznek részt a Jézus Szíve plébániatemplomban,
- közös miséken a gyerekek végzik a szolgálatokat: ministrálnak, olvassák az olvasmányt, szentleckét, könyörgéseket;
- évente kétszer osztálymisén vesznek részt,
- az osztály-, illetve iskolamisék időpontjai az éves programban kerülnek meghatározásra,
- adventi hetek – gyertyagyújtás
- Roráté, agapé,
- karácsonyi lelkigyakorlat,
- közös karácsonyi ünnepség,
- Vízkereszt,
- Húsvét - feltámadás,
- Keresztút járás, nagyböjti hetek
- nagyböjti lelkigyakorlat,
- Pünkösd – Szentlélek eljövetele
- Anyák napja.

Időszakos hitéleti programok:

- atyák meghívása hittan, illetve osztályfőnöki órákra,
- Az osztályok védőszentjeivel kapcsolatos programok az osztályfőnök, hittanár szervezésében
- osztályok vállalása az adventi, nagyböjti időszakban.

3.2.1.4 Erkölcsi nevelés

Erkölcsi elvárások a pedagógusoktól

Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel rendelkező emberekké váljanak, a pedagógusnak is ilyennek kell lennie. A katolikus iskola pedagógiai hatékonysága nagy részben az ott tanítók eltökéltségén múlik. Pedagógusaink személyes példamutatásukkal nevelnek.

Dolgozóink életfelfogásának, életvitelének összhangban kell állnia az iskola által képviselt értékekkel. A pedagógus szavai-és tetteinek összhangja erősíti, ennek hiánya gyengíti az iskola pedagógiai egységét, erejét.

Pedagógusainktól elvárjuk a hagyománytiszteletet és a megalapozott jövőkép ismeretét. Hivatásunk az, hogy évezredek kincseit adjuk tovább egy új generációnak.

Minden pedagógustól elvárjuk, hogy

- pontosan ott legyenek az osztályban, megakadályozzák, megelőzzék a rendetlenségeket,
- óráikra lelkiismeretesen felkészülve lépjenek az osztályba,
- csak akkor büntessenek, ha feltétlenül szükséges, inkább figyelmeztessék növendékeit, lássák el őket jó tanáccsal,
- szorgalmazzák a füzetek rendezettségét, az iskolai felszerelés és a benyújtandó dolgozatok tisztaságát,
- az elektronikus naplókat tartsák rendben, mindig naprakész legyen,
- egyházi és állami ünnep közeledtével az ünnephez illő gondolatokat, érzéseket közvetítsenek tanítványaik felé.

Helyes, ha pedagógusainkat a vidámság, játékosság jellemzi, hiszen a gyerekek több időt töltenek az iskolában, mint szüleik a munkahelyen. Társra van szükségük. Lényeges, hogy a tanárok el tudják fogadni a gyerekeket olyannak, amilyenek. Tiszteljék és szeressék mindegyikük egyéniségét.

Új pedagógus felvételénél mérlegeljük, hogy milyen feladatot bízunk rá. Ennek ismeretében döntjük el, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármas követelményéből melyiket milyen súllyal vesszük figyelembe.

Folyamatos fejlődésünk érdekében szakmai és lelki továbbképzéseken veszünk részt:

- a SZEGEPI szervezésében,
- évi két nevelési értekezleten – esetenként bemutató órával,
- tanári lelki gyakorlatok, elmélkedések, kirándulások.

Célunkat elérjük, ha pedagógusaink a fenti elveknek megfelelően végzik munkájukat.

Erkölcsi elvárások a tanulóktól

Az iskola tanulói különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból érkeznek iskolánkba. Az egységes erkölcsi elvárások segítik őket a fejlődésben. Fontos, hogy elfogadják és befogadják az iskola tisztességre, becsületességre, felelős magatartásra irányuló nevelését, és ezt tudatosan ne akadályozzák. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.

Tanulóink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága!" (Mt 5,14)

Gyerekeink vegyenek részt egyházi programjainkon, segítsük őket hitük kibontakoztatásában. Gyakoroljuk velük együtt az étkezés előtti és utáni közös imát.

Az iskolai közösségi programok szervezésével nevelhetjük gyerekeinket kulturált szórakozásra.

Megköveteljük

- a tiszteletteljes beszédet tanáraikkal, felnőttekkel, társaikkal,
- az alapos, rendszeres, a képességeknek megfelelő munkát,
- a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzését,
- a Házirend ismeretét és betartását,
- az iskola épületének, felszerelésének és tisztaságának megőrzését,
- az ápolt megjelenést, az alkalomhoz illő ruházat viseletét.

Tanulóink megismerésének, nevelésének jó színterei a tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök, tanulmányi kirándulások.

Erkölcsi nevelésünk eléri célját, ha tanulóink ilyen irányban fejlődnek, ehhez igazodva élik mindennapjaikat.

Erkölcsi elvárások a szülők felé

„Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők közössége igazolja. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen a keresztény hit is egy közösség ölén születik és növekszik." (Kat. Isk. 53.) Az iskola elvárja a szülőktől, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ugyanazt az értékrendet közvetítsék. Az iskolával kapcsolatos problémáikat a szülők az érintettekkel – szaktanár, osztályfőnök, igazgató vagy plébános – közvetlenül beszélhetik meg. Az iskola valamennyi pedagógusa minden héten fogadja a szülőket. A cél az, hogy a gyermekekkel kapcsolatos kérdéseket minél előbb tisztázzuk, a problémák megoldására közös akarattal törekedjünk. Az iskola elvárja, hogy a szülői értekezleteken a szülők aktívan részt vegyenek, maguk is fejlődjenek hitben és tudásban, ezzel is példát mutatva gyermekeiknek.

3.2.1.5 Hon- és népismeret

Nevelésünk egyik fontos célja a magyarságra nevelés. Ennek keretében tanulóinkkal megismertetjük szűkebb környezetüket, Orosházát és térségét majd Magyarország tájait is. Komplex módon alakítjuk az osztályközösségeket, nevelünk haza- és természetszeretetre, a turisztika és sport révén elősegítjük gyermekeink testi, lelki fejlődését.

Ennek színterei:

- néptánc oktatás
- múzeumlátogatás
- intézményünk Emléktermének látogatása
- tanulmányi kirándulás
- Határtalanul program
- egyéb szabadidős tevékenységek

Ezen programok nem kötelező jellegűek. Lebonyolításukat egyebek mellett alapítványi, szülői hozzájárulásokból, pályázatokból finanszírozzuk.

Néptánc oktatás

A néptánc oktatás fejleszti a hagyományőrzést, a hazaszeretetet, a népismeretet, az állóképességet, és a mozgáskultúrát. Fontosnak tartjuk, hogy a hozzánk járó gyermekek közül minél többen megismerkedjenek a magyar néphagyomány alapjaival.

Múzeum- és emlékhely látogatás

Sokoldalú nevelésünk fontos részét képezik a nem kötelező jellegű múzeumlátogatások és helytörténeti kirándulások. Helyi iskolamúzeumunk az orosházi katolikus iskolai oktatásnak állít emléket.

Tanulóink az állandó és időszaki kiállítások megtekintésével, önálló gyűjtőmunkával, rajzos-írásos beszámolóval, kézműves foglalkozással, történelmi játékokkal fejlesztik képességeiket.

Tanulmányi kirándulás

Az éves munkatervben meghatározott időpontban az osztályok tanulmányi kiránduláson vesznek részt. E programok szoros összhangban vannak nevelési célkitűzéseinkkel.

Határtalanul

„A nemzet összetartozása csak akkor lehet szoros kötelék, ha élő emberi kapcsolatok hálózatává válik"

Támogatjuk, hogy a Határtalanul Program keretében minél több 7. osztályos tanulónk vehessen részt ezen a programon.

Hazánk történelme és kultúrája nem érthető meg a Kárpát-medence más népei történelmének, illetve a világtörténelem és kultúra ismerete nélkül. Magyarország határain kívül élő magyarság megismerése, valamint a magyarországi és a külhoni magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakítása, illetve erősítése céljából a Határtalanul! programra pályázunk.

Egyéb szabadidős tevékenységek

A szabadidő-szervezők, a Diákközösség és az osztályfőnökök által szervezett programokat nagyon kedvelik tanítványaink, ezeken rendszerint nagy részük megjelenik. Gondoskodnunk kell a változatosságról!

Hon- és népismereti nevelési céljainkat elértnek tekintjük, ha tanulóink nagy része részt vesz a programokon.

3.2.1.6 Egészséges életmódra nevelés

Feladatunk az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Iskolánkban minden tanuló számára biztosítjuk az életkornak megfelelő testmozgást. A testnevelésben és sporttevékenységben a harmonikus fejlesztés mellett a test feletti uralom képességének kimunkálása is cél. A tanórákon túl a tömegsport és a játékos versenyek szolgálják a rendszeres testmozgás megszerettetését.

A rendszeres testedzéssel rávezetjük tanulóinkat a testi-, lelki egészség megőrzésére, felvilágosítjuk őket az egészséges táplálkozásról, a káros szenvedélyek veszélyeiről, a felelősségteljes emberi életvitel kialakításáról, a betegségek és balesetek megelőzéséről és a tisztálkodás, testápolás szükséges és egészséges módjáról.

Ennek érdekében külső előadót is hívunk, akinek a gyerekek kérdéseket tehetnek fel:

- Rendőrségi DADA program
- a káros szenvedélyek veszélyeiről – alkohol, drog, dohányzás témakörben,

- egészségügyi felvilágosítás témakörben.

Lelki táplálékot kapnak az iskolai szentmiséken, az adventi és nagyböjti időszakban szervezett lelki napokkal.

Célunkat elértnek tekintjük, ha tanulóink testileg, lelkileg egészséges életmódra törekedve élnek.

3.2.2 Tanulási területek

3.2.2.1 Tanítási órák

A kultúra átadásának fontos színtere az iskola. Az oktatás révén megismertetjük a diákokat a szükséges ismeretekkel. Egyházi intézményként megismertetjük a gyerekeket az egyház kultúrateremtő szerepével, a nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonyával, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatásával.

A hitoktatás a katolikus iskolában kitűntetett helyet foglal el. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése. Mindig tekintettel kell lennünk a gyerekek életkorára, eddigi vallási tapasztalataira.

Kompetencia alapú oktatás

Az iskola biztosítja az eltérő fejlettségi szinten lévő tanulók számára az optimális képzési környezetet, a differenciálás lehetőségét, a lemaradó tanulók felzárkózását a helyi tanterv követelményszintjéhez.

Módszerei:

- változatos tanulásszervezési megoldások,
- tanulóközpontú differenciálás,
- játékos elemeket tartalmazó tanítási környezet,
- tevékeny tanulói magatartás kialakítása,
- személyre szabott tanulási stratégiák,
- fokozatosan növekvő tanulói terhelés, teljesítményelvárás,
- folyamatos visszajelzés, értékelés.

Tanulásszervezési formák:

- csoportmunka,
- differenciált csoportmunka,
- páros munka,
- egyéni foglalkoztatás,
- projektmódszer.

Szervezeti keretek:

- osztálykeret,
- osztályon belüli csoportbontás,
- évfolyamon belüli nívócsoportok,
- egyéni fejlesztés.

Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban, a helyes és kreatív nyelvhasználatot, a társadalmi és kulturális tevékenységek során. A magyar nyelv és irodalom művelése különösen fontos. Magyarságunk gyökerei nagyon mélyek, nyelvünk sok változáson ment keresztül, kultúránkat sok hatás érte. Ezek együttes hatásából fejlődött ki magyarságunk. Feltárásuk, átadásuk iskolánk legfontosabb feladatai közé tartozik. Hitünket is csak magyarként tudjuk megélni.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint a közvetítés, más kultúrák megértése.

Az idegen nyelvek, a földrajz, de a világtörténelem tanulása is lehetőséget teremt más népekkel, nyelvvel, kultúrával való találkozásra. Tanítványainknak meg kell tanulniuk a különböző értékek, és a mienktől eltérő kultúra helyes elfogadását, tiszteletét. Hazánk történelmi múltja, földrajzi helyzete és Európai Uniós politikája egyaránt szükségessé teszi az élő idegen nyelvek magas szintű tudását.

Iskolánkban a német és az angol nyelv intenzív tanítása kiemelt feladat. Elérendő célunk, hogy 14 éves korára minden tanulónk sikeresen tudjon német vagy angol nyelvi környezetben kommunikálni, felkészülve a nemzetközi nyelvvizsga letételére.

Matematika gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását. Fejlesztése kiemelt figyelmet érdemel, mert a legelvontabb, legáltalánosabb módon használható szellemi teljesítőképesség. A mindennapi életben a tanulás, a kommunikáció, a viselkedés, az alkalmazkodóképesség és általában az intelligencia alapját jelenti. Fejlesztése a felnőtt korban is fontos. A matematikai gondolkodás teljesítményének, fejlődésének mérése két területen szükséges és lehetséges: ismeretek, műveletek. Fontos, hogy minden tantárgy tanítása során minél előbb kialakuljon az az ismeretmennyiség, mely rendszert alkot, melynek elemeivel életkorának és adottságainak megfelelő gyorsasággal, a formális logika szerinti szabályos műveletek végzésére képes a tanuló.

Iskolánkban a matematika, az informatika, digitális kultúra tantárgyaknál emelt szintű programot alkalmazunk. Ennek tartalmi és szervezési feltételeit, módszertanát és eszközrendszerét fejleszteni kell. E fejlesztés alapjait az eddig elért eredmények és sikeres tapasztalatok jelentik, a tovább lépés tennivalóit az éves intézményi és munkaközösségi munkatervekben kell ütemezni.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia feladata, hogy magyarázatot adjon a természetben, az ember és a természeti világ közt lezajló kölcsönhatásra. A természettudományok feladata, hogy láttassák a világot, bemutassák a természet szépségét, az ember felelősségét, a tudósok emberi nagyságát, a technikai fejlődés eredményeit. Felelősségünk, hogy megismertessük a teremtett világot, hogy megtanuljunk felelősen együtt élni vele.

A természettudományok és a hit viszonyát összegezve megállapítjuk, hogy nincs köztük összeférhetetlenség. A tudomány és a hit más-más létsíkon mozog.

Digitális kompetenciák

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje – továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A mai világban a tudományok és a technika fejlődése szükségessé teszi, hogy otthonosan mozogjanak a számítógépek világában. Ugyanakkor felhívjuk figyelmüket az elgépiesedés veszélyeire.

Azoknak a tanulóknak, akik ezt igénylik, lehetővé tesszük, hogy ECDL-vizsgára felkészülhessenek, sikeres vizsgát tegyenek, illetve robotika, programozást tanulhatnak emelt szinten.

A Bűvösvölgy médiaértés-oktató központokat a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) hozta létre, hogy élményszerű programmal támogassa a médiaértés oktatását a 9-16 éveseknek. Évente látogatás szervezünk

Bekapcsolódunk a Biztonságos Internet Nap – Safer Internet Day (SID) programjába.

A tanulás kompetenciája

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, az oktatásban és képzésben. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Az önálló tanulás alapjai: önismeret, kitartás és szorgalom, társas kapcsolatok, hatékony kommunikáció, fejlett értelmi és érzelmi intelligencia, a korszerű digitális eszközök alkalmazásának ismerete. Az önálló tanulás képességének kialakítása során e területek fejlődésének mérésére és egyéni, életkorhoz igazodó tudatos és következetes fejlesztésére növekvő hangsúlyt kell helyezni!

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. Lefedik a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben. Fontos számunkra a keresztény történelemszemlélet képviselete, kialakítása.

Történelemtanításunk bemutatja az ember méltóságát és felelősségét. Hálát ébreszt az évszázadok gazdag örökségéért. Kialakítjuk a meggyőződést, hogy az emlékezés páratlan szerepet tölt be értékeink megismerésében, elmélyítésében. Fontos, hogy kiemelt figyelmet fordítsunk szűkebb pátriánk múltjának, a történelmi örökség jelenformáló szerepének megismertetésére. Orosháza kivételesen gazdag helytörténete iskolai tananyagként még nincs rendszerezve. Múzeumpedagógiai eszközök, foglalkozások, helytörténeti programok, településünk hagyományőrző rendezvényei és ünnepei azok az alkalmak, melyekre az éves munkaterv összeállításakor figyelmet kell fordítani. Folyamatosan bővülő feladatunk, hogy a 2013-ban átadott EMLÉKTEREM alkotó részesévé váljon iskolánk pedagógiai gyakorlatának és Orosháza közművelődésének.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A munkavállalói és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben, hogy megismerje tágabb környezetét, képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására, valamint, hogy célkitűzései érdekében terveket készítsen és hajtson végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során szükség van.

Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezését, különösen az irodalom, a zene, a tánc, a dráma, a bábjáték és a vizuális művészeteket segítségével. A képzőművészeti és zenei kultúra mindig meghatározó szerepet tölt be az egyház kultúrájában. Az emberi lélek szépségre törekvésének, önkifejezésének csodálatos eszköze. Az iskola feladata, hogy ezeket az értékeket a gyerekek szintjén megismertesse, átadja és beépítse saját helyi kultúrájába. Ennek egyik elősegítője az osztályok, folyosók, közösségi terek ízléses díszítése, rendezvényeink esztétikai szempontokhoz is igazodó előkészítése is. A viselkedés és öltözködés esztétikuma napi problémákat vet fel, erre az osztályfőnöki munka részeként kell folyamatos figyelmet fordítani. Vezetői feladat az ütemezés: szükség szerint kell a megoldandó aktualitásokat az érintett gyermekekkel, szülőkkel, kollégákkal számba venni. Fontos a felnőttek példája, az értékazonos szemlélet erősítése.

3.2.2.2 Egyéb foglalkozások

Az iskolában a tanulók számára az alábbi - az iskola által szervezett - tanórán kívüli állandó, eseti, illetve időszakos foglalkozások működnek:

- hitéleti programok,

- délutáni csoportfoglalkozások,
- tehetségfejlesztő, felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, énekkar,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- kirándulások,
- múzeumi foglalkozások, színházlátogatás,
- művészeti csoportok,
- sportfoglalkozások,
- házi bajnokságok,
- kulturális és sportrendezvények,
- diáknapok,
- ünnepélyek, megemlékezések,
- hagyományápolás,
- iskolagyűlések, hulladékgyűjtés, tanulói ügyelet,
- könyvtári foglalkozás,
- egyéb rendezvények.

Az egyéb foglalkozások során különös figyelmet fordítunk tanulóink személyiségének egészséges fejlődésére, tehetségük kibontakoztatására, az esélyegyenlőség megteremtésére. A diákok a tanórákon kívül játszva, szórakozva is ismereteket szerezhetnek, ezt a célt szolgálja a Lázár Ervin Program, amely az összes általános iskolás tanuló számára lehetővé teszi, hogy évente egyszer eljuthasson színházi, tánc- vagy cirkuszi előadásra, őshonos állatok bemutatóhelyeire. A sportfoglalkozások, kirándulások lehetőséget biztosítanak a test és a lélek harmóniájának kialakítására, megőrzésére. Tanulóink részére szükség esetén gyógytestnevelést szervezünk.

A különböző versenyeken elért sikerek elősegítik a közösségi érzés kialakulását. A rendszeres munkával elért eredményeket, azok személyiségformáló hatásait pedagógiai munkánk során sokszorosan kamatoztathatjuk. Tehetséges tanulóinkat művészeti iskolába, sportegyesületekbe irányítjuk.

3.3 A teljes körű egészségfejlesztés

3.3.1 A teljes körű egészségfejlesztés célja

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása. Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódjanak meg. Az egészséges életmód,

életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek beépülnek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete,
- egészségi állapotunk ismerete,
- a rendszeres sport, testmozgás fontossága.

A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- intézményvezető vagy megbízottja,
- egészségnevelő pedagógus,
- iskolaorvos, védőnő,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- napközis és tanulószobai csoportok vezetői.

Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beillesztjük az intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő tevékenységek

Kiemelt feladatok:

- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel.

A teljes körű egészségfejlesztés az iskola minden pedagógusának feladata.

A teljes körű egészségfejlesztést a következő tevékenységformák szolgálják:

- a mindennapos testedzés,
- mindennapos testnevelés,
- környezetismeret, természetismeret, biológia, osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek,
- egyéb foglalkozások, táborok, kirándulások,

- az iskolai egészségügyi szolgálat – iskolaorvos, védőnő – segítségének igénybevétele a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.
- Az egészségtudatos gondolkodás és iskolai mozgástevékenységek témanap (Magyar Diáksport Napja).

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok

Az intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező. Intézményünk közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. A tanulók fizikai állapotának mérésére a munkatervben meghatározott időintervallumban kerül sor.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában.

- Az egészség fogalma.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhigiénia.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.
- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.

1-es típusú diabétesszel élő, inzulinfüggő gyermekek speciális ellátására vonatkozó szabályozások (intézményi egészségügyi szolgáltatás):

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (A Nemzeti Köznevelési Törvény 62. §-a a következő (1a)-(1e) bekezdéssel egészül ki):

„(1 a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb l-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény - beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is - felügyelete alatt áll, az l-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes

képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (lb)-(le) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

(1 b) Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (la) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

(1 c) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az (1 b) bekezdés szerinti feladat ellátását

a) olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát

közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által

szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt

vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy

b) iskolaorvos vagy iskolavédőnő útján biztosítja.

(1d) A szülő, más törvényes képviselő az (la) bekezdés szerinti kérelmét az Eütv. 15. § (5)

bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be.

(1e) Az intézmény vezetője az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet alakít ki."

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek speciális ellátására vonatkozó együttműködés részletei:

- Elsődleges, a szülő által, orvosi javaslatra megadott szempontok figyelembevétele.
- A szülő-pedagógus, gyermek-pedagógus folyamatos, naprakész kommunikációja a gyermek jóllétének fenntartása érdekében.
- A nevelőtestületi tájékoztatás a cukorbeteg gyermek ellátására vonatkozóan.
- Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek egészségügyi problémája esetén azonnali segítség kérése, mentőszolgálat, ezt követően a szülők értesítése.
- Amennyiben a szülő nem veszi komolyan, úgymond elhanyagolja gyermeke betegségével kapcsolatos következményeit, abban azesetben a védőnővel, illetve a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálattal egyeztetve járunk el.
- Intézményi gyermekorvosunkkal a kötelező szűrővizsgálatok alkalmával minden esetben konzultálunk a gyermek adott állapotáról.

Az inzulinfüggő cukorbetegségben szenvedő gyermekekre vonatkozó speciális eljárásrend:

Diabéteszes gyermekek ellátása az iskolában:

Ha a gyermek rosszul érzi magát – mérjük meg a vércukorszintjét, hogy lássuk, a rosszullét a vércukorszint változásával van-e összefüggésben. Ha igen, azaz a vércukor túl alacsony (4 mmol/l alatti) vagy túl magas (14 mmol/l feletti) szintje vezetett a rosszulléthez, az alábbiak

szerint kell eljárni:

Eljárásrend az alábbiakban felmerülő problémák esetén:

• Leesik a vércukorszint – hipoglikémia (< 3,9 mmol/l-es vércukorszint /már 4 mmol/l-nél kezdjük meg a kezelést!/):

Tünetek: sápadtság, remegés, izzadás, éhségérzet, gyengeség, fáradtság, koncentrálóképesség csökkenése, hangulatváltozás, fejfájás, zavart viselkedés.

Mit adjunk: 0,3 gramm/testsúlykilogramm gyorsan felszívódó szénhidrátot óvodás gyermek számára: 1 dl tej vagy 0,5 dl gyümölcslé vagy néhány szem szőlőcukor + szükség esetén 10-15 g lassan felszívódó szénhidrát (1-2 db keksz).

Ennek legegyszerűbb megoldása egy könnyen hozzáférhető helyen tárolt sürgősségi csomag – „hipós" csomag, mely tartalmazza a szülő által összeállított, a diabéteszes gyermek számára bevált, a hipoglikémia elhárítására szolgáló termékeket.

A hipoglikémia ellátását követően a vércukorszintet 15 perc múlva ellenőrizni kell (vissza kell mérni vagy szenzoron ellenőrizni), és elégtelen vércukor emelkedés esetén a szénhidrát bevitelt ismételni kell.

Ha súlyos, eszméletvesztéssel járó hipoglikémia lép fel, be kell adni a **Glucagon** injekciót, izomba: 25 testsúlykilogramm alatt fél adagot, azaz 0,5 mg-ot, 25 testsúlykilogramm felett teljes adagot, azaz 1 mg-ot. Amint a gyermek magához tér, először gyorsan, majd lassan felszívódó szénhidrátot kell adni neki.

Súlyos hipoglikémia esetén nasalis glucagon (Baqsimi) is használható. (https://www.ema.europa.eu/en/documents/product-information/baqsimi-epar-product-information_hu.pdf)

A gyermeket egyedül hagyni nem szabad!

Eszméletlen beteget megitatni vagy megetetni tilos!

A mentőszolgálatot minden eszméletvesztéssel járó hipoglikémia esetén értesíteni kell!

• Magas vércukrot mérnek/jelez a szenzor – hiperglikémia (>10 mmol/l-es vércukorszint)

Tünetek: túlzott folyadékfogyasztás, gyakori vizelési inger, indokolatlan fáradtság, zavartság, koncentrációs zavar, homályos látás, száraz, viszkető bőr, rossz közérzet, tartósan magas, fél-egy napot meghaladó, jelentősvércukorkilengés esetén hányás, gyomorfájdalom, acetonos lehelet, légszomj.

Mit tegyünk: A szenzorral mért értéket vércukorméréssel kell megerősíteni. Gondoskodjunk a bőséges vízbevitelről, és konzultáljuk a gyerek szüleivel, esetleges plusz inzulin (korrekció) adásáról.

Inzulinpumpás gyereknél a korrekcióra nem reagáló magas vércukorszint kanülhibára utalhat. Ilyenkor gyors kanülcserére lehet szükség. Ha ez nem kivitelezhető, pennel kell 1-

2 egység inzulint beadni, szülővel/orvossal egyeztetve.

Abban az esetben, ha a gyermek hány, azonnal értesíteni kell a mentőszolgálatot, a gyermeknek kórházi ellátás szükséges.

Ha a gyermek belázasodik, a szülőket kell értesíteni, akik érte jönnek. A lázat azonban addig is csillapítani kell, bő folyadékbevitel szükséges.

3.3.2 Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül – osztályfőnöki, biológia- és testnevelésóra – és az egészségnevelési hét programjain valósul meg. Utóbbin egészségügyi szakemberek működnek közre.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- veszélyhelyzetek felismerése, felkészítés a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére,
- életkornak megfelelő ismeretek közvetítése,
- elsősegélynyújtás gyakorlati alkalmazása,
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése,
- a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőinek megismertetése.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- tanórán,
- biológia, testnevelés, osztályfőnöki, technikaórán,
- tanórán kívül,
- szakkörön, tanórán kívüli foglalkozáson, kirándulás keretében,
- önálló ismeretszerzéssel,
- házi feladat, gyűjtőmunka.

Módszerei, eszközei:

- előadás, projektmunka, gyakorlat, kutatómunka, IKT eszközök használata.

Kapcsolatot tartunk a védőnővel, iskolaorvossal, a helyi mentőszolgálat és a kórház szakembereivel, számíthatunk segítségükre, tanácsaikra.

3.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösség olyan együttműködésre szerveződött emberi csoport, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, mert a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók. Az igazi közösség a legegyetemesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője, amely messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait.

A közösségfejlesztés célja:

A közösség segítse az egyének fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeik maximumára jussanak el.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanítási órák,
- tanítási órán kívüli egyéb iskolai foglalkozások, napközi, kirándulások,
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások,
- szabadidős tevékenység.

Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt munkamegosztása, amely az egymásra épülés teljes rendszerét jelenti. Az iskolai szabadidős tevékenység jó teret biztosít a közösségfejlesztő munkának. Ha a diákok kötődnek közösségükhöz, közvetett módon is erősödik bennük a nevelés és oktatás hatása. Személyiségük fejlődéséhez elengedhetetlen a közösséghez tartozás, a közösség általi nevelés.

Jelképeink, ünnepeink, hagyományaink közösségformáló, -megtartó funkciójuk folytán a pedagógiai szempontból kitüntetett figyelmet érdemlő csoportok hatékonyabb működésében is fontos szerepet játszanak.

A közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

A közösségek

- megszervezése, irányítása,
- tevékenységeinek koordinálása,
- egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása,
- az önigazgatás képességének fejlesztése.

3.4.1 Közösségek

A család

A család a legalapvetőbb közösség, melybe a tanuló beilleszkedik. A család meghatározza, formálja a gyermek fejlődését, értékrendjét, másokhoz való viszonyát. Alapvető normákat alakít ki, amelyek az iskolába járó gyermekben tovább fejlődnek. A személyiségfejlesztés során kiemelt szerepet kap az iskola és az osztályközösség.

Az iskolai közösség

A tanulók együttélésének és együttműködésének legtágabb keretét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökökre, a pedagógusokra. Az iskola életében a közösség tevékenységrendszere kulcsfontosságú szerepet tölt be. Az iskola begyakoroltatja a közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartásformákat,

biztosítja az alapvető nevelési elvek, a katolikus értékrend, az együttélés szabályainak elsajátíttatását.

Az osztályközösség

A tanuló fejlődésének meghatározó tényezői a családban elsajátított szokások, értékrend, a baráti körben kialakított emberi kapcsolatok. Az osztályközösség különböző szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemlélet folyamatosan alakul, változik. A változás irányának alakulásában nagy szerepe van a közösségi erőnek, kohéziónak. A tanuló idejének jelentős részét az osztályközösségben tölti, ezért meghatározó annak légköre és szellemisége.

Az osztályközösség feladata:

- a jó példa figyelemmel kisérése, megerősítése,
- pozitív befolyásolás, motiválás,
- az egyéni értékek keresése, felismertetése, tudatosítása,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémák megoldásában,
- tolerancia,
- figyelmesség, érzékenység a társak gondjai, nehézségei, szükségletei iránt.

Az osztályközösségek nevelési céljai, feladatai évfolyamomként:

1. osztály: Az osztályközösség megszervezése. Az iskola belső rendjének elsajátíttatása, betartatása. A helyes tanár-diák viszony alapjai. A közös játék szabályai. A helyes étkezés, az önálló öltözködés elsajátíttatása. Felelősi rendszer kialakítása, egymás elfogadása. A szülőiskola kapcsolat kialakítása, családlátogatások.

2. osztály: Az osztályközösség erősítése, a Házirend pontos ismerete, betartása. Tanulóközösségek, tanulópárok kialakítása, differenciált munkavégzés. Munkavégzés az iskoláért. Egymás értékelésének kialakítása. Önálló feladatvállalás az osztályért. Az iskola környékének megismerése. A szülői kapcsolat erősítése.

3. osztály: Az osztályközösség erősítése, a felelősi rendszer önálló kialakítása. Egymás elfogadása, az osztálytárs segítése (gyengébb, vagy beteg gyermekkel történő foglalkozás). Az osztály rendjének önálló megtartása, a Házirend betartása. Az idősebbek helyes példáinak követése. A kulturált beszéd, a szabatos fogalmazás kialakítása. Önálló feladatvállalás az osztályért, az iskoláért (versenyek, rendezvények). A differenciált munkavégzés rögzítése, gyakorlata. A város megismerése, részvétel városi rendezvényeken. Közös programok a szülőkkel (anyák napja, télapó ünnep stb.).

4. osztály: A házirend betartása. Egymás elfogadása, megbecsülése. Az idősebb társakkal, a felnőttekkel kialakított kapcsolat fejlesztése. A szabadidő részben önálló megszervezése. Az osztályközösség megszilárdítása. Felelősség önmagáért, a társakért. Munkavégzés az iskoláért. A kitartás, az önmérséklet fejlesztése. Részben önálló rendezvények a szülőkkel közösen. Részvétel a város ünnepein, rendezvényein, városi versenyeken.

A közösségfejlesztés színterei

A tanórai és egyéb foglalkozásokon számos lehetőségünk nyílik a közösség fejlesztésére. Ilyen közösségfejlesztésre alkalmas lehetőségek iskolánkban:

- hitéleti programok,
- délutáni csoportfoglalkozások,
- tehetségfejlesztő, felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, énekkar,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- környezeti nevelés, kirándulások,
- múzeumi foglalkozások, színházlátogatás,
- művészeti csoportok,
- sportfoglalkozások, házi bajnokságok, kulturális és sportrendezvények,
- diáknapok,
- ünnepélyek, megemlékezések, hagyományápolás,
- iskolagyűlések, hulladékgyűjtés,
- tanulói ügyelet,
- könyvtári foglalkozás,
- témahét, témanap
- egyéb rendezvények,

Az önkormányzás képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során arra kell törekedni, hogy az életkor előrehaladtával mind nagyobb önállósággal tudjanak a tanulók maguk elé közösségi célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedni, és az elvégzett munkát végül közösen tudják értékelni is.

A diákközösségek részt vesznek az alábbiak megszervezésében, lebonyolításában:

- háziversenyek, vetélkedők, pályázatok, kirándulások,
- házibajnokságok, kulturális és sportprogramok,
- papírgyűjtés,
- ünnepélyek, rendezvények, hitéleti programok,
- javaslattétel a házirend módosítására.

Alkalmazottak közösségei

- Alkalmazotti közösség.
- Nevelőtestület.
- Szakmai munkaközösségek.
- Feladatorientált teamek.

Az állandó és az alkalmi közösségek építésének alapja hivatástudatuk, közösségi felelősségünk. A legnagyobb, leghatékonyabb közösségépítő erő egymás és a gyermekek szeretete és tisztelete. Felnőtt közösségeink építése azért is különösen fontos, mert elsősorban példával nevelünk.

Színterei

- Az éves munkatervben heti rendszerességgel ütemezett közös kötelező programok.
- Liturgikus alkalmak, lelki gyakorlatok.

- Szakmai értekezletek, előadások.
- Munkaközösségi, vezetői programok.
- Szabadidős, alkalmi, ünnepi programok, kirándulások.

Szülői szervezetek

- Osztályszintű szülői munkaközösségek.
- Iskolai szintű szülői közösségek.

A tanulók életkoruknál fogva segítségre, bátorításra szorulnak. A pedagógusok feladata segíteni, előmozdítani a tanulók közösségi életének megszervezését. Az iskola a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját.

A pedagógus feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása. Kötelessége az is, hogy a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és gondoskodjon azok betartatásáról.

A szülői közösség fejlesztésének színterei:

- a szülői értekezletek,
- a fogadóórák,
- a szülői választmányi ülések,
- iskolai rendezvények,
- kirándulások.

3.5 A média szerkesztésében részt vevők tevékenysége, céljai

- **Iskolarádió:**

A közösség leggyorsabb kommunikációs lehetősége. Egyes állami és egyházi ünnepekről emlékezünk meg illetve közérdekű bejelentéseket (pedagógusok, diákok) teszünk közzé, maximum 3 perces időtartamban.

- **Honlap:**

Az intézmény bemutatása, közérdekű információk és dokumentumok közzététele, képek és beszámolók az iskolában folyó munkáról, tevékenységről (a honlap bővítéséért felelős pedagógus)

3.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

3.6.1 A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása

Sajátos nevelési igényű tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral – küzd.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, segíti a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést. Fejlesztési követelményeink igazodnak a fejlődés lehetséges üteméhez. Ügyelünk arra, hogy a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl. Ennek érvényesítése érdekében a tartalmak kijelölésekor egyes területeket módosítunk, elhagyunk, vagy egyszerűsítünk. A sajátos nevelési igényű tanulókat a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt integráltan neveljük, oktatjuk. A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes integrált nevelése – oktatása –fejlesztése csak magas szintű pedagógiai, pszichológiai ismeretekkel és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal – elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség – rendelkező pedagógus és szakpedagógus együttműködésével valósul, valósítható meg.

A testi fogyatékos – mozgáskorlátozott – tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulásának nehézségeit a mozgásszervi károsodás következtében kialakult kommunikációs zavarok és a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezése jelentik. Mindkettő befolyásolja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, ezért kiemelt fejlesztési feladatként kell kezelni. A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítést igényel és kap. Ennek során figyelembe vesszük kommunikációjának formáját, szintjét, a gyermek érzelmi állapotát, értelmi képességeit és fizikai adottságait.

A látássérült tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe vesszük, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett más beállítódás is jellemzi. Fontos az ép érzékszervek – hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés – fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása. A pedagógus fokozott odafigyeléssel, egyéni bánásmóddal és a közösség segítségével tudja mindezt korrigálni.

A hallássérült – siket, nagyothalló – tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A tanuló nyelvi kommunikációs szintje az esetek jelentős részében nem korrelál életkorával, hallásállapotával – attól pozitív és negatív irányban is eltérhet. A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. A pedagógus személyén túl a modern technikai eszközök alkalmazása, esetleges

műtéti beavatkozások sikeressége együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók akadályozottsága, személyiségfejlődési zavara, az idegrendszer különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével, funkciózavarával függ össze. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési ill. egyéb, összetett rendellenességeket mutatnak.

Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál. Ennek érdekében:

- Szoros kapcsolatot tart az érintett szülőkkel
- Az iskolai fejlesztés alkalmazkodik a SNI-s gyermekek lehetséges fejlődési üteméhez, az eltérő képességekhez és viselkedéshez.
- A SNI-s gyermekek integrált tanítását és nevelését magas szintű pedagógiai és pszichológia ismeretekkel rendelkező pedagógusok végzik, akiknek jellemzője az elfogadás, a tolerancia, az empátia, a hitelesség, az elhivatottság, tehát az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkeznek.
- Egyéni fejlesztési terv készül, mely lehetővé teszi az egyéni fejlődési ütemet.
- Együttműködik a segítő szakemberekkel (gyógypedagógus, terapeuta, konduktor, pszichológus, egyházi személyek), azaz létrehozza és működteti az integrációs protokollt. Az integráció eredményessége az osztály összetételétől, a pedagógus hozzáértésétől és a kiegészítő pedagógiai eszközök, feltételek hatékonyságától, alkalmazási lehetőségeitől függ.

A megvalósítás keretei, eljárásai:

Iskolán belüli keretek:

- Differenciált tanulásirányítás, ezt biztosítva többsávos óratervezés szükséges.
- Differenciált házi feladatok adása minden pedagógus részéről, gyakori pozitív jellegű, előremutató értékelés, megerősítés.
- Differenciált értékelés.
- Rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások: ingergazdag környezet megteremtése, motiválás.
- Rugalmas időbeosztás a felzárkóztatás igényéhez igazodva.
- A tananyag életszerű tartalommal való megtöltése. Gyakorlatorientált ismeretek, életviteli technikák megismertetése.
- A szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján:
- a törvény (2011.évi CXC törvény 6.számú melléklete) által biztosított heti óraszámban,
- egyéni fejlesztési terv alapján,
- egyéni vagy kiscsoportos szervezeti formában,
- a sajátos nevelési igény típusa szerint logopédus, gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelési szakember bevonása a fejlesztő tevékenységbe.

Iskolán kívüli keretek:

- Amennyiben szükséges, a tanulási kudarcnak kitett tanuló speciális szakemberekhez történő irányítása (Pedagógiai Szakszolgálat).
- Egészségügyi rehabilitáció: gyermekneurológiái-, fül-orr-gégészeti-, szemészeti-, érzékszervi gyógyítás, gyógytestnevelés, gyógyúszás.
- Folyamatos kapcsolattartás a gyermekorvossal, szülővel.

Egyéb keretek:

- kollégák hozzáállása, pedagógus - továbbképzés,
- szakemberek felkérése,
- kapcsolat a pedagógiai szakszolgálattal,
- tanulótársak, családok, a többi szülő pozitív és támogató hozzáállása,
- szükséges eszközökkel, felszerelésekkel, játékokkal felszerelt fejlesztő terem.

A fejlesztés hatékonysága, értékelése:

- tesztek újrafelvétele,
- kontrollvizsgálatok a szakértői és rehabilitációs bizottságoknál,
- dokumentumelemzés, a tanuló produktumainak célirányos áttekintése (felmérések, napló, füzetek stb.),
- folyamatos megfigyelés,
- beszélgetés a gyerekkel, szülővel, a fejlesztésben résztvevő szakemberekkel,
- a további feladatok megjelölése.

Sikerkritérium:

A sajátos nevelési igényű és a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programunk akkor sikeres, ha:

- a tanulási kudarcnak kitett tanulóink is rendszeresen járnak iskolába,
- szüleik elfogadják azokat a módszereket, eljárásokat, amelyek gyermekeik tanulását sikeresebbé tehetik,
- a tanulók rendszeresen részt vesznek felzárkóztató, habilitációs, rehabilitációs és fejlesztő foglalkozásokon,
- a tanulók a legkisebb eredménynek is örülnek s igényük a további fejlődés,
- az iskolában szerzett tudásukat tovább haladáskor alkalmazni tudják.

A SNI-s tanulók befogadása közös nevelőtestületi döntés alapjára épülő, tudatosan választottút. A befogadó intézmény pedagógusai egyéni differenciálás alapján az egyéni kibontakoztatás és fejlesztés szemléletét képviselik, vállalják minden hozzájuk érkező, rászoruló gyermek nevelését és oktatását a helyi célkitűzéseknek és lehetőségeknek figyelembevételével. Az integráció feltétele az osztály összetétele és a tanító vállalása.

Az integráció feltétele minden területen függ az osztály összetételétől, a pedagógusok képesítésétől.

A sajátos nevelési igényű tanulók felvételének elbírálása minden esetben egyénre szabott, függ a fogyatékosság súlyosságától, az intézmény pedagógusi ellátottságától, a fejlesztéshez szükséges eszközök, berendezések meglététől.

3.6.2 Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítható meg. A tanulási zavarok elsődleges tünetek, melyeknek következményei a kudarcok. Másodlagosan alakulhatnak ki a viselkedési zavarok.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A tanulási- és a viselkedési zavarok feltárásához diagnosztizáló eljárások szükségesek.

Megismerési eljárások:

- családi háttér megismerése, családlátogatás,
- pedagógiai szakvélemény,
- szülői jellemzés,
- a pedagógus megfigyelései.

3.6.3 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő programok

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozás,
- korrepetálás,
- felzárkóztató órák – napközi otthonos foglalkozás keretében,
- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a nevelési tanácsadóval és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal,
- ingergazdag környezet kialakítása,
- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése,
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése,
- ok-okozati összefüggések feltárása,
- negatív környezeti hatások kiszűrése,
- a részképesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- családlátogatások,
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése.
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

3.6.4 A tehetség és a képesség kibontakozását segítő tényezők

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. A tehetséges tanulók speciális képességeinek kibontakoztatásához biztosítjuk kreativitásuk fejlesztését szolgáló szervezeti formákat. Fontos, hogy minél előbb felismerjük az átlagosnál tehetségesebb gyerekeinket, speciális fejlesztésüket minél hamarabb kezdjük el.

A fejlesztés lehetőségei tanórán, a tanórán kívüli és az önálló munkában:

- kiscsoportos és egyéni foglalkozások, differenciálás, csoportbontás,
- kooperatív és projektmódszer,
- versenyek,
- iskolai könyvtár és az iskola egyéb lehetőségeinek, eszközeinek önálló, csoportos használata, IKT eszközök használatának támogatása,
- Motiválás, személyes beszélgetés, ösztönzés, jutalmazás megfelelő formáinak alkalmazása.

Tehetséges gyermekeink közül a legjobbaknak bizonyítási lehetőséget adunk az egyházi, területi, megyei és országos versenyeken történő indulással.

A tehetséggondozás folyamata

A tehetséges tanulók

- felismerése,
- kiválasztása,
- fejlesztése,
- versenyeken megmérettetése.

Ennek érdekében

- szabályozzuk
  - a tehetséggondozás módját,
  - az iskolai és iskolán kívüli tehetséggondozás lehetőségeit
- kialakítjuk a tehetséggondozás tartalmát, feltételeit
  - az iskola megteremti a szervezeti formákat,
  - a fenntartó biztosítja a feltételeket.

A tehetséggondozás személyi feltételei

A tehetségnevelési programok megvalósíthatóságához elengedhetetlenül szükséges az elkötelezett és a témában jól képzett pedagógusok megléte, akik személyiségükben alkalmasak és képesek a tehetséges tanítványaikkal való foglalkozások vezetésére, önálló programok megvalósítására.

Tevékenységi formák

Iskolánkban a tehetséggondozás a következő szervezeti formák segítik:

- tanítási órák,

- hitéleti programok,
- délutáni csoportfoglalkozások,
- tehetségfejlesztő foglalkozások, szakkörök, énekkar,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- múzeumi foglalkozások, színházlátogatás, művészeti csoportok,
- sportfoglalkozások, házi bajnokságok,
- kulturális és sportrendezvények,
- ünnepélyek, megemlékezések,
- iskolarádió, iskolaújság, könyvtári foglalkozás, egyéb rendezvények.

Ezen tevékenységi formák során szerzett ismeretek tanulóink tehetséggondozása mellett elősegítik a továbbtanulásra való felkészülésüket is. A foglalkozásokat úgy tervezzük, hogy a tanuló maximális terhelhetőségét ne haladja meg az általa választott órák száma.

3.6.5 A szociális hátrányok segítését jelentő tevékenység

Hátrányos helyzetűek segítése

Életünk kedvezőtlen alakulása során a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyerekek kerülnek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi nevelés hiányát pótolni. Szám szerint is emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma. A társadalmi elszegényedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Alapvető a lelkiismeretes, a tanulókra egyenként is odafigyelő osztályfőnök segítsége. Fontosnak tartjuk megismertetni tanulóinkkal a szenvedélybetegségek megelőzését szolgáló programokat, hiszen a hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett gyermekek e tekintetben potenciális célcsoportot alkotnak. Szükség esetén külső előadó segítségét kérjük.

Támogatási formák:

- étkezési hozzájárulás
- tanszersegély
- alkalmi segélyek

Ennél sokkal nehezebb a segítségadás, ha a család a gyermek számára nem biztosítja a megfelelő erkölcsi hátteret és a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt.

Az iskola nem veheti át a család nevelő szerepét, de az ilyen nehéz esetekben fel kell vállalni a fokozott törődést a tanulóval.

Ennek lehetőségei:

- korrepetálás, tehetséggondozás,
- továbbtanulás biztosítása,
- gyakori egyéni beszélgetés, segítség a személyes problémák megoldásában,
- fokozott kapcsolattartás a családdal,

- a gyermekvédelmi felelős hatékony közreműködése,
- kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- segítség a hiányosságok pótlásában,
- szülők közötti együttműködés megszervezése, egymás segítése.

A szociális juttatások elosztásának rendszere

Iskolai étkeztetés

Tanulóinknak térítés nélkül, 50 %-os térítési kedvezménnyel és teljes térítés ellenében tízórait, ebédet, uzsonnát tudunk biztosítani. törvényben előírtak alapján

A jogszabályok szerint kedvezményesen étkezhet az a tanuló, aki

- tartósan beteg,
- három- vagy többgyermekes családban él,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

A befizetések időpontjáról a tanulókat és szüleiket a befizetést megelőző napokban és az iskolai honlapon keresztül tájékoztatjuk. Az étkezési díj utalással fizethető be, illetve minden hónapban egy napon személyesen az iskolatitkárságon.

Tankönyvek beszerzése

Iskolánk megrendeli a szakmai munkaközösségek által javasolt könyveket, és biztosítja a lehetőséget azok megvásárlására. Az ingyenes tankönyvellátást felmenő rendszerben, fokozatosan biztosítja az állam 2013 szeptemberétől. A tanulók tartós tankönyvet kapnak, melyet a tanév végén vissza kell adniuk a könyvtáros tanárnak. Ha a tankönyv kölcsönzése során a könyv a szokásos használatot meghaladó mértéken túl sérül vagy a tankönyvet a tanuló elveszti, megrongálja, a tanuló szülője az okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik. Az okozott kár mértékét az igazgató állapítja meg.

3.7 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskola igazgatójának feladatai

Az intézmény vezetője felelős az intézmény szakszerű, törvényes működéséért, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért. A nevelési és oktatási intézmény vezetőjének feladatkörébe tartozik a gyermek- és ifjúságvédelmi munka irányítása.

A nevelési-oktatási intézmények közreműködnek a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködnek a Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Az iskola vezetője gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

A tanulókat és szüleiket a tanév kezdetekor írásban tájékoztatja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

Az iskolai gyermekvédelmi felelős feladatai

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak munkáját:

- az osztályfőnököket tájékoztatja arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése alapján, a veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,
- gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényezők megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot,
- a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi a helyi polgármesteri hivatalánál
- az iskolában jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények címét, illetve telefonszámát,
- nyilvántartást vezet az iskolában lévő veszélyeztetett, illetve hátrányos helyzetű tanulókról.

3.8 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diákközösségek munkájában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon.

A tanulók folyamatos és érdemi tájékoztatásának megszervezése az intézmény vezetőjének feladata. Iskolánkban diákközösség működik. A diákközösség tagjait az 5-8. osztályok delegálják. Vezetője a nevelőtestület tanára, akit az intézmény vezetője bíz meg.

Az iskola életével kapcsolatos döntések előkészítésében, véleményezésében a diákok a HÁZIREND és az SZMSZ előírásai szerint, választott képviselőik útján és személyesen vesznek, vehetnek részt. A tanulók döntési joga a diákközösségek munkájában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására irányul.

A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók kinyilváníthassák véleményüket, megfogalmazzák kérdéseiket és javaslataikat, és azokra az előírt határidőn belül érdemi választ kapjanak.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulóközösség egészére vonatkozó döntések meghozatala előtt a tanulók szervezett formában részt vehessenek a döntést megelőző véleményezésben. Ennek érdekében az osztályfőnökök az életkornak megfelelő szinten és tartalommal ismertetik az intézményi szabályzatok, dokumentumok tartalmát. Biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét.

3.9 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Pedagógus

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Legfontosabb helyi feladatok:

- hivatástudattal végzett, gyermekszerető nevelő-oktató munka,
- tantárgyfelosztás szerinti pedagógiai feladatok példamutató ellátása,
- igényes felkészülés a tanítási órákra, foglalkozásokra,
- a tanulók írásbeli munkáinak rendszeres ellenőrzése és javítása helyesírás és külalak szerint,
- a tanulók munkájának rendszeres szóbeli és írásbeli értékelése,
- a megtartott és elmaradt tanítási órák dokumentálása,
- osztályozó-, javítóvizsgák lebonyolítása,
- tehetséggondozás és hátránykompenzálás, a tanulók egyéni fejlesztése,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák tartása,
- diákközösségeket segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel, baleset-megelőzéssel kapcsolatos feladatok ellátása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- tanulók felügyelete óraközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek, rendezvények szervezése,
- részvétel iskolai, munkaközösségi értekezleteken, ünnepségeken és rendezvényeken,
- részvétel tanítás nélküli munkanapok programjában,
- részvétel iskolai dokumentumok készítésében,
- szertárrendezés, szakleltárak és szaktantermek rendben tartása, dekorációja,
- osztálytermek, közösségi terek rendben tartása, dekorációjának kialakítása.

Osztályfőnök

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.

- Segíti az osztályközösség kialakulását.
- Segíti és összehangolja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskolai programokról, azokon való részvételre mozgósít, közreműködik az egyéb tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályában.
- Szükség szerint családot látogat.

3.10 Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülőkkel, az iskola partnereivel

A kapcsolattartás célja a folyamatos, két- és többoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, a partnerkapcsolatok erősítése.

Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról, programokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy a szülők közösségével.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- szülői értekezlet,
- fogadó óra,
- nyílt tanítási nap,
- írásbeli, telefonos, e-mail tájékoztatás,
- családlátogatás,
- faliújság,

- honlap, online felületek
- hírlevél,
- iskolai rendezvények, programok,
- bálok, kiállítások, kirándulások

A szülői értekezletek, a fogadóórák, a nyílt tanítási napok és rendezvények időpontját az éves munkaterv határozza meg.

Kapcsolattartás formái a tanulókkal

A tanulókat az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

Az osztályfőnök feladata és felelőssége, hogy tanulóit az iskola életéről, az iskolai munkatervből adódó aktuális feladatokról, programokról tájékoztassa. Írásbeli osztályfőnöki tájékoztatásra van szükség minden esetben, ha a Házirend, iskolai szabályzat, rendkívüli körülmény ezt előírja, indokolja.

Az iskola igazgatója legalább évente egyszer, a diákközgyűlésen ad szóbeli – indokolt esetben írásbeli – tájékoztatást.

A tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok szóban folyamatosan, írásban – a KRÉTÁBA írt értékeléssel, érdemjeggyel– legalább havonta egy alkalommal adnak tájékoztatást.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, valamint választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, vagy a szülők közösségével.

További lehetőségek:

- személyes beszélgetés,
- honlap, e-mail
- hírlevél,
- faliújság,
- iskolai rendezvények, programok,
- kiállítások,

Kapcsolattartás az iskola partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás formáit az alábbiak, a kapcsolattartás szabályait a Szervezeti és működési szabályzat idevonatkozó előírásai rögzítik.

Folyamatos munkakapcsolatot tartunk az alábbi szervezetekkel:

- A Fenntartóval: a SzeGeKIF főigazgatójával és a gazdasági szervezet munkatársaival,
- A SzeGeKIF fenntartása alatt működő intézmények igazgatóival,
- A SZEGEPI, a Szeged-Csanádi Egyházmegye Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézetének igazgatóival, munkatársaival,

- Az Orosházi Jézus Szíve Plébánia esperesével és az Egyházközség Képviselő-testületével (Jézus Szíve Plébánia, 5900 Orosháza Deák F. u. 18.),
- Orosháza Város polgármesterével és a hivatali apparátus iskolai ügyekben illetékes szakalkalmazottaival (5900 Orosháza Szabadság tér 4-6.),
- A Kormányhivatallal és a Tankerülettel,
- A pedagógiai szakszolgálatokkal és szakmai szolgáltatókkal: a Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, valamint Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye vezetőivel, a Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés - oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola vezetőjével
- Az Orosházi Rendőrkapitányság iskolai ügyekben illetékes szakalkalmazottaival,
- Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatával, az iskolaorvossal, sportorvossal, védőnővel,
- Orosháza Város közoktatási és közművelődési intézményeinek vezetőivel és szakalkalmazottaival,
- Orosháza Város Sportegyesületeinek utánpótlás-nevelésben illetékes képviselőivel, a városi Diáksport Bizottsággal, a Békés Megyei Diáksport Egyesülettel, MDSZ -szel;
- A Magyar Olimpiai Bizottság sportiskolai ügyekben illetékes szakalkalmazottaival,
- Az Orosházi Katolikus Ifjúsági Klubbal,
- Az intézményt támogató Alapítványokkal,
- Gyermek és Diákélelmezési Intézményével,
- Sportiskolák Országos Szövetségével.
- Karitász csoportokkal

A kapcsolattartás formái:

- személyes találkozó,
- elektronikus kapcsolattartás,
- levél,
- szakmai és tudományos tájékoztatók, értekezletek.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval, a kapcsolattartás a médiafelelős és igazgatóhelyettes feladat- és felelősségi körébe tartozik.

A fenti munkakapcsolatok megszervezéséért, fenntartásáért és felügyeletéért az intézményvezető és az igazgatóhelyettesek a felelősek.

3.11 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá

- más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő,
- az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.
- Az intézmény vezetőjének feladata a vizsga törvényes előkészítése, a zavartalan lebonyolítás feltételeinek biztosítása.

3.11.1 Magasabb évfolyamba lépés feltételei

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamra léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben „A tovább haladás feltételei" c. fejezetben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
- A követelmények teljesítését a nevelő a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. a 2-8. évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulóknak a tovább haladáshoz.
- Ha a tanuló a 2-8. tanév végén egy vagy két tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet,
- Amennyiben a tanuló kettőnél több tantárgyból kap elégtelen osztályzatot, a tantestület határoz arról, hogy javítóvizsgát tehet-e vagy az évfolyamot ismétli meg.
- 4. évfolyamon a tanuló idegen nyelvből sem évfolyamismétlésre, sem javítóvizsgára nem utalható.
- Más esetekben a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulóknak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
    - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
    - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az elő írtnál rövidebb idő alatt teljesítse

- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, s emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen
- tantárgyanként az éves óraszám 30 %-ánál többet mulasztott s emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen
- egyéni tanrend szerint tanult

Az első évfolyamon a köznevelési törvény előírásának megfelelően a tanuló csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre a szülő beleegyezése nélkül, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazoltalan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, A tanuló részére engedélyezhető az iskola egy-egy évfolyamának megismétlése abba az esetbe is, ha egyébként felsőbb évfolyamba léphetne. A szülő kérésére az 1-8. évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.

A tanulói jogviszony megszűnésének tényét a köznevelési törvény megfelelő rendelkezései, ill. meghatározásai szerint értelmezzük, amennyiben a tanulói jogviszony iskolaváltoztatás miatt szűnik meg, a szülő köteles ennek tényét az intézmény igazgatójával közölni. A tanuló dolgozatainak átadása az osztályfőnök, a távozási lap, a bizonyítvány és az egészségügyi törzslap átadás, valamint a tanuló kiírása a KIR-ből az iskolatitkár feladata.

A szülő gondoskodik arról, hogy gyermeke minden – az iskola tulajdonát képező – felszerelést visszaszolgáltasson.

3.11.2 Az értékelés rendje

A tanuló osztályzatait főszabályként évközi teljesítménye és érdemjegyei alapján, a félévi és tanév végi osztályozó értekezleten kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.

Amennyiben a főszabály nem alkalmazható, az osztályozó vizsgán, különbözeti vizsgán vagy javítóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény alapján kell az osztályzatot megállapítani.

Osztályozó vizsga

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy egy adott évfolyamára vonatkozó követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A

vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az intézményvezető hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Az osztályozó, különbözeti, pótló vizsgára az intézmény vezetőjénél a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – jelentkezhet a fenti feltételek megléte esetén. A vizsga időpontját az intézmény vezetője határozza meg.

A vizsgázó javítóvizsgát az intézmény vezetője által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait tantárgyanként és évfolyamonként az intézmény helyi tantervében meghatározott követelményrendszer szabályozza.

Egyéni tanrend szerint tanuló gyerek magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.

3.11.3 A vizsgatárgyak részei és követelményei

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait tantárgyanként és évfolyamonként az intézmény helyi tantervében meghatározott követelményrendszer szabályozza.

3.12 A felvétel és átvétel helyi szabályai

3.12.1 Az első osztályosok beiskolázása

Az első osztályosok beiskolázását az intézményvezető a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár.

A felvétellel kapcsolatos tájékoztatókat a helyben szokásos módon tesszük közzé. A beiskolázással kapcsolatos határidős feladatokat az éves munkatervben kell szerepeltetni.

A beiskolázás előfeltétele a katolikus értékrend elfogadása, a szülő és az osztályfőnök közötti személyes kapcsolaton alapuló bizalom, együttműködési szándék, tájékozottság.

A felvételnél előnyben kell részesíteni a gyermeket, ha

- keresztlevéllel érkezik
- a katolikus óvodából érkezik,

- plébániai ajánlással rendelkezik,
- a család az egyházközséghez tartozik,

A leendő első osztályosok szüleit október hónaptól kezdődően várjuk egy szülői fórumra, majd ezt követően az óvodásokat (leendő iskolásokat) várjuk minden hónapban egy játékos, sportos ismerkedési foglalkozásra, melyet az iskolánk tantermeiben vagy a sportcsarnokban tartunk. A találkozás célja: a kölcsönös megismerkedés, az iskolavárás megkönnyítése.

A gyermekek felvételéről az intézményvezető dönt a kollégák és a plébános javaslata alapján.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki, és a függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

A Sportiskolai felvétel követelményeit az éves munkaterv előírásai szerint kell alkalmazni.

Az első évfolyamra történő *beiratkozáskor* be kell mutatni:

- a gyermek felvételét javasló óvodai szakvéleményt, szükség esetén a szakértői bizottság véleményét,
- a gyermek személyi azonosságát igazoló iratát (a gyermek születési anyakönyvi kivonatát),
- lakcímet igazoló hatósági igazolványt, mely tartalmazza a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót (lakcímkártya),
- TAJ-kártyát
- keresztlevelet (amennyiben a gyermek meg van keresztelve)
- a szülő személyi igazolványát.

3.12.2 Átvétel más intézményből

Más iskolából érkező tanköteles korú gyermek felvételéről, átvételéről, osztályba, csoportba sorolásáról a szülő felvételi kérelme és a leendő osztályfőnök írásbeli javaslata alapján az igazgató dönt.

Ha a felvételi kérelem elbírálása mérlegelési időt igényel, a szülő kérésére legfeljebb öt napig terjedő iskolalátogatási engedély adható. Az iskolalátogatási engedély kiadásáról értesíteni kell azt az iskolát, mellyel a tanuló jogviszonyban áll.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az állami fenntartású iskolákból történő átvételkor különbözeti vizsgát nem írunk elő. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást biztosítunk az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamismétléssel, eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

A második-nyolcadik évfolyamba történő átvételnél alapvető szempont, hogy a szülő és a gyermek elfogadja a katolikus értékrendet, az intézmény pedagógiai programját és együttműködjön annak megvalósításában.

Az átiratkozáskor be kell mutatni:

- a tanuló személyi azonosságát igazoló dokumentumot, lakcímkártyát,
- a szülő személyi igazolványát;
- a tanuló keresztlevelét, amennyiben van,
- a plébánosi ajánlást, amennyiben a tanuló rendelkezésére áll,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt.

3.13 Eszközök és felszerelések jegyzéke

A fenntartó az alapító okiratban meghatározott feladatok végrehajtására az intézmény számára biztosítja a 20/2012. (VIII. 31) EMMI rendelet 161. §. szerinti kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak meglétét.

4 AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

4.1 A helyi tanterv óraszámai

4.1.1 A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tanterve a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I. 31) Korm. rendelet 7. § (2) bekezdésének c) pontja alapján, az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az Oktatási Hivatal által megjelentetett Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára, továbbá a Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára című kerettantervekre épülve készült, figyelembe véve az iskola hagyományait, adottságait. Az iskola helyi tantervében a tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a minisztérium által kiadott kerettantervben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A tantárgyakat a fenntartó által engedélyezett heti óraszámban tanítjuk. A SPORTISKOLA óratervét és kerettanterveit a Közoktatási Típusú Sportiskolák részére kiadott óraterv és az ehhez igazodó kerettantervek alapján készítettük.

Tanulóink idegen nyelvként az angol és a német nyelv tanulását választhatják.

Helyi tantervünket az iskola minden évfolyamán a 2023/2024-es tanévtől került bevezetésre az új helyi tanterv.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2

Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Hittan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természetismeret	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia–egészségtan			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Hon- és népismeret				
Dráma és színház				
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

4.1.2 A kerettanterv feletti óraszámok

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	3+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+1
Hittan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természetismeret	2	2		
Fizika			1	2

Kémia			1	2
Biológia–egészségtan			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Dráma és színház		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

A kerettantervben meghatározottakon felül megtanítandó és elsajátítandó tananyagot a helyi tantervben, a tantárgyaknál tüntetjük fel.

4.1.3 A Sportiskola kiegészítő óraterve

A fenti kerettantervi óraszámot a Közoktatási típusú sportiskolák részére előírt alábbi órakeret egészíti ki. A délelőtti és délutáni szakági edzések óraszámait a Magyar Olimpiai Bizottság előírásai szerint kell tervezni!

1–4. évfolyam					**értékelés**
Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	osztályzat
Küzdelem és játék	1	1	1	1	részt vett
Sportágválasztás	1	1	1	1	részt vett
5–8. évfolyam					**értékelés**
Tantárgy	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	osztályzat

Hon és népismeret	1				osztályzat
Dráma és színház		1			osztályzat
Tanulásmódszertan			1		részt vett
Sporterkölcstan			1		osztályzat
Állampolgári ismeretek				1	osztályzat

4.1.4 A választott kerettanterv típusa

Tantárgy	A választott kerettanterv típusa
Technika és tervezés	„B" és „D" modul
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	Ajánlást az 5–8. évfolyam osztályfőnöki órák helyi tantervéhez adaptálása. Műszaki Kiadó

A fel nem sorolt tantárgyakból tantervek a kerettanterv ajánlások alapján, azok adaptálásával készültek, egyetlen kerettanterv létezik, ezért ezeket nem tüntetjük fel a táblázatban.

4.1.5 A helyi tanterv

Óraterv az 1-8. évfolyamokon								
Tantárgy	1.év f.	2.év f.	3.év f.	4.év f.	5.év f.	6.év f.	7.év f.	8.év f.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6	4	5	4	4
Idegen nyelvek				2	3	3	3	3
Matematika	5	5	5	5	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret					1			
Dráma és színház						1		
Környezetismeret			1	1				
Természetismeret					2	2		
Fizika							1	2
Kémia							1	2

Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Informatika/Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Életvitel és gyakorlat								
Technika, életvitel és gyakorlat								
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Összesen	24	24	24	25	28	28	30	30
Erkölcstan / hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1	1	1	1	1
Mindösszesen	25	25	25	26	29	29	31	31

4.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvkiválasztásban döntő, hogy jól használható, minőségileg kifogástalan, megbízható és szép tankönyvet adjunk a gyerekek kezébe. A választott tankönyvek használatára jól felkészült pedagógusok sokat segítenek abban, hogy a gyermekek hatékonya használják tankönyveiket.

A tankönyv és taneszköz kiválasztásánál a felsorolt tartalmi és formai jellemzők alapján történik a válogatás.

- Tartalmi szempontból figyelembe vesszük, hogy milyen a könyv szerkezeti felépítése, tematikus bontása, a szóanyag, szókincs, a nyelvi megformálás helyessége, szöveg- és ábra anyaga, a feladatok megfogalmazása. Segíti-e a tanulót az önálló tanulásban, kellő lehetőséget ad-e a differenciált fejlesztésre. Segíti-e a pedagógus felkészülését, megfelelő számú feladatot tartalmaz-e?
- Formailag milyen a tankönyv kivitele, fűzése, használhatósága, tartóssága.
- Az iskolánkban a nevelő-oktató munka során használatos tankönyveket, taneszközöket a szakmai munkaközösségek javaslata alapján az intézmény vezetője hagyja jóvá.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt, az éves munkaterv előírásai szerint tájékoztatjuk.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének,
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók,
- a taneszközök használatában állandóságra törekszünk, új taneszközt csak indokolt esetben vezetünk be,

Intézményünkben elvárás, hogy minden nevelő tudjon IKT eszközöket kezelni és alkalmazni. Minden korszerű taneszközre szükség van ahhoz, hogy a nevelés-oktatás minőségét, hatékonyságát biztosítsuk. E taneszközök csak akkor segítik a munkánkat, ha kiválasztásuk tudatos, módszertanilag megalapozott.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

4.3 A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében csökkentjük a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket.

Fokozatosan átvezetjük a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk az egyéni tanulási módszereket és szokásokat. A mozgásigény sokrétű kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével alapozzuk meg a koncentráció és a relaxáció képességét. Megalapozzuk a megfelelő tanulási módszereket, az iskolai fegyelem és figyelem, a kötelességérzet kialakulását.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskola és a szülők részéről a teljesítmény-elvárások. Fokozatosan előtérbe kerül a motiválás és a tanulásszervezés. Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a dramatizálás eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani. A mozgásigény sokrétű kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével biztosítjuk a személyiség fejlődését.

Elsajátíttatjuk a megfelelő tanulási módszereket, gondoskodunk az iskolai fegyelem és figyelem, a kötelességérzet kialakulásáról.

Fokozzuk a gyermekek motiváltságát a jobb teljesítmény elérése érdekében.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Megalapozzuk a tanulási területeknél meghatározott kulcskompetenciákat, fejlesztjük az együttműködési készséget. Törekszünk az egészséges életvitel kialakítására.

Fejlesztjük az önismeretet, az önértékelés képességét, gondot fordítunk az együttműködés fontosságának tudatosítására a társas kapcsolatokban, a barátságban, a kortárs-csoportokban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint a megfontolt pályaválasztás.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. Törekszünk az egészséges életvitel kialakítására. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori sajátosságok figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és a deduktív ismeretszerzés. Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre épülő tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat. Fejlesztjük a kreativitást, ügyelünk az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára, a tanulók egészséges terhelésére, a személyre szóló, fejlesztő értékelésre.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával megalapozzuk az önálló tanulást és önművelést.

4.4 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

A mindennapos testnevelést testnevelésórák és sportfoglalkozások megtartásával biztosítjuk. Az órarendet úgy állítjuk össze, hogy minden tanulónak minden tanítási napon legyen testnevelésórája vagy sportfoglalkozása.

A mindennapos testnevelés körébe tartozó tevékenységek, foglalkozások: testnevelésóra, küzdelem és játék, tömegsport, sportágválasztás, szakági edzés, tánc, gyógytestnevelés.

A könnyített és a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített vagy gyógytestnevelési órára történő beosztásának rendje

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára osztjuk be. A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órát – lehetőség szerint – a többi tanulóval együtt, azonos csoportban szervezzük. A könnyített testnevelésórát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelésóra keretében biztosítjuk. A gyógytestnevelés órákat legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében szervezzük meg. Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelésórán is részt vehet, akkor számára is biztosítjuk a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és testnevelés órákon való részvétel együttesen éri el a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot. Fel kell

menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha a szakorvos által megállapított egészségkárosodás a gyógytestnevelés órán való részvételét sem teszi lehetővé.

4.5 A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül, úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak lehetőleg biztosítania kell minden pedagógus számára a törvényben meghatározott heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást. A szülők és tanulók általában nem választhatják meg, hogy tanóráikat, foglalkozásaikat melyik pedagógus tartsa meg. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

Választhatnak a tanulók szabadidős tevékenységet, idegen nyelvet, szakkört, sportágat. A választható foglalkozások meghirdetésekor közöljük azt is, hogy a foglalkozást várhatóan melyik pedagógus fogja vezetni A választás legalább egy tanévre szól és a házirend szabályai szerint történik. Választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik, és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében a választott tárgyra úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

4.6 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

4.6.1 A tanulók ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés, értékelés a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében. Ösztönzést ad, kifejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre késztet.

Az objektív, igazságos értékelés előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítanunk kell. Az értékelés a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Az értékelés minden esetben a bizalomra épül.

4.6.2 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

Az értékelés a pedagógiai munka mindennapi része.

Alapelvünk, hogy

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- folyamatos legyen,
- az iskolai követelményrendszerre épüljön,

- legyen tárgyszerű – melyek az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás,
- szakszerű legyen – norma és kritériumorientált. A tanulókat az önmaguk teljesítményéhez és egyéni képességeikhez mérten is viszonyítani kell.
- motiváló legyen,
- legyen objektív, igazságos, megalapozott,
- legyen méltányos, vegye figyelembe a gyermek életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét,
- legyen tervezett,
- ne legyen megtorló, fenyegető jellegű,
- A témazáró dolgozatok minősítésében tantestületünk egységes értékelési rendet követ,
- legyen ismert a követelményrendszer a tanár, a diák és a szülő előtt.

Munkánk során az értékelés mindhárom típusát alkalmazzuk:

- diagnosztikus – helyzetfeltáró: a tanuló tudásszintjének év eleji mérése, meglévő tudásának feltárása valamely nagyobb tematikus egység tanítása előtt, a hiányosságok felmérése a cél- meghatározás és tájékozódási céllal. Témazárás esetén az elsajátítás mértékének mérése, felzárkóztatás meghatározása céljából.
- szummatív – összegző, minősítő: egy-egy tematikus egység, egy félévi anyag vagy év végi összefoglalás lezárásaképp. Cél: a tantervi követelmények teljesítésének szintjéről való meggyőződés. A változás, fejlődés mértékének kimutatása, eredmények a kezdetekhez képest. Nevelési célok: reális önértékelés, önbizalom erősítése a tanulókban formatív – fejlesztő: a tanítás-tanulási folyamat állandó kísérőjeként.
- Készség-mérések – a pedagógia munka eredményességének mérésére, a tanulók fejlődésének figyelemmel kísérésére vonatkozóan. Cél: a tanulási folyamat szabályozása.

A tanulók fejlődésének nyomon követése, teljesítményük értékelése a következő információk alapján történik:

- a tanuló és a pedagógus napi kapcsolata,
- a napi tanulási kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése szóbeli feleletekkel, tesztekkel, az írásbeli feladatok javításával,
- összegző kép a gyerek munkájáról, fejlődéséről témazáró felmérésekből, dolgozatokból, szóbeli feleletekből, elkészített munkadarabokból, képzőművészeti alkotásokból, kiselőadásokból, a testi fejlődést nyomon követő teljesítménymérésekből,
- versenyeredmények,
- szülő-pedagógus párbeszéd,
- szociometriai felmérés a társas kapcsolatokról,

- kérdőívek és beszélgetések a tanulási szokásokról,
- önértékelő megbeszélések az osztályközösségben, csoportokban,
- az egy osztályban tanító pedagógusok megbeszélései.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek a magyar nyelv, magyar irodalom és a matematika tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon, a tanév végén.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik.

4.6.3 Szöveges értékelés

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- kiválóan teljesített,
- jól teljesített,
- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul.

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul" minősítést kap, az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

Első évfolyamon a tanév végén:

az a tanuló, aki a magatartás-szorgalom értékelésénél és minősítésénél példás értékelést kap, valamint a tanuló teljesítményének, előmenetelének szöveges értékelésénél és minősítésénél minden tantárgyból kiválóan teljesít minősítést kap, a szöveges értékelés zárásaként a „kitűnő tanuló" minősítést is megkapja.

A köznevelési törvény 54. §-ának 3. bekezdése előírja, hogy az általános iskola első évfolyamán és a második évfolyam félévének értékelésekor olyan szöveges minősítést kell kapnia a tanulónak, amelyik kifejezi, hogy a tanuló:

KIVÁLÓAN TELJESÍT,

JÓL TELJESÍT,

MEGFELELŐEN TELJESÍT vagy

FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

A tanulók szöveges értékelésének összegzési szabálya

Kitűnő: 5-5 Kiválóan teljesített: 4,9-4,8

Jól teljesített: 4,7-3,8

Megfelelően teljesített: 3,7-2,5

Felzárkóztatásra szorul: 2,5 alatt .

.....tantárgyakból felzárkóztatásra szorul.

A fent említett minősítések elvi és tartalmi kritériumai a különböző tantárgyak, és a mentális-szociális érettségben való fejlettségi szint viszonylatában kell, hogy érvényesüljenek a következő módon:

A tanulók szöveges értékelésének első évfolyamon és második évfolyam első félévében elfogadott alapelvei:

- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző jellegű; meghatározható legyen az egyén fejlesztésének stratégiája
- az érthetően meghatározott iskolai követelményrendszerre épüljön
- rendszeres, sokoldalú és folyamatos legyen
- legyen annak számára érthető, akinek szól (szülő, gyermek)
- vegye figyelembe a szülők, gyermekek értékeléssel kapcsolatos megjegyzéseit, meglátásait
- a tanulási folyamatban a tanulót és a szülőt a közös tanulás érdekében szövetségesként kell tekinteni

A tanulók szöveges értékelésének tartalmi kritériumai:

KIVÁLÓAN TELJESÍTETT az a tanuló, aki:

- megérti a magyarázatokat, a feladatok utasításait, szövegét
- gondolatait önállóan, érthetően képes kifejezni szóban, írásban ill. a metakommunikáció eszközeivel
- szókincse gazdag, kifejezése választékos
- a különféle információs forrásokat megfelelően használja (médiák, könyvtár, számítógép…)
- megérti és következetesen alkalmazza a tanult szabályokat (közösségi, munkavégzési, feladat megoldási)
- együttműködő az iskolai tevékenységekben
- udvarias, tisztelettudó a felnőttekkel, tanuló társakkal
- önállóan képes a gondolkodási műveletekre és azok alkalmazására
- motivált a tartós, folyamatos, elmélyült tanulásban

JÓL TELJESÍTETT az a tanuló, aki:

- a magyarázatokban, feladatok értelmezésében alkalmanként segítséget igényel
- gondolatait rendszerint önállóan, néha mintakövetéssel fejezi ki
- szókincse életkori sajátosságainak megfelelő, törekszik az árnyalt kifejezésmódra
- törekszik az információs eszközök használatára
- megérti és legtöbbször alkalmazza a tanult szabályokat
- együttműködő az iskolai tevékenységekben
- udvarias, tisztelettudó a felnőttekkel, tanuló társakkal
- a gondolkodási műveletekben általában önálló, alkalmazásban néha bizonytalan
- esetenként külső késztetésre van szüksége a tanulásban

MEGFELELŐEN TELJESÍTETT az a tanuló, aki:

- a magyarázatokban, feladatok értelmezésében gyakran segítséget igényel
- gondolatai kifejezésében általában önállótlan, támogatásra szorul
- szókincse átlagos
- segítséggel használja az információs eszközöket
- a tanult szabályokat nem mindig fogadja el, esetenként következetlen
- az iskolai tevékenységekben változó együttműködést mutat
- nem mindig udvarias, tisztelettudó a felnőttekkel, tanuló társakkal
- a gondolkodási műveletekben általában önállótlan, alkalmazásban gyakran bizonytalan
- a tanulásban rendszerint külső késztetésre van szüksége

FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL az a tanuló, aki:

- a magyarázatokban, feladatok értelmezésében állandóan segítséget igényel vagy egyáltalán nem tudja értelmezni azokat
- gondolatai kifejezésében önállótlan, állandó támogatásra szorul
- szókincse szegényes, alapszavak használata jellemző
- gyakorlatlan az információs eszközök használatában
- a tanult szabályok elfogadása kialakulatlan, alkalmazásban következetlen vagy ellenszegülő
- az iskolai tevékenységekben gyakran elzárkózó
- a felnőttekkel, tanuló társakkal való viszonya változó
- a gondolkodási műveletekben önállótlan, alkalmazásukra sokszor segítséggel sem képes
- a tanulásban külső késztetésre van szüksége

4.6.4 Értékelés érdemjeggyel

A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük. A félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján határozzuk meg.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei a következők:

jeles (5):

- ismeri, érti, tudja a tananyagot, alkotó módon alkalmazni tudja ismereteit, a követelményeknek megfelel,
- pontosan, szabatosan fogalmaz,
- lényegre mutatóan definiál,
- az adott témáról összefüggően képes beszélni,
- bátran mer kérdezni, ha valamit nem ért,
- bátran mer problémát felvetni.

jó (4):

- fentieket kisebb segítséggel képes teljesíteni,
- a tantervi követelményeket megbízhatóan, csak kevés vagy jelentéktelen hibával tesz eleget,
- kisebb előadási hibákat vét
- apróbb bizonytalanságok előfordulhatnak.

közepes (3):

- a tantervi követelményeket pontatlanul, néhány hibával teljesíti
- ismeretei felszínesek, hiányosak,
- önállóan kevésbé tud dolgozni, összefüggően felelni,
- rövid mondatokat alkot, pontatlanul fogalmaz,
- feladatát, előadását tanári segítséggel tudja teljesíteni.

elégséges (2):

csak a tantárgyi minimumot tudja, súlyos hiányosságai vannak a tantervi követelményekben,

- képtelen összefüggő mondatokban felelni, egyszavas válaszokat ad
- a fogalmakat megtanulja, de nem tudja alkalmazni,
- gyakorlatban képtelen az önálló munkavégzésre.
- segítséget igényel az írásbeli munkánál.

elégtelen (1):

- A tantárgyi követelmények minimumát sem tudja teljesíteni.

A félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a helyi tantervben meghatározott tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre. Az osztályzatok és érdemjegyek tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg.

Célunk, hogy a tanulóknak készségtárgyak kivételével egy, ennél magasabb óraszámú tantárgyaknál félévenként legalább két szóbeli felelete legyen. Az írásbeli és szóbeli feleletek aránya lehetőség szerint kiegyensúlyozott legyen. A felmérő dolgozatok megírására lehetőleg ne az utolsó órában kerüljön sor. A témaegységenkénti felmérések, valamint az írásbeli feleletek számát a pedagógus dönti el. Az írásbeli munkák kiosztásának, javításának határideje maximum 2 hét.

Félévenként a heti egy órás tantárgyaknál legalább három, a heti két vagy több órás tantárgyaknál legalább 4-5 érdemjegye legyen.

Az iskolai dolgozatok, témazárók, feladatlapok, feleletek, gyakorlati tevékenység, munkák stb. érdemjegyét a szaktanár beírja az e. naplóba

Az órai aktivitást, a kiselőadásokat, a szorgalmi feladatokat, a projektmunkát a pedagógus egyénileg értékeli. Az e-naplóba kerülő jegyek nem egyenértékűek. A témazárók érdemjegyeit eltérő százalékkal írhatjuk be, melyek a félévi és év végi osztályzatnál meghatározóak.

Megkülönböztető százalékkal jelölhetjük:

- 100%: fekete szín: szóbeli és írásbeli feleletek, órai munkák, kompetencia méréshez kapcsolódó feladatok,másik intéményből hozott osztályzatok jelölésére
- 50%: zöld szín :gyűjtőmunkák, házi dolgozatok, szorgalmi feladatok, füzetek rendje, tesztek eredményeinek a jelölése
- 200%: piros szín témazárók, félévi, év végi dolgozatok, évfolyamszintű felmérések, évfolyamszintű tanulmányi versenyeken elért eredmények.
- diagnoszikus mérés: piros szín és százalékos értékelés

Az értékelésnél döntő a tanuló fejlődése, illetve hanyatlása.

Félévkor számszerű bejegyzéssel az e-naplóba, év végén szöveges-fogalmi jelöléssel a bizonyítványba és a törzslapba. A naplóba mindig számszerű bejegyzés kerül.

A nevelőtestület a tanulók félévi és év végi osztályzatát áttekinti az osztályozó értekezleten. A tanulók előmeneteléről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk az e-napló útján. A szülőnek lehetősége van szóban is tájékoztatást kérni a szülői értekezleten vagy a fogadóórán, indokolt esetben, előzetes egyeztetés után más időpontban is.

A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, vagy a Nevelési Tanácsadó javaslata alapján az értékelés és minősítés alól mentesített sajátos nevelési igényű tanuló értékelése az adott tantárgyból, tantárgy részből százalékos formában történik.

Az SNI tanulók projekt egységekben való részvételét a „Kiválóan teljesített, Jól teljesített, Megfelelően teljesített és Gyengén teljesített" kategóriákkal értékeljük. A projekt egészében való részvételt szövegesen értékeljük.

Egyéni tovább haladás esetén, alsó tagozaton legkésőbb a 4. évfolyam végéig felső tagozaton legkésőbb a 8. évfolyam végéig el kell érnie a tanulónak a követelményszint minimumát az adott tantárgyból.

4.6.5 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátjai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az írásbeli feladatok formái, rendje, korlátjai:

Témazárók:

- a helyi tantervben megfogalmazott követelményrendszerre épülnek,

- egy témakör elsajátításáról számoltatják be a tanulót,
- a dolgozat megírása előtt egy héttel közöljük, rögzítjük a Kréta felületén a beszámoló pontos időpontját,
- napi két témazárónál többet nem iratunk,
- a témazáróért kapott érdemjegyet a e-naplóba
- az értékelést az alsó és felső tagozaton az alábbiak szerint százalékban történik:

Alsó tagozaton:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-50%:	elégtelen (1)
51-64%:	elégséges (2)
65-77%:	közepes (3)
78-90%:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Felső tagozaton:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-36%:	elégtelen (1)
35-55%:	elégséges (2)
56-75%:	közepes (3)
76-90%:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

A tanuló szakértői véleménye alapján megállapított diagnózis és javaslatok figyelembevételével a szaktanár módosíthat a % -on, mely a gyermek egyéni bánás módjához igazodik

A témazáró dolgozatok értékelésénél az egyéni fejlődés árnyaltabb tükröződése miatt az értékelő jegy mellett a %-os eredményt is fel kell a munkákon tüntetni!

Az írásbeli munkák megőrzésének ideje:

- írásbeli feleleteket nem őriz meg az iskola, ill. a szaktanár,
- nagydolgozatokat, témazárókat ill. évfolyamszintű felméréseket 2 évig őrzi a szaktanár,
- a külső mérések eredményeit 5 évig őrzi az intézmény.

Röpdolgozatok:

- felelet értékű dolgozatok, melyek az egyes témákkal, téma részletekkel kapcsolatosak,
- az értük kapott érdemjegyet e-naplóba feketével írjuk,
- törekszünk az egységes formátumra, ha lehet, írólapra íratjuk.

Tudáspróba, diagnosztizáló értékelés:

Ez a beszámoltatási forma tipikusan a matematika tantárgyra jellemző. Sok esetben a témazáró előtt, tájékoztatásként, erőpróbaként íratjuk, melynek jegyei nem feltétlenül kerülnek be az e-naplóba, illetve % -ot írunk.

Gyűjtőmunka, kiselőadás:

Ennek előkészítése nagyon fontos. Meg kell adni a tanulónak a pontos elérhetőséget, és a legfőbb szempontokat. A gyűjtőmunkáért, kiselőadásért kapott jegyeket zöld színnel jelöljük.

4.6.6 Az otthoni, napközis és tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának elvei

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatban az alábbi szabályok érvényesülnek.

- Az otthoni felkészülés a legtöbb tantárgyban fontos a gyerekek életében. A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás – készség- és képességfejlesztés – valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A megtanulandó tananyagot egyértelműen kijelöljük és kijelöltetjük – oldalszám, cím, bekezdés. Az írásbeli feladatok 90%-a gyakorló jellegű, legtöbbször hasonló feladat, mint amilyet már az órán is megoldottunk.
- A tanulókat, versenyre készülőket, a tantárgy iránt aktívan érdeklődőket egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra kiegészítő feladatokat javasolhatunk.
- A szülőknek joguk van tanácsot kapni abban, hogyan segítsenek gyermeküknek az otthoni munkában.
- A tanulóknak joga van a házi feladat elkészítéséhez szükséges tanári útmutatáshoz.
- A pedagógus a házi feladatot mindig ellenőrzi, megbeszéli a diákokkal.
- A szorgalmi házi feladatot a tanár jutalmazza (piros pont, részjegy, egész jegy stb.)
- A házi feladat megoldását a tanár érdemjeggyel értékelheti.

A tantárgyak jellegéből következően a szóbeli és írásbeli feladatok aránya változó:

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

1-4. évfolyam:

- az iskolában készülnek a következő tanítási napra,

- otthoni felkészülésre készség- és képességfejlesztő feladatot kapnak, 1 órát meg nem haladó mennyiségben.

5-6. évfolyam

- az iskolában készülnek a következő tanítási napra, kutató és gyűjtőmunkát kivéve,
- másnapi felkészülés ideje átlag maximum 1,5 óra,
- az egy tantárgyból adott feladatok mennyisége ne haladja meg a 20-30 percet,

7-8. évfolyam

- másnapi felkészülés ideje átlag maximum 2 óra,
- az egy tantárgyból adott feladatok mennyisége ne haladja meg a 20-30 percet,

A tanulók terhelése hétvégén és szünetekben:

Alapelv:

- egyénre szabott, választási lehetőséget felajánló, napi felkészülési időtartamot meg nem haladó feladatot kapjanak a gyerekek,
- a tehetséges, érdeklődő tanulókat szorgalmi feladatokkal, kutatómunka kijelölésével motiváljuk, segítjük,
- a hosszabb memoritereket, verseket részenként adjuk fel,
- a kötelező olvasmányok olvasására előző tanév végén hívjuk fel a tanulók figyelmét.
- Elvárások a szünetre adott feladatokra vonatkozóan:
- önálló ismeretszerzésre ösztönözzenek,
- adjanak lehetőséget a megszerzett tudás alkalmazására.

Rajz és vizuális kultúra, testnevelés, ének-zene, informatika tantárgyból lehetőség szerint nem adunk otthoni feladatokat. Arra törekszünk, hogy a tananyagot az órán elsajátítsák, és begyakorolják a gyerekek.

4.6.7 Az SNI és BTMN tanulók értékelése

Célja: a tanulás folyamatának javítása.

Alapvetően egy folyamatkövető diagnosztizáló-fejlesztő értékelésről van szó, mely a célból indul ki, normatív információk (tantervi követelmények) mentén működik, s a tanulói produktumok előzőekkel való összevetése alapján tölti be.

Az értékelést félévkor és év végén írásos formában kapja meg a tanuló és szülő. Az értékelést a szaktanár és gyógypedagógus közösen készíti el.

BTMN és SNI tanulók az értékelés és minősítés alóli felmentést a Szakvélemény ill. Szakértői vélemény alapján a szülő kéri és Igazgatói Határozattal lép életbe. Nkt. 56. §

- Kérelem benyújtására az aktuális tanév szeptember 15-ig van lehetőség, illetve új vélemény alapján a vizsgálat keltétől.
- A felmentés egy tanévre vonatkozik.

- BTMN és SNI tanulók teljes felmentése:

- szakértői vélemény alapján az iskola egyéni fejlesztési terv alapján felzárkóztatja, fejleszti a tanulókat (megjelenik a tanmenetben).
- a pedagógus %-os formában értékel
- az értékelés rendszeres, bejegyzés rendszeresen történik a e-naplóba és ellenőrzőbe
- év végén a e-napló, ellenőrző, bizonyítvány értékelő része kihúzandó, a „Megjegyzés" rovatba a mentesített tantárgy neve kerül, záradék, összegző értékelés külön lapon történik.

- BTMN és SNI tanulók részleges felmentése:
  - szakvélemény alapján
  - a pedagógus %-os formában értékeli a tantárgyrészben nyújtott teljesitményt, és osztályzatot ad a tantárgy többi részére
  - bejegyzés a e-naplóba,
  - félévkor osztályzat a tantárgy minősíthető részére, valamint összegző értékelés mentesített tantárgyrészben nyújtott teljesítményről
  - év végén az e-napló, törzskönyv, bizonyítvány „Megjegyzés" rovatába kerül a mentesített tantárgyrész neve és összegző értékelés a mentesített tantárgyrészben nyújtott teljesítményről külön lapon történik.
  - a tanulásban akadályozott tanulók: a számukra előírt tanrend szerint haladnak és a rájuk vonatkozó követelményrendszert teljesitik (helyi pedagógiai program, egyéni fejlesztési tervek) (32/2012. (X.8.) EMMI rendelet).
  - értékelésük érdemjeggyel és szövegesen is történik, a fent leírt módon.

4.6.8 A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítési elvei

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, főleg kisgyermekkorban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben kell alkalmazni.

Az értékelés alapelvei:

- szakszerű,
- személyre szabott,
- fejlesztő hatású
- változatos,
- következetes,
- igazságos,
- a tanulói megerősítés biztosítása.

A neveltségi szint értékelése

Iskolánk arra törekszik, hogy az intézmény tanulóinak magatartása megfeleljen mindazon elvárásoknak, melyeket egyrészt az iskola szellemisége (a keresztény értékrend), a közösségi magatartás szabályai, a társadalmi normák támasztanak.

Az értékelés helyi rendszerén belül a magatartás és a szorgalom értékelésekor kiemelt fontosságúnak tartjuk:

- segítse az iskola nevelési-oktatási céljainak elérését,
- segítse a tanulók önismeretének fejlődését,
- adjon lehetőséget az önnevelésre is,
- az értékelés általában az iskolai tevékenységre vonatkozzon.

Ezt az iskola nevelőtestülete a szülői szervezettel és a diákközösséggel együttműködve a házirendben dolgozza ki *a tanulók magatartásával kapcsolatos elvárásait*:

- tanáraikkal együtt dolgozzanak iskolánk jó hírnevének öregbítésén
- vigyázzanak maguk és társaik testi épségére, tulajdonára
- óvják és védjék az iskola vagyontárgyait
- társas életükben tartsák be a kulturált viselkedés szabályait
- az iskolai rendezvényeken, tanórákon, az órai szünetekben magatartásuk, viselkedésük legyen kulturált
- legyenek udvariasak, előzékenyek
- tiszteletet és megbecsülést tanúsítsanak tanáraik, az iskola dolgozói és tanulótársaikkal szemben
- a tanítási órákról csak indokolt esetben, a hiányzás okát igazolva, maradjanak távol
- minden tanuló igyekezzen megismerni iskolánk múltját, ápolja hagyományait

A magatartás és a szorgalom minősítésére az osztályfőnök tesz javaslatot a kollégák véleményét, valamint az elektronikus napló bejegyzéseit is figyelembe véve. Az osztályfőnök félévi és az év végi osztályzatra vonatkozó javaslatát a testületi többségi döntéssel véglegesíti. Az év végi minősítés egész tanévre szól.

Az iskola minősítési rendszere magatartásból:

Az értékelés szempontjai:

Megfelelés az iskolai követelményeknek, a keresztény szellemiségnek

- a házirend, az iskolai élet törvényeinek ismerete, azok betartása és betartatása.
- megfelelés az általános viselkedési normáknak: udvarias, figyelmes viselkedés, kulturált hangnem. A tanuló magatartása tanítási órán, szünetben és egyéb foglalkozásokon.
- az igazolásokra vonatkozó rendelkezések betartása, késések száma

A közösséghez és annak tagjaihoz való viszonyulás

- beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének elősegítése
- aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megoldásában
- segítőkészség a problémák feltárásában és megoldásában
- a tanuló személyiségjegye

A tanuló magatartásának értékelése:

PÉLDÁS magatartású a tanuló, ha

- iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató,

- felelősségérzettel van a közösség iránt, megtartja a Házirendet, és arra törekszik, hogy mások is megtartsák azt,
- megnyilvánulásaiban kulturált hangnemet használ, társaival, és a felnőttekkel tisztelettudó,
- példája pozitívan hat, képességeit alkotó módon használja fel,
- közösségi munkában aktív, vállalt feladatait, megbízatásait felelősségtudattal látja el,
- segíti társait az iskolai élet különböző területein,
- nincs fegyelmi büntetése.

JÓ magatartású a tanuló, ha

- a Házirendet betartja,
- tevékenységével, magatartásával segíti a közösséget,
- tanulmányi és közösségi munkájában aktív, megbízható,
- magatartáskultúrája esetenként (ritkán) kifogásolható,
- igazolatlan hiányzása nincs.

VÁLTOZÓ magatartású a tanuló, ha

- a házirend ellen vét,
- társaival, nevelőivel szemben tanúsított magatartása kifogásolható,
- indulatjait nem mindig képes fékezni, hangneme kifogásolható,
- az őt körülvevő környezet rendjének megtartására figyelmeztetni kell,
- képességeit nem hasznosítja, megbízatásait, közösségi munkáját csak ösztönzésre végzi,
- előfordul, hogy az iskolába, vagy az órára késve érkezik, mulasztását nem tudja igazolni,
- osztályfőnöki vagy igazgatói büntetése van.

ROSSZ magatartású a tanuló, ha

- a házirend ellen tudatosan, rendszeresen, súlyosan vét,
- társaival, nevelőivel szemben erősen kifogásolható a viselkedése,
- képességeit bomlasztó tevékenységre használja,
- felelősséget sem társai, sem közössége iránt nem érez, nem vállal, a közösségi munkából kivonja magát,
- iskolán kívüli magatartásával az iskola rossz hírnevét kelti,
- iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesült.

A tanév közben és tanév végén az értékelés, minősítés érdemjeggyel történik, melyet félévkor osztályzattal (5, 4, 3, 2) számszerűen jegyzünk.

Tanév végén a bizonyítványba példás, jó, változó vagy rossz bejegyzés kerül.

A félévi magatartás értékelése eltérhet a havi jegyek átlagától, ha a tanuló kiemelkedő jutalomban, vagy elmarasztalásban részesül.

Az a kiváló vagy jó teljesítményű tanuló, aki a közösségért semmilyen munkát nem vállal, illetve önös érdekek vezérlik, példás magatartást nem kaphat.

Az iskola minősítési rendszere szorgalomból

A szorgalom értékelésének módja, kritériumai:

- tanulmányi rendszeresség (folyamatosság),
- kötelességtudás, igényesség önmagával és munkájával szemben,
- érdeklődés (a tudás megszerzésének igénye),
- kitartó munka,
- a feladatmegoldás igényessége, minősége,
- a tanuláshoz szükséges felszerelés karbantartása, jelenléte,
- az egyéni képességekhez mért teljesítés mértéke,
- fejlődésének iránya (javuló vagy romló tendencia),
- pontos munkavégzés,
- többletek (tanulmányi versenyek, szakkörök, pályázatok).

A tanuló szorgalmának értékelése

PÉLDÁS szorgalmú a tanuló, ha

- munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi,
- óra alatt kitartó, érdeklődéssel figyel, aktivitása, teljesítménye állandó,
- a feladatok végzésében önálló, rendszeres,
- tehetségéhez mérten részt vesz a csoportmunkában és az önálló feladatvégzésben,
- munkája eredményes, társai munkáját is elősegíti,
- szorgalmával példát mutat,
- írásbeli munkáinak külalakjára az esztétikum, az igényesség jellemző,
- részt vesz tanulmányi és sportversenyeken.

JÓ szorgalmú a tanuló, ha

- a tanórákra való felkészülésben rendszeres, de nem alapos,
- óra alatt figyel, spontán aktivitással vesz részt,
- a csoportmunkában és az önálló feladatvégzésben tehetségéhez mérten igyekszik részt venni,
- írásbeli munkáinak külalakja megfelelő.

VÁLTOZÓ szorgalmú a tanuló, ha

- óra alatt figyelme ingadozó, hullámzó aktivitást mutat,
- a tanórákra rendszertelenül készül,
- feladatait felszólításra, ellenőrzés mellett végzi el,
- érdeklődése szűk körű, ritkán tapasztalható aktivitás,
- írásbeli munkáinak külalakja változó képet mutat,
- gyakran nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

HANYAG szorgalmú a tanuló, ha

- a szorgalom teljes hiánya jellemzi,
- feladatait nem végzi el, érdektelen, közönyös,
- a tanórai munkában passzív,
- valamely tantárgyból elégtelenre áll,

- képességeihez, körülményeihez mérten keveset tesz fejlődése érdekében,
- kötelességei elhanyagolja, munkájában megbízhatatlan.

A tanév közben és tanév végén a minősítés érdemjeggyel (5, 4, 3, 2) történik. Tanév végén a bizonyítványba példás, jó, változó vagy hanyag bejegyzés kerül.

A tanulók magatartását és szorgalmát minden hónapban értékeljük.

A minősítés az egyéni képességek alapján, a körülmények mérlegelésével történik, reálisan fejezi ki a tanulmányi tevékenységhez való viszonyt.

4.6.9 Jutalmazás, büntetés formái

Jutalmazás

Azt a tanulót, aki példamutató magatartást tanúsít, képességeihez mérten folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, az osztálya, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, iskolai, illetve iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön vesz részt, bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, jutalomban kell részesíteni.

Az iskolai szinten elismert, kiemelkedő teljesítményt az igazgatói vagy nevelőtestületi dicséret mellett oklevéllel és tárgyjutalommal (pl. Eötvös díj, Év Tanulója Díj) ismerjük el. Nevelőtestületi dicséretet bejegyezzük a bizonyítványba és a törzslapra is rögzítjük.

A dicséret történhet írásban és szóban.

Jutalmazási formák magatartásból, szorgalomból:

- Dicséret:
- szaktanári
- osztályfőnöki (szóbeli, írásbeli)
- igazgatói (szóbeli, írásbeli)
- tantestületi

A tanévzáró ünnepélyen átadásra kerülő díjak, elismerések

1. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító, kiemelkedő tanulmányi sport és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén nevelő-testületi dicséretben, oklevélben, tárgyjutalomban részesülnek. A dicséretet be kell jegyezni a bizonyítványba.

2. A ballagó diákok nyolcévi munkáját értékelni kell, ennek alapján lehet a tanévzáró ünnepélyen az osztályfőnök javaslatára egyéni vagy közösségi elismerést, oklevelet, jutalmat átadni.

3. Az ÉV TANULÓJA címet 3. évfolyamtól az a tanuló kapja, aki az adott évfolyamon a legjobb tanulmányi eredményt érte el. Holtverseny esetén azé az elismerés, aki magatartásával, szorgalmával, iskolán kívüli eredményeivel az évfolyamon tanító pedagógusok többségének véleménye alapján leginkább kiemelkedik évfolyamtársai közül. Nevelőtestületi dicséret és könyvjutalomban részesül.

4. A JÓ TANULÓ, JÓ SPORTOLÓ díj adományozására a Testnevelés munkaközösség vezetője az osztályfőnökök egyetértésével tesz javaslatot oly módon, hogy a tanév során

kiemelkedő sporteredményt elért tanulókat tanulmányi eredményük figyelembevételével rangsorba rendezi. Az évente adományozható díjak számáról az intézményvezető javaslatára a nevelőtestület többségének szavazata dönt. Nevelőtestületi dicséret és könyvjutalomban részesül.

5. Az EÖTVÖS DIJ annak a tanulónak adományozható, aki a nevelőtestület és a diákközösség véleménye alapján tanulmányi és közösségért végzett munkájával, iskolán kívüli eredményeivel leginkább rászolgál tanulói- és pedagógusközösség elismerésére, tiszteletére. A jelölés módjáról és a díj odaítélésének eljárásrendjéről az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület dönt, legkésőbb a tanévzáró ünnepély előtt.

6. Pedagógus EÖTVÖS DÍJ, annak a pedagógusnak, aki kiemelkedő pedagógiai munkájával a diákok és a tantestület véleménye alapján arra érdemes.

7. Kiváló Sportoló cím, annak a tanulónak, aki kiemelkedő sporteredményével az iskola hírnevét öregbíti. kerüljön

A kiemelkedő teljesítmények elismeréseként a tanuló szaktárgyi dicséretet félévkor és év végén is kaphat.

Fegyelmező intézkedések

Az a tanuló, aki megszegi a házirendet, először figyelmeztetésben, ismételt, ill. súlyos megszegés esetén – ha szükséges, fegyelmi eljárás alapján (ld. SZMSZ, Házirend) - súlyosabb büntetésben részesül.

Súlyos megszegésnek minősül, ha a tanuló az intézmény hírnevét csorbítja, a másik ember testi épségét, egészségét veszélyezteti vagy károsítja, lopás, pénzügyi visszaélés, rongálás minősített esetét követi el.

Figyelmeztetési formák magatartásból, szorgalomból:

- tanári
  - figyelmeztetés szóban,
  - figyelmeztetés írásban,
  - intés.
- osztályfőnöki
  - figyelmeztetés szóban,
  - figyelmeztetés írásban,
  - intés,
  - megrovás.
- igazgatói
  - figyelmeztetés szóban,
  - figyelmeztetés írásban,
  - intés,
  - megrovás.
- tantestületi
  - figyelmeztetés írásban,
  - megrovás,
  - szigorú megrovás.

Fegyelmi eljárás:

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesül.

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- eltiltás a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben a kizárás az iskolából fegyelmi büntetés csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható. Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Abban az esetben, ha a tanuló más iskolában történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal hét napon belül köteles másik iskolát kijelölni számára. Az áthelyezés másik iskolába fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az intézmény vezetője a tanuló átvételéről a másik iskola vezetőjével megállapodott.

Nem indítható fegyelmi eljárás, ha a kötelezettségszegés óta három hónap már eltelt. Ha a kötelezettségszegés miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, és az nem végződött felmentéssel (az indítvány elutasításával), a határidőt a jogerős határozat közlésétől kell számítani.

A fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni. A fegyelmi büntetést a nevelőtestület hozza.

A fegyelmi eljárás megindításáról – az indok megjelölésével – a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell.

A fegyelmi eljárás során a tanulót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését előadja. Ha a meghallgatáskor a tanuló vitatja a terhére rótt kötelességszegést, vagy a tényállás tisztázása egyébként indokolja, tárgyalást kell tartani. A tárgyalásra a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét meg kell hívni. Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a szülőt minden esetben be kell vonni. A fegyelmi eljárásban a tanulót és a szülőt meghatalmazott is képviselheti.

A tanulóval szemben ugyanazért a kötelességszegésért csak egy fegyelmi büntetés állapítható meg.

Végrehajtani csak jogerős fegyelmi határozatot lehet. Ha a végrehajtás elmaradása a többi tanuló jogait súlyosan sértené vagy más elháríthatatlan kárral, veszéllyel járna, az elsőfokú határozat a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

A fegyelmi eljárás lefolytatásának alapvető szabályait jogszabály állapítja meg.

A büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása és a tanuló helyes irányba terelése. Azt kell elérni, hogy az általunk értéknek

tartott mintákat ő is értékesnek, beépítésre érdemesnek tartsa, hogy ne mi fegyelmezzük kívülről, hanem ő igényelje a belső fegyelmezettséget.

4.7 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban szükség szerint csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a matematikát, az informatikát, a technikát. Kivételes indokkal más tantárgyak bontására is sor kerülhet. Célunk ezzel az, hogy az ismereteket elmélyítsük, magasabb szinten tanítsuk, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Az egyéb foglalkozások indításának elvei, feltételei:

- tartalma, követelménye illeszkedjen a pedagógiai program cél – és feladatrendszerébe,
- biztosított legyen a személyi, tárgyi és eszközrendszer a képzés teljes idejére,
- valós szükséglet kielégítését szolgálja,
- fenntartói szándék megvalósítására irányuljon,
- hatása legyen értékelhető, előzetesen felbecsülhető.

A tanév során a tanítás és tanulás megszervezésében meghatározó tényező a gyermekek érdeke, valamint az alaptevékenység hatékonysága.

4.8 A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési programja

Általános elvek

A 2011. évi CXC. köznevelési törvény meghatározása szerint „sajátos nevelési igényű" tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral)

küzd.

A NAT alkalmazása a SNI tanulók nevelésében, oktatásában is alapdokumentum, a benne meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

Az intézmény pedagógiai programjának és a helyi tantervének elkészítésekor figyelembe vettük:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény, a NAT és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit, az iskola szellemiségéből fakadó célokat, feladatokat,
- a szülők elvárásait,
- és a tanulók sajátosságait.

Ezek alapján meghatároztuk:

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,

- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-, oktatásfejlesztés ne terhelje túl.

4.8.1 A SNI tanulók habitációs, rehabilitációs ellátása

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékosság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét
- esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.
- A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő, fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Az ellátás közös elvei:

A feladatokat és célokat az intézmény dokumentumai tartalmazzák. E feladatok átfogóak, hosszú távúak és az iskola egész nevelési – oktatási rendszerét átfogják.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység szakmaközi együttműködésben valósul meg, szervezett, nyitott tanítási – tanulási folyamat, s a tanulók igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- a hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása, helyreállítása,
- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók kialakítása.
- az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása
- A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:
- a sérülés típusa, súlyossága,
- a sérülés kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje,
- SNI tanuló életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei, képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, a továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.
- A SNI tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények megjelennek:

- a pedagógiai programban,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- az egyéni fejlesztési tervben.

A szakirányú végzettséggel rendelkező fejlesztő pedagógus feladata:

- programok összeállítása,
- fejlesztőmunka,
- közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, s ezt követően a konzultációban.

A szükséges pedagógiai feltételeket a köznevelési törvény határozza meg. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

4.8.2 Az együttnevelés

Az együttnevelés objektív tényezői

Az integráció azt jelenti, hogy a SNI gyermekek beilleszkednek a többségi nevelési intézményeket látogató gyermekek közé.

Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság" alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;

- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor – együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktortanító, terapeuta:

- javaslatot tesz a fogyatékosság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon (egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés) – egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.
- közreműködik az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység megszervezésében, ezt követően a konzultációban.

A törvény kimondja, hogy „A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították." 47. §. (1)

Az együttnevelés sikeres megvalósítása érdekében a befogadó iskoláknak rendelkezniük kell azokkal a tárgyi és személyi feltételekkel, amelyeket a törvény előír.

A 2011-ben megszületett köznevelési törvény rögzíti azokat a feltételeket, melyek által megvalósulhat a sikeres integráció.

Az integrációt vállaló intézmények feladatai:

- Az alapító okiratában szerepeltetni kell a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének – oktatásának köznevelési feladatát. *Közn.t.. 4.§. (1)*
- A sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet, *Közn. 47. § (4.a).*
- A gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátásban is részesül. *Közn. 47.* §. (5)
- A szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható *Közn. 56.* § (1)

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a szubjektív tényezők.

Biztosítani kell:

- a SNI tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ezt segíti a nyitottabb személyiség formálása,
- a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat be kell építeni az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
- a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesítését, sérülésspecifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.

Cél az inkluzív, befogadó iskola kialakítása.

A befogadó iskolákban szeretik a heterogenitást, akár kiemelkedően tehetséges, akár fogyatékossággal élő tanulóról, akár hátrányos szociális helyzetű gyermekről legyen szó. A pedagógus itt nem hárítja a felelősséget másra, hanem igyekszik saját eszköztárát úgy bővíteni, hogy megoldást találjon a tanulási nehézségekre.

Fontos, hogy a befogadó pedagógusok rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, melyek az adott fogyatékossági típust jellemzik. Mivel a többségi iskolák pedagógusai képzésük során alig-alig szerezhettek ilyen jellegű tudást, lényeges, hogy konzultáljanak a gyermeket segítő gyógypedagógussal, valamint továbbképzéseken vegyenek részt.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a befogadó pedagógusok jártasok legyenek a differenciált tanulásszervezésben. A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli. Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszerek, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés nemcsak a SNI

gyermekek számára kedvező, hanem a csoport valamennyi tagjának. A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki miben marad el társaitól. Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyása felelőssége az inkluzív iskolában kifejezetten nagy. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a gyógypedagógussal. Ha a gyermek fogyatékosságát korán felismerték, akkor a szülőnek már volt ideje feldolgozni, s akkor a szülői elfogadás megbízható támaszt jelent. Találkozhatunk olyan szülői magatartással, amikor az integrált oktatási forma választása a stigmatizációból való megszabadulás lehetőségét jelenti. Ilyenkor nem számíthatunk szülői érdeklődésre, s gyermekének sem tud érzelmi biztonságot nyújtani.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljék egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, ők is részesei a nevelési-oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertesse a gyermektársakkal a fogyatékosság mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a SNI tanuló éppen annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az intézmény a sajátos nevelési igénynek, fogyatékosságnak, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

A fejlesztő pedagógus feladata sokrétű. Azon túl, hogy egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel, koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő más szakemberek munkáját, kapcsolatot tart a szülőkkel, nyomon követi a gyermek fejlődését.

Kapcsolatot tart a többségi pedagógusokkal:

- segíti a diagnózis értelmezését,
- javaslatot tesz a környezet kialakítására, speciális eszközök kiválasztására, speciális módszerek alkalmazására,
- folyamatosan konzultál velük,
- ráirányítja figyelmüket a beszerezhető szakirodalomra.

4.8.3 Aktuális intézményi helyzetelemzés

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda a 2011/2012-es tanévtől látja el a SNI tanulók fejlesztését, a különleges bánásmód biztosítását, s ezt alapító okiratában is rögzítette, valamint igyekezett megteremteni a szükséges objektív és szubjektív feltételeket.

Pedagógiai programunkat az irányelveknek és a vonatkozó törvényi rendelkezéseknek megfelelően módosítottuk.

A városi, az iskolán kívüli együttműködés lehetőségei:

- Pedagógiai Szakszolgálat: nevelési tanácsadás, pszichológiai és fejlesztő pedagógia, gyógytestnevelés, logopédiai ellátás, gyógypedagógusi hálózat
- Pályaválasztási Tanácsadó
- Szakorvosok, házi gyermekorvosok, szülők.

A tanulók képességeit folyamatosan értékeljük, kontrollvizsgálatok a szakértői bizottságnál, szöveges értékelés a fejlesztő napló alapján, konzultálunk a szaktanárokkal, szülőkkel, megjelöljük a további feladatokat.

A SNI tanulóink rendszeresen járnak iskolába, részt vesznek a fejlesztő foglalkozásokon. Örülnek eredményeiknek, a szülők többsége rendszeresen részt vesz a szülői értekezleteken és fogadóórákon.

A 8. osztályos tanulókat sikeresen tudjuk beiskolázni a középiskolákba.

Iskolánk rehabilitációs tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- pedagógiai célú rehabilitációs fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a szakértői bizottság javaslata alapján.

A rehabilitációs tevékenységeket végző szakemberek:

- nyelv- és beszédfejlesztő pedagógus,
- fejlesztést elősegítő differenciálást és integrációt végző pedagógusok
- gyógypedagógus

Helyiségek:

- tanterem
- fejlesztő szoba

4.8.4 A pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási - zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei:

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik. Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően. Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható. A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal intézményünkben a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történik

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres tovább haladás biztosítása.
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar, valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére:

- az olvasással (diszlexia),
- a helyesírással (diszortográfia),
- az írásmozgással (diszgráfia)
- és a számolással (diszkalkulia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alul teljesítés formájában lényeges különbség áll fenn.

Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együtt járás) formájában jelenhetnek meg.

4.8.4.1 Diszlexia

Diszlexia – az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének,

- rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újra tanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizálószintetizáló módszerrel,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

4.8.4.2 Diszortográfia

A diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együtt járástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngésség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

Jellemző a helyesírási készség általános gyengesége:

- feltűnőek a tükörírásos elemek, a fölösleges betűelemek, a betű-, szótag-, szókihagyások,
- diktálás után betű, szótag, szó ki- és elhagyása fordul elő, a tanuló a szöveget módosítja, esetleg értelmetlen mondatokat ír,
- a tanuló kapcsolási nehézségekkel küzd, írásban is téveszti a szó- és mondatstruktúrát.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

4.8.4.3 Diszgráfia

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara.

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló-, kéz-, ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).
- Az írás külalakjában megjelenő tünetek:
- tájékozódási nehézség a vonalrendszerben, a leírt betűk nagysága egy szón belül is erősen változó, a betűk dőlésszöge következetlen, a betűformák szabálytalanok,
- gyakori az átírás, áthúzás, összefirkálás, a zárójel,
- hiányoznak, vagy torzulnak a betűkapcsolatok,
- gyakori a nyomtatott és írott betűk tévesztése.

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskoláskorban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

Kiemelt feladatok diszlexia, diszortográfia, diszgráfia esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincsbővítés, helyes ejtés,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,
- hang-betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.:b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, -tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újra tanítása) hangoztató – elemző vagy diszlexia prevenciós módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

A megvalósítás színterei:

- minden tanórán,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozáson,
- napköziben, tanulószobán

4.8.4.4 Diszkalkulia

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara.

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,

- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- súlyos elmaradás a matematikai relációk verbális kifejezésében
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskoláskorban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak. A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,

Kiemelt feladatok diszkalkulia esetén:

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés-észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt" számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazás,

- szerialitás erősítése.

A megvalósítási színterei:

- matematikaóra,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).

4.8.4.5 Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alul teljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

A figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

4.8.5 Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata.

4.8.6 A helyi tantervbe épülő elemek:

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges. A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye. A helyi tanterv kiemelten kezeli az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek. Célzottan szerepet kap az Etika/hit és erkölcstan, a Művészetek és ezen belül a Dráma és színház fejlesztési feladatai között.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

Magyar nyelv és irodalom

- Látás, hallás, mozgás koordinált működése.
- Beszédfejlesztés, aktív szókincserősítés, helyes ejtés.
- Verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése.
- Hang - betű kapcsolat kialakítása, fonémaalkalmazás, beszédészlelés fejlesztése.
- Betűtévesztések kiküszöbölése.
- Figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között.
- Olvasás, írás tanítása hangoztató elemző v. diszlexia prevenciós módszerrel.

Élő idegen nyelv

- Speciális módszerek használata, auditív segédeszközökkel.
- Egyszerű élethelyzetek játékos modellezése.

- A vizuális észlelés fejlesztése
- Alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.

Technika és tervezés

- Az önkifejezés lehetőségének megteremtése.
- Nagy- és finommozgások fejlesztése.
- A fegyelem szükségszerűségének felismerése.
- Alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.

Testnevelés

- Szenzoros, integrációs programmal fejlesztés vagy gyógyúszás.
- Testséma biztonságának kialakítása.
- Látás, hallás, mozgás koordinált működése.
- Logopédiai ritmika alkalmazása
- A fegyelem szükségszerűségének felismerése.
- Helyes magatartási szokások kialakítása.
- Jellemtulajdonságok fejlesztése.
- Személyiség formálása csoport, illetve csapatjátékokon keresztül.
- Kudarctűrő képesség növelése.

4.8.7 A különleges bánásmódot igénylő tanulók hatékonyabb oktatása

Célok:

- motiváció a tanulás és iskola iránt,
- iskolai kudarcok enyhítése/megszüntetése,
- a kudarcélmény okainak feltárása, ill. annak kiküszöbölése,
- esélyteremtés, ill. esélyegyenlőségre való törekvés.

Feladatok:

- diagnosztika
- egyedi estek megbeszélése, megoldási módok keresése
- a lemaradás mértékének megállapítása, fejlesztési célok meghatározása
- mozgásfejlesztés, percepciófejlesztés
- figyelem, emlékezet fejlesztés,
- verbális fejlesztés,
- a gyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentáció
- szakemberek/intézmények együttműködése.

Módszerek:

- egyéni felzárkóztató program,
- korrepetálások, differenciált foglalkozások,
- a tanítás tanulása
- kooperatív tanulásszervezés
- projektpedagógia alkalmazása a sikerorientált tanulásszervezés során
- helyes tanulási módszerek hangsúlyozása,

- önbizalomra nevelés sikerélményhez juttatással,
- állandó pozitív visszacsatolás, a legkisebb eredmény dicsérettel történő elismerése,
- amennyiben szükséges, tanulószoba szervezése, ill. napközis foglalkozáson való felkészülés lehetőségének biztosítása,
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

4.9 Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok

Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok, a mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló programok, a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

NETFIT

1-4. évfolyamon az iskola saját fizikai felmérési rendszere alapján mérjük a tanulók teljesítményét. A testnevelés tantárgy 5-8. osztály helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapot mérésének kötelezettségét. A mérést évenkénti gyakorisággal végezzük el a testnevelésórákon a NETFIT rendszer alkalmazásával. A tanulók általános fizikai teherbíró képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt NETFIT (fizikai fittség mérése) alapmérései az alábbiak:

- Testösszetétel és tápláltsági profil mérése
  - testtömeg mérése – testtömeg index (BMI)
  - testmagasság mérése
  - testzsírszázalék
  - testtömegindex (BMI)
- Aerob fittségi (állóképességi) profil
  - állóképességi ingafutás teszt - 20 méter
- Vázizom fittségi profil
  - ütemezett hasizomteszt
  - törzsemelés teszt
  - ütemezett fekvőtámaszteszt
  - kézi szorítóerő mérése
  - helyből távolugrás teszt
- Hajlékonysági profil
  - hajlékonysági teszt

A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók a mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre hozzáférhetőek legyenek és rögzítjük a NETFIT informatikai rendszerében. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését a minden tanévben a tanév rendjét szabályozó rendeletben előírtaknak megfelelően bonyolítjuk

le. A mérés alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

A NETFIT program küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

Úszás

Az úszás számos betegség megelőzésében jelentős szerepet kap, különös tekintettel az olyanokra, mint szív és keringés zavarok, légzési problémák, mozgásszervi megbetegedések, anyagcserezavarok, immunrendszer bajok és idegrendszeri problémák. Természetesen nem csodaszerként kell az úszásra tekinteni, de azok, akik rendszeresen úsznak kisebb veszélynek vannak kitéve a fenti betegségek kapcsán. Ennek az oka, hogy az úszás a futáshoz vagy a biciklizéshez hasonlóan az úgynevezett állóképességi sportok közé tartozik. Gyakorlatilag úszás során szinte minden izom dolgozik a szervezetben.

A mostani gyerekek, sokkal több ismerettel kerülnek iskolába, mert már a korai időszakban információkat szereznek TV-műsorokból, filmekből, értenek a számítógéphez, jól kezelik az okos telefonokat, memóriájukban rengetek képet tárolnak. Ám a sok ismeret begyűjtése elveszi az időt a mozgástól. Pedig a mozgásészlelésnek, térérzékelésnek, egyensúlyérzékelésnek kulcsszerepe van a, kisiskolás teljesítményében.

Az úszás, mint mozgásos tevékenység, igen sokrétűen fejti ki pozitív hatását az emberi szervezetre.

Az úszás szimmetrikus mozgás, ami az idegrendszer szempontjából elengedhetetlen. Nagyon sok aszimmetrikus inger ér minket a mindennapokban, amit úszással kiegyenlíthetünk, korrigálhatunk, hogy tartásunkban, mozgásmintánkban ne keletkezzenek maradandó elváltozások.

Az iskola kezdetével, lecsökken a mozgás a gyerekek életében, megnövekszik a szellemi tevékenység és ezáltal a padban ülés ideje, amihez gyakran nem megfelelő ülés párosul. Ez szintén okozhat elváltozásokat a gyerekek testtartásában. Az úszásnak kiemelt szerepe van a mozgásszervi elváltozások kialakulásának megelőzésében, illetve a már kialakult elváltozások javításában, korrigálásában.

Az idegrendszerre gyakorolt hatásával kapcsolatban, fontos megemlíteni, hogy az úszás segít a mindennapos stressz, feszültség, felesleges energiák levezetésében, ezért pl. csökkentheti az agressziót is.

Az úszás pozitív hatásai között megemlítendő, hogy fejleszti és gyorsítja az anyagcserét, a szív- és érrendszer működését képes pozitívan befolyásolni.

Az úszás megmozgatja a test összes belső izmát, emellett fejleszti az állóképességet és növeli a mozgékonyságot. A víz ellenállása miatt úszás közben intenzívebb munka végezhető, mint szárazföldön. Túlsúlyos, illetve mozgássérült személyeknek is javasolt, mert a gerincoszlopra és a csontokra kisebb terhet rak.

Az úszás rendkívül pozitív hatással van a légzőszervi működésre. A mozgásnak, a sporttevékenységnek, így a rendszeres úszásnak is jelentős szerepe van a személyiség

fejlődésében. Az úszás kedvezően hat az idegrendszerre, serkenti az agyműködést, segíti a pihenést és a szellemi felfrissülést.

Az úszás hatalmas állóképességet tud adni az embernek. A gyerekeket már kis korban megtanítja arra, hogy hogyan kell kitartónak lenni és hogy ha valamit nagyon szeretnénk és teszünk is érte, akkor azt el is fogjuk érni idővel. Ez a sport motiválja, figyelemre tanít, célt ad a fiatal korosztálynak és segít a koncentráció gyakorlásában is. Összességében elmondható az, hogy ha már kiskorában úszni tanítjuk a gyermekeinket, akkor egy hatalmas, hasznos ajándékot adunk számára, melyet idősebb korában jól tud majd hasznosítani.

4.10 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

4.10.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében fejlesztjük – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- önuralom fejlesztése,
- stresszkezelés,
- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- célok megfogalmazása és kivitelezése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárscsoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- elutasítási készségek fejlesztése.

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- egészséges táplálkozás,
- rendszeres testmozgás,
- higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

Az iskolánknak a tanórákon kívül is számos lehetősége van az egészségfejlesztésre, így például önismereti csoportfoglalkozások szervezése, lelki programok, szakmai segítők igénybevétele, részvétel a helyi egészségvédelmi programokon, sport, kirándulás, egészségnap(ok) rendszeres szervezése, a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése, az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése.

4.10.2 Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanuló teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése

minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben a folyamatosságot is biztosítja. A megvalósításhoz vezető út szakaszait az alábbiak szerint csoportosítjuk.

Első és második évfolyam:

- a környezet iránti megismerési vágy, nyitottság fejlesztése,
- elemi természeti ismeretek közvetítése,
- a gyermek kíváncsiságra alapozott gyűjtőmunka,
- a természetes tárgyakhoz fűződő érzelmi kötöttségek kialakítása,
- igényformálás a szabadban történő játékokra, a pihenésre vonatkozóan,
- a szép, rendezett környezet iránti igény erősítése.

Harmadik és negyedik évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát,
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket,
- mintákat adni a természet megismeréséhez,
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét,
- az esztétikai nevelés részeként kialakítani a közvetlen környezet rendezettségének igényét,
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert.

Ötödik és hatodik évfolyam:

- képi megismerési formákkal továbbfejleszteni a természettel kialakult kötődést,
- stabilizálni a kialakult helyes viselkedési szokásokat,
- lehetőséget biztosítani gyakorlati tapasztalatok szerzésére a végzett tevékenységek során,
- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kulcskompetenciáit,
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét,
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel kapcsolatosan.

Hetedik és nyolcadik évfolyam:

- elvont megismerési formákat is felhasználva továbbfejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést,
- a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával előkészíteni a társadalomba való beilleszkedést,
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelősség kapcsán,
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét,
- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal,
- a természetközelség igényének, a pozitív jövőképnek a kialakítása.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, minden tanórának és egyéb foglalkozásnak feladata.

A környezeti nevelése során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak.
A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való

törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
Öko szemléletű programjainkkal magasabb szintre emeljük iskolánk környezeti nevelési programját a fenntarthatóság érdekében. Ezáltal olyan pedagógiai folyamatot kívánunk követni, melynek során formálódik tanulóink környezettudatos magatartása és kialakul a környezetért felelős életvitele.

- takarékosan bánni az energiaforrásokkal,
- csökkenteni a hulladékok mennyiségét,
- az iskola külső belső környezetét esztétikusan alakítani,
- megteremteni az egészséges étkeztetés feltételeit.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a környezetismeret, biológia, földrajz, kémia tantárgyak tanítása-tanulása,
- tanulmányi kirándulás, erdei iskola, túrák: hétvégi és nagyobb lélegzetű kirándulások szervezése, természetjárás, szűkebb környezetünk természetvédelmi értékeinek meglátogatása
- az osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek,
- a környezeti nevelést szolgáló egyéb foglalkozások,
- a szárazelemgyűjtés megszervezése az iskolában,
- a hon- és népismereti foglalkozások,
- az iskolai közösségi élet rendje,
- a teljes körű egészségnevelési programban meghatározottak megvalósítása
- Fenntarthatósági Témahét

- állatvédelem
- állatok világnapja
- víz világ napja
- kupak gyűjtés
- Tesz vesz tavasz
- virág ültetés
- papírgyűjtés

- sütőolaj gyűjtése

- szárazelem gyűjtés

- mindennapi működésében kiemelt figyelmet fordít a takarékos energiafogyasztásra, a környezetbarát termékek használatára, az ésszerű anyag-és hulladékgazdálkodásra
- az iskolában van környezeti nevelési –ökomunkacsoport, melynek tagjai közt vannak a reál, humán, művészeti tárgyak és a testnevelés tanárai, továbbá a technikai személyzet képviselője
- minden évben öko munkaterv készül az iskolavezetés, a tanárok, az alkalmazottak, a tanulók és a szülők bevonásával
- Az iskolaépület környékén lévő természetes növényzet változatos és megkímélt, a telepített növényzet rendszeresen és szakszerűen gondozott. Fokozott figyelmet fordít a madárvédelemre, a komposztálásra, a gyógy-és fűszernövények gondozására. (iskola kert)
- Kerékpáros és gyalogos közlekedést népszerűsítő programok

4.11 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáit igyekszünk nyomon követni, törekszünk a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére.

Feladatainkat az éves munkaterv részét képező gyermekvédelmi program részletezi. A fontosabb elemek.

- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítése,
    - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
    - kedvezményes ebéd biztosítása,
    - ingyenes étkezés biztosítása,
    - javaslat rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- Fejlesztőpedagógus, egyéb szakalkalmazott igénybevétele,
- A tanulók jogainak fokozott védelme,
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- Rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő és más külső szakemberek segítségével –drog, alkohol, dohányzás,
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

4.12 Az iskola könyvtár-pedagógiai programja

A könyvtár sajátos eszközeivel, szabad légkörével, a személyiségre ható tevékenységével az iskolánk arculatát meghatározó értékek megvalósulásának helyszíne. A tanulókkal való differenciált foglalkozás megoldásában – szolgálja az ismertelsajátítást, a tanulást, az önművelést, a tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a magatartási problémákkal küszködő tanulók beilleszkedését, a szociális, kulturális hátrányok leküzdését.

Az iskolai könyvtár fogalma:

„Az iskolai könyvtár az oktatási-nevelési intézmény tanítási-tanulási médiatára, oktatási helyszíne és kommunikációs centruma. Gyűjteménye széleskörűen tartalmazza azokat az információhordozókat, információkat, amelyeket az iskola oktató, nevelő tevékenysége hasznosít, befogadva és felhasználva a különböző rögzítési, tárolási, átviteli és kereső technikákat. Szakszerűen elhelyezett, feltárt gyűjteményére és a könyvtári rendszerben, információs hálózaton elérhető forrásokra épülő szolgáltatásaival az iskola tevékenységét

átfogó forrásközpontként, információs központként működik. Az önálló ismeretszerzés elsajátítása érdekében tantervi program szerint szervezi, és a nevelőtestülettel együttműködve valósítja meg a tanulók könyvtárhasználati felkészítését. Egyúttal széles körű lehetőségeket kínál az olvasásfejlesztésre, a csoportos és egyéni tanulás technikájának, módszereinek elsajátítására, a személyiség komplex és differenciált fejlesztésére."

(Forrás: Dán Krisztina: Az iskolai könyvtárak fejlesztési stratégiája)

Az iskolai könyvtár küldetése

„Az iskolai könyvtár a tanulást segítő szolgáltatásokat, a könyveket és egyéb forrásokat biztosítja az iskolai közösség minden tagja számára. Egyúttal lehetővé teszi, hogy kritikus gondolkodóvá, a különböző típusú és formájú információhordozók hatékony használójává váljanak, és hozzáférjenek a szélesebb könyvtári és információs hálózathoz."

TÖRVÉNYI HÁTTÉR, SZABÁLYOZÓK

Az IFLA-UNESCO által 1999-ben elfogadott küldetésnyilatkozat egyértelműen meghatározza az iskolai könyvtár kettős alapfeladatát: egyrészt biztosítja tanulói és nevelői jogon az iskola alaptevékenységéhez nélkülözhetetlen forrásokhoz és információkhoz való hozzáférést, másrészt olyan tanulási környezetet jelent, amely korszerű információhasználati, könyvtárhasználati tudást, szokásokat generál.

A Nemzeti Alaptantervről kiadott 110/2012. sz. Kormányrendelet kiemelt fejlesztési területként és nevelési célként definiálja a tanulás-tanításának fontosságát. „E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket."

„A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások..."

„Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése."

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

163. § (1) Az iskolai, kollégiumi könyvtár az iskola, kollégium működéséhez, pedagógiai programjának megvalósításához, a neveléshez, tanításhoz, tanuláshoz szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a könyvtári rendszer szolgáltatásainak elérését és mindezek használatát, továbbá a könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtár-pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység.

164. § (1) Az iskolai, kollégiumi könyvtár nyilvános könyvtári feladatokat is elláthat, ha azt a könyvtárat működtető iskola, kollégium alapító okirata lehetővé teszi, továbbá az iskola,

kollégium vezetőjének kezdeményezésére bejegyezték a nyilvános könyvtárak jegyzékébe **166.** § (1) Az iskolai könyvtár alapfeladata

a) gyűjteményének folyamatos fejlesztése, feltárása, őrzése, gondozása és rendelkezésre bocsátása,

b) tájékoztatás nyújtása a dokumentumokról és szolgáltatásokról,

c) az intézmény helyi pedagógiai programja és könyvtár-pedagógiai programja szerinti tanórai foglalkozások tartása,

d) könyvtári dokumentumok egyéni és csoportos helyben használatának biztosítása,

e) könyvtári dokumentumok kölcsönzése, beleértve a tartós tankönyvek, segédkönyvek kölcsönzését.

Iskolánk nem lát el nyilvános könyvtári feladatokat.

Az iskola könyvtár-pedagógiai programját és céljait meghatározó tényezők:

- NAT
- helyi tanterv
- az iskola szerkezete és profilja
- nevelési és oktatási célja
- az iskola pedagógiai programja
- az egyes tantárgyak helyi tanterve, követelményrendszere

Az iskolai könyvtár tanulási-információs forrásközpont, eszköztár, a szellemi munka bázisa.

Ugyanakkor fel kell vállalnia:

- a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő
- a szociális hátrányok enyhítését célzó és
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok, tevékenységek egy részét is.

A könyvtári pedagógiai tevékenység kiemelt feladatai:

- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák révén.
- A tanuló életvitelét kedvezően befolyásoló tudáskonstrukciók kialakítása.
- Az alkalmazható tudás (mint az alkotó személyiséggé válás eszköze) megalapozása.
- A könyvtárral különösen jól fejleszthető kompetenciák fejlesztése:
- problémamegoldás, kommunikáció, kritikai, globális látásmód, információszerzés- és kezelés, a kooperatív munkára való alkalmasság.
- Információkultúra elsajátítása: az információ gyűjtésétől a rendszerezésen, tároláson át a kritikai elemzésig, valamint az információ megfelelő formába öntése, kommunikálása.
- A tanulókban a könyvtárhasználaton alapuló önálló ismeretszerzéshez szükséges magatartásmódok, tevékenységek kialakítása.
- Az oktatási egyenlőtlenségek mérséklése, az esélyegyenlőség megteremtése.
- A szociális, kulturális hátrány leküzdése lehetőségének megteremtése.
- A tehetséggondozás során az érdeklődés elmélyítése, továbbfejlesztése.

- A tanulás fejlett módszereivel rendelkező, önálló ismeretszerzésre képes személyiségfejlesztés.

A könyvtár-pedagógiai program feladatai 1-8.évfolyamon a spirálisan építkező tantervi követelmények szerint:

- Az írott dokumentumok jelentősége: az olvasás megszerettetése
- Az információszerzés lehetősége: a könyvtár. A helyes használatra, viselkedésre nevelés.
- A könyv tartalmi és formai elemeinek megismerése: általa az információhoz jutás megkönnyítése.
- A könyvtári állomány tagolása, raktári rend: segítségével az ismerethez jutás lehetőségének megteremtése.
- A dokumentumtípusok megismerése: a megfelelő információhordozó kiválasztása.
- A tájékozódás direkt és indirekt eszközeinek használata: a problémamegoldó gondolkodásra nevelés, mint az információs társadalom szükségletét természetes lehetőségként felkínálni.
- A kibővülő információszerzési lehetőségek megismertetése: korszerű használói tudás, szokások kialakítása
- A megszerzett információk értelmezése, rendezése, felhasználása, kommunikálása: a forrás helyes feldolgozására képessé tenni.
- Az iskolai könyvtár centrális és kibővülő szerepkörének tudatosítása: a nevelőtestület tagjainak az elsődleges információforrása munkája során az iskolai könyvtár legyen.
- Az alapozó könyvtárhasználati órák a NAT követelményeit szolgálják: a minimális elméleti ismeretek mellett ezek alkalmazási műveletei hangsúlyosak.
- A szakórák könyvtárhasználaton alapuló tanulási, tananyag-feldolgozási technikái természetes módszerré váljanak

Az ismeretanyag legfontosabb területei:

Az általános könyv- és könyvtárhasználati ismeretek, amelyek segítik a különböző információhordozókban, illetve a könyvtárban való tájékozódást, eligazodást. Ezen ismeretek megszerzését a *könyvtárostanár* segíti.

Az ismeretanyag speciális része az egyes tantárgyakhoz, szakterületekhez kapcsolódó ismeretek, szakmai információk megszerzése, melyben a mindenkori *szaktanár* nyújt segítséget.

A könyvtári ismeret az elsajátítása során eszközzé alakul, lehetővé teszi bármely tantárgy aktív elsajátítását, ha az azokat tanító kollégák ismerik ezeket a képességeket, és alkalmazzák tantárgyuk tanítása során. Ilyen értelemben a könyvtárhasználat tanítása tantárgyközi feladat is, megvalósul benne a kommunikációs kultúra fejlesztése és a tanulás tanítása egyaránt.

Óraszámok a helyi tantervben jelennek meg részletesen.

Mint befogadó tárgyakban:

- digitális kultúrában
- a magyar nyelv és irodalomban
- osztályfőnöki órában

Szaktárgyakban alkalmazás szintjén.

Az alapozás a könyvtárostanár feladata, az önálló információszerzés, tanulás képességének kialakítása, a kommunikációs kultúra fejlesztése a nevelőközösség, az egész iskola feladata. Az adott tanórai keretben fel kell készíteni a tanulókat arra, hogy könyvtárhasználókká váljanak, életmódjukba természetesen illeszkedjék az önálló ismeretszerzés.

4.13 Helyi könyvtárhasználati tanterv

A könyvtárhasználat óraszáma az alapfokú oktatásban

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom tantárgy keretein belül az alábbi éves óraszámokban:	Magyar nyelv és irodalom és az informatika, digitális kultúra tantárgyon belül az alábbi éves óraszámokban:	Magyar nyelv és irodalom és az informatika ás a digitális kultúra tantárgyon belül az alábbi éves óraszámokban:
1. évfolyam: 4 óra 2. évfolyam: 4 óra 3. évfolyam: 4 óra 4. évfolyam: 6 óra	5. évfolyam: - magyar: 5 óra 6. évfolyam: - informatika: 4 óra - magyar: 4 óra	7. évfolyam: -informatika:3 óra -magyar: 4 óra 8. évfolyam: -informatika:3 óra -magyar: 4 óra

A tananyag szerkezete:

A könyvtárhasználati ismeretanyag a NAT egészét átfogja, a tanulási képességfejlesztésre és az önművelési kultúra megalapozására teszi a hangsúlyt.

A műveltséganyag – jellegéből adódóan – elsősorban spirális, másodsorban lineáris elrendezésű.

Spirális szerkezetű ismeretek:

Eszköztudás jellegéből adódóan elsősorban ily módon építkezik a könyvtárhasználati tananyag, s az évek folyamán egyre gazdagabb tartalommal telítődik.

Lineáris szerkezetű ismeretek:

Viselkedés a könyvtárban. Könyvek csoportosítása tartalom és funkció szerint.

Könyvtárhasználati szabályok. A könyv szerkezete és tartalma.

A könyvtári állomány raktári rendje. Betűrend. Dokumentumtípusok.

Könyvtártípusok, lakóhelyi gyermekkönyvtár.

Raktári rend. Dokumentumtípusok. Segédkönyvek.

Kézikönyvtár.

Információkereső nyelvek.

Katalógus, bibliográfia.

Szakmai tájékozódás (információs központ, adatbank, szakkönyvtár).

Számítógéppel elérhető információs szolgáltatások, adatbázisok, elektronikus információhordozók.

Taneszközök:

A törvény előírásainak megfelelő könyvtár: a szakmai követelményeknek megfelelő összetétel és feltárás, jól fejlesztett kézikönyvtár (applikációs táblák, videofelvételek, kazetták, CD-lemezek, tankönyv, feladatgyűjtemény, munkafüzet, tanári kézikönyv).

Megfelelő példányszámú, gyermekek részére készült segédkönyv, folyóirat.

Fénymásoló, fénymásolópapír (tanári szoba, iskolatitkárság, igazgatóhelyettesi iroda).

Internetkapcsolat és megfelelő számítógépek, interaktív tananyag (informatika szaktanterem).

Tevékenységi formák, eljárások, módszerek:

A könyvtári munkát igénylő tantárgyi témák feldolgozása közben a diákok megismerik az adott szaktárgy intézményes, dokumentális forrásait, és megtanulják az információk összegyűjtésének, szelekciójának, rendszerezésének és bemutatásának technikáit és módszereit. Mindebből az következik, hogy a könyvtár eszközi felhasználása nemcsak és nem elsősorban a megtanult tantárgyi ismeretek további bővítését, hanem a tudáshoz vezető kreatív, fejlesztő célú módszerek, a szellemi munka technikai elsajátítását szolgálja.

„A könyvtárhasználat tanítása lényegében arra irányul, hogy a használó eljusson a különböző dokumentumokban lévő információkhoz, azokat feldolgozza és segítségükkel új ismeretekhez jusson, önálló szellemi terméket hozzon létre, vagyis megtanuljon tanulni."

Tanulói tevékenységtípusok:

- szaktárgyi tematikus gyűjtőmunka – egyéni és csoportos
- irodalom-, illetve forrásjegyzék összeállítása megadott témához
- kiselőadás tartása vagy írásbeli beszámoló készítése egy-egy komplex, több tantárgyat érintő problémáról
- egy-egy neves kutató, író, művész életútjának feldolgozása könyvtári dokumentumok segítségével
- sajtófigyelés aktuális társadalmi problémákról stb.

Ellenőrzés, értékelés:

5-8. évfolyamon gyakorlati feladat megoldása az órai elmélet alapján. A könyvtári munka során tanúsított aktivitás beleszámít a magyar nyelv és irodalom tantárgy érdemjegyébe.

Könyv- és könyvtárhasználati órák

Színtér: iskolai könyvtár (ritkábban szakterem, ha csak bizonyos eszközöket használunk)

Alkalmazott módszerek:

- tanári magyarázat, frontális munka
- csoportos munka – csoportfoglalkozás kérdései
- tanulói kiselőadás
- egyéni munka

Tanít: könyvtárostanár.

Szakórák

Könyvtárhasználati ismeretek alkalmazása a szakórán

Színtér: iskolai könyvtár (az iskolai könyvtáros csak a helyszínt és az eszközöket biztosítja)

Alkalmazott módszerek:

- tanári magyarázat, frontális munka
- csoportos munka – csoportfoglalkozás kérdései
- tanulói kiselőadás
- egyéni munka

Tanít: a szaktanár, aki megfelelően felkészült a könyvtárhasználati ismeretekből.

A könyvtárhasználati tananyag szerkezete

„A könyvtárak információforrásaikkal és szolgáltatásaikkal a tanulás, tanítás meghatározó tanulási forrásközpontjait, nyitott műhelyeit jelentik. Ennek garanciája a tanulók könyvtárhasználati műveltsége, ideértve a könyvtári információkeresés informatikai lehetőségeinek alkalmazását is." (110/2012 Korm. Rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról)

Kiemelt szerepe van az 5–6. évfolyam programjának, amely mintegy összefoglalja, rendszerezi az alsó tagozaton játékos tevékenységek formájában, olykor spontán módon szerzett könyvtárhasználati tapasztalatokat. E két évfolyamon jelennek meg először a könyvtárhasználat főbb ismeretköreinek fogalmai, fogalmi összefüggései. A jelzett időszakban elsajátított és kellő gyakoroltatással rögzült tudás alapozza meg a felsőbb évfolyamok könyvtárhasználati képzésének hatékonyságát.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza - (1–4. évfolyam) – alsó tagozat

Általános fejlesztési követelmények

Az iskolai könyvtár rendszeres látogatásával szerezzen tapasztalatokat a könyvtárban végezhető tevékenységekről. Tudja azonosítani a könyvtár állományrészeit. Ismerje meg a könyvtár használatának módját és a könyvtárban való viselkedés szabályait.

Ismerje a főbb dokumentumfajták jellemzőit, és tudjon információkat keresni az életkorának megfelelő anyagokból.

Legyen képes használni az életkorának megfelelő segédkönyveket.

Megadott forrásból tudjon tényeket, adatokat kiemelni. Legyen képes gyermekkönyvek, - és folyóiratok szerkezetében eligazodni, a kiválasztott szövegrészek tartalmáról beszámolni.

Tudja a felhasznált dokumentum főbb adatait megnevezni.

Tapasztalatain keresztül ismerje fel a könyvtár szerepét a tanulásban és a szabadidős tevékenységekben. Ismerje meg a lakóhelyi gyermek könyvtárat, és használata során tudja alkalmazni az iskolai könyvtárban szerzett tapasztalatait.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza - (5-8. évfolyam) – felső tagozat

Általános fejlesztési követelmények

Igazodjon el a könyvtár állományrészeiben, tudja igénybe venni szolgáltatásait. Használja rendszeresen az iskolai könyvtárat. Ismerje és alkalmazza a könyvtárhasználat szabályait és kövesse a könyvtárban való viselkedés normáit.

A dokumentumtípusok formai és tartalmi sajátosságainak ismeretében legyen képes önálló használatukra. Lássa, hogy a technika fejlődésével az információk folyamatosan változó ismerethordozókon jelennek meg, és szerezzen tapasztalatokat ezek használatában.

Ismerje a kézikönyvtár szerepét a tájékozódásban. Iskolai feladatai megoldásához és mindennapi tájékozódásához tudja önállóan kiválasztani és használni a megfelelő segédkönyveket. Tudjon különböző szempontok szerint dokumentumokat keresni a könyvtár katalógusaiban.

Tudjon feladataihoz forrásokat választani, megadott szempontok alapján belőlük információkat szerezni, és elvégzett munkájáról beszámolni. Tudjon a dokumentumokból szabályosan idézni és a forrásokra hivatkozni.

Tapasztalatai alapján lássa a könyvtárnak az ismeretszerzésben, a szabadidő tartalmas eltöltésében betöltött szerepét. Az iskolai könyvtár rendszeres igénybevételén túl ismerje meg és használja a lakóhelyi közkönyvtárát is. Szerezzen tapasztalatokat arról, hogy az új technológiákon alapuló informatikai eszközök kibővítik a hagyományos könyvtári tájékozódás kereteit.

A Kormány 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelete

A nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól

A Kormány 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelete

A Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94. § (4) bekezdés t) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Tiltott tárgyak köre

1. § A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 7. § (1) bekezdés b)–j) pontja szerinti nevelési-oktatási intézménybe a tanuló által nem vihető be

a) a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti közbiztonságra különösen veszélyes eszköz,

b) azon tárgy, amelynek birtoklása

ba) a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló

2012. évi II. törvényben vagy

bb) a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben

foglaltak szerint büntetendő, vagy

c) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére nem értékesíthető termék.

2. Használatában korlátozott tárgyak köre

2. § Használatában korlátozott tárgynak minősül

a) a tanítási nap folyamán

aa) az általános iskola 1–8. évfolyamán,

ab) a gimnázium 5–12. évfolyamán,

ac) a szakgimnázium 9–13. évfolyamán,

b) a foglalkozások ideje alatt a kollégiumban,

c) a foglalkozások, tanórák ideje alatt – ideértve az intézményben töltött időt is – az alapfokú művészeti iskola minden évfolyamán vagy

d) a tanórák, a szakmai oktatás, illetve a szakképesítésre felkészítő szakmai képzés szerinti foglalkozások ideje alatt – ideértve az intézményben töltött időt is – a szakiskola minden évfolyamán a telekommunikációs eszközök – különösen a mobiltelefonok –, a kép- vagy hangrögzítésre alkalmas eszközök és az internetelérésre alkalmas okoseszközök.

3. A tiltott és használatában korlátozott tárgyak átvételének és visszaadásának szabályai

3. § (1) A használatában korlátozott tárgy a 2. § szerinti nevelési-oktatási intézménybe bevihető, azzal, hogy a tanuló a használatában korlátozott tárgyat a tanítási nap kezdetén, a tanítási órák megkezdése előtt – kollégiumban a foglalkozás megkezdése előtt – az intézmény házirendjében meghatározottak szerint leadja – a kollégium kivételével – a tanítási nap időtartamára, és azt a házirendben meghatározottak szerint visszakapja.

(2) A használatában korlátozott tárgyat az átvételt követően a nevelési-oktatási intézmény által a házirendben meghatározott elzárt helyen kell tárolni.

(3) Az 1. § a) és c) pontja szerinti tiltott tárgyat a házirendben meghatározott személy veszi át és tárolja visszaadásáig.

(4) Az 1. § a) és c) pontja szerinti tiltott tárgyat – ha annak birtoklását jogszabály nem zárja ki – az a) és b) pontban foglaltak kivételével a tanuló szülőjének,

a) ha a tanuló a 18. életévét betöltötte, a tanulónak, vagy

5 Záró rendelkezések

5.1 Legitimációs záradék

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját benyújtotta Orosháza, 2024. augusztus 30-án

Korcsok Marianna
főigazgató

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját megismerte és jóváhagyásra javasolta

Orosháza, 2024. szeptember 5-én

Molnárné Bali Anett

Molnárné Bali Anett
Az Iskolai Szülői Szervezet vezetője

Szendi-Horváthné Csernus Piroska

Szendi-Horváthné Csernus Piroska
Az Óvodai Szülői Szervezet vezetője

Almási Gyula
Az Iskolai Diákközösséget segítő tanár

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját az intézmény Nevelőtestülete megismerte és 32. IGEN, 0..NEM, valamint 0... tartózkodás mellett elfogadta.

Orosháza, 2024. szeptember 5-én

Korcsok Marianna
főigazgató

Jelen Pedagógiai Program a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság jóváhagyásával lép hatályba, és a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetjük be. Módosításáról a nevelőtestület elfogadását követően a fenntartó dönt.

Az intézmény Pedagógiai Programja a következő helyeken található meg:

- az iskola fenntartójánál
- az intézmény vezetőjénél és az igazgatóhelyetteseknél
- az óvoda vezetőjénél
- az iskola irattárában
- az iskola könyvtárában
- az iskola tanári szobájában

A Pedagógiai Programot az intézmény honlapján nyilvánosságra hozzuk. Az óvodapedagógus, pedagógus a szülők részére szülői értekezlet keretében, a tanulók részére osztályfőnöki órán ad tájékoztatást a pedagógiai programról.

Az intézmény pedagógiai programjának egy példányát az iskola könyvtárában helyezzük el, ahol azt a szülők és a tanulók helyben olvasással, a könyvtár nyitvatartási ideje alatt szabadon megtekinthetik.

5.2 Ratifikációs záradék

Jegyzőkönyv

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2024. augusztus 30. napján 100 % arányban elfogadta.

AZ
EÖTVÖS JÓZSEF
KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

(5900 Orosháza, Eötvös tér 2.)

OM: 201572

PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁS

a 2026/2027. tanévre

Összeállította: Korcsok Marianna

Korcsok Marianna
főigazgató

Orosháza, 2026. augusztus 31.

6 Módosító melléklet

3.10 Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülőkkel, az iskola partnereivel (78.o.)

Kapcsolattartás a szülőkkel (78.o.)

A szülőkkel való kapcsolattartás hivatalos formája a KRÉTA rendszere.

Kapcsolattartás formái a tanulókkal (79.o)

A tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok szóban folyamatosan, írásban – a KRÉTÁBA írt értékeléssel adnak tájékoztatást.

További lehetőségek:

- személyes beszélgetés
- honlap, e-mail, Kréta
- tájékoztató tábla
- iskolai rendezvények, programok

3.12 A felvétel és átvétel helyi szabályai (83.o.)

3.12.2 Átvétel más intézményből (84-85.o.)

Más iskolából érkező tanköteles korú gyermek felvételéről, átvételéről, osztályba, csoportba sorolásáról a szülő felvételi kérelme alapján a főigazgató dönt.

Ha a felvételi kérelem elbírálása mérlegelési időt igényel, a szülő kérésére legfeljebb kettő napig terjedő iskolalátogatási engedély adható. Az iskolalátogatási engedély kiadásáról értesíteni kell azt az iskolát, mellyel a tanuló jogviszonyban áll.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. Iskolánkból bármilyen okból távozott tanulót nem vagyunk kötelesek visszavenni.

4.6 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei (94.o.)

4.6.3 Szöveges értékelés (96.o.)

A tanulók szöveges értékelésének összegzési szabálya (97.o.)

Kitűnő: 5-5 Kiválóan teljesített: 4,9-4,8

Jól teljesített: 4,7-3,8

Megfelelően teljesített: 3,7-2,5

Felzárkóztatásra szorul: 2,5 alatt

..... tantárgyakból felzárkóztatásra szorul.

Az alsó tagozaton 2. osztály tanév vége és 3-4. osztályokban félévi és tanév végi értékelés során a fő tantárgyak esetében ,65 századtól, készségtárgyak esetében ,51 századtól adjuk meg a jobb osztályzatot.

A felső tagozaton félévkor és tanév végén a tantárgyi osztályzatoknál ,65 századtól adjuk meg a jobb osztályzatot. Az elégséges osztályzat minimum szintje 1,8.

Lehetőség van a tanulók szöveges értékelésére első évfolyamon és második évfolyam első félévében. Ennek alapelvei:

- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző jellegű; meghatározható legyen az egyén fejlesztésének stratégiája
- az érthetően meghatározott skolai követelményrendszerre épüljön
- rendszeres, sokoldalú és folyamatos legyen
- legyen annak számára érthető, akinek szól (szülő, gyermek)
- vegye figyelembe a szülők, gyermekek értékeléssel kapcsolatos megjegyzéseit, meglátásait

4.6.4 Értékelés érdemjeggyel (98.o.)

Megkülönböztető százalékkal jelölhetjük: (100.o.)

- 100%: fekete szín: év eleji felmérés, szóbeli és írásbeli feleletek, röpdolgozat, órai munka, gyakorlati jegy, projektmunka, kompetenciaméréshez kapcsolódó feladatok, másik intézményből hozott osztályzatok, feladatlap
- 50%: zöld szín: házi dolgozatok, szorgalmi feladatok

- 200%: piros szín: témazárók, félévi, év végi dolgozatok
- diagnosztikus mérés: piros szín és százalékos értékelés

Az értékelésnél a döntő a tanuló fejlődése, illetve hanyatlása.

Félévkor számszerű bejegyzéssel az e-naplóba, év végén szöveges-fogalmi jelöléssel a bizonyítványba és a törzslapba. Az e-naplóba számszerű, szöveges bejegyzés kerül.

Az SNI tanulók projekt egységekben való részvételét a „Kiválóan teljesített, Jól teljesített, Megfelelően teljesített és Felzárkóztatásra szorul" kategóriákkal értékeljük. A projekt egészében való részvételt szövegesen értékeljük.

4.6.5 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátjai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya (100.o.)

Alsó tagozaton:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-45%:	elégtelen (1)
46-60%:	elégséges (2)
61-77%:	közepes (3)
78-89%:	jó (4)
90-100%:	jeles (5)

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának elvei: (102.o.)

- Írásbeli házi feladatot alsó tagozaton csak annyit adhatunk, amennyit a tanuló a napközi ideje alatt pedagógus irányításával meg tud oldani. Abban az esetben, ha a szülő a gyermeket elviszi a napköziből, ezeket a feladatokat otthon kell elvégezni.
- A felső tagozaton a tanulószobában a tanuló addig nem mehet szabadidős tevékenységre, ameddig a házi feladata (írásbeli és szóbeli) nincsen készen. Akik nem járnak tanulószobai foglalkozásra, azoknak a házi feladat elvégzése otthon kötelező.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai (102.o.)

1-4. évfolyam:

- az iskolában készülnek a következő tanítási napra

A tanulók terhelése hétvégén és szünetekben: (103.o.)

Alapelv:

- Hétvégére, szünetekre a tanulóknak írásbeli házi feladatot nem adunk.

4.6.8 A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítési elvei (104.o.)

Az iskola minősítési rendszere magatartásból: (105.o.)

A félévi magatartás értékelése eltérhet a havi jegyek átlagától, ha a tanuló elmarasztalásban részesül. (106.o.)

4.6.9 Jutalmazás, büntetés formái (108.o.)
Jutalmazás (108.o.)

Azt a tanulót, aki példamutató magatartást tanúsít, képességeihez mérten folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, az osztálya, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, iskolai, illetve iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön vesz részt, bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, jutalomban kell részesíteni.
Az iskolai szinten elismert, kiemelkedő tanulmányi és sport teljesítményt az igazgatói vagy nevelőtestületi dicséret mellett oklevéllel és tárgyjutalommal (pl. Eötvös díj, Év Tanulója Díj, Kiváló Sportoló, Jó tanuló – Jó sportoló) ismerjük el. A nevelőtestületi dicséretet bejegyezzük az e-naplóba, a bizonyítványba és a törzslapra is rögzítjük.

A tanévzáró ünnepélyen átadásra kerülő díjak, elismerések (108-109.o.)

1. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító, kiemelkedő tanulmányi sport és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén nevelőtestületi dicséretben, oklevélben, tárgyjutalomban részesülnek. A dicséretet be kell jegyezni a bizonyítványba, az e-naplóba és a törzslapra.
2. A ballagó diákok nyolcévi munkáját értékelni kell, ennek alapján lehet a tanévzáró ünnepélyen az osztályfőnök javaslatára egyéni vagy közösségi elismerést, oklevelet, jutalmat átadni.

3. Az ÉV TANULÓJA címet 3. évfolyamtól az a tanuló kapja, aki az adott évfolyamon kitűnő tanulmányi eredményt érte el. Holtverseny esetén azé az elismerés, aki magatartásával, szorgalmával, iskolai és iskolán kívüli eredményeivel, közösségi munkájával az évfolyamon tanító pedagógusok többségének véleménye alapján leginkább kiemelkedik évfolyamtársai közül. Nevelőtestületi dicséret és tárgyjutalomban részesül.

4. A JÓ TANULÓ, JÓ SPORTOLÓ DÍJ adományozására a Testnevelés munkaközösség vezetője az osztályfőnökök egyetértésével tesz javaslatot oly módon, hogy a tanév során kiemelkedő sporteredményt elért tanulókat tanulmányi eredményük figyelembevételével rangsorba rendezi. Szabályzat alapján kerül elbírálásra, amely a sporteredményeket, a tanulmányi eredményeket és a magatartást veszi figyelembe. A szabályzat mellékletben csatolva. Az évente adományozható díjazottak száma 20 fő. Nevelőtestületi dicséret és tárgyjutalomban részesül.

5. Az EÖTVÖS DÍJ, annak a tanulónak adományozható, aki a nevelőtestület véleménye alapján tanulmányi és közösségért végzett munkájával, iskolán kívüli eredményeivel leginkább rászolgál tanulói- és pedagógus közösség elismerésére, tiszteletére.

A jelölés módjáról és a díj odaítélésének eljárásrendjéről az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület dönt, legkésőbb a tanévzáró ünnepély előtt. Egy tanévben egy tanuló részesülhet benne, de a nevelőtestület döntése alapján módosítható. Tárgyjutalomban részesül.

6. Pedagógus EÖTVÖS DÍJ, annak a pedagógusnak, aki kiemelkedő pedagógiai munkájával a tantestület véleménye alapján arra érdemes. Tárgyjutalomban részesül.

7. KIVÁLÓ SPORTOLÓ DÍJ, annak a tanulónak, aki kiemelkedő sporteredményével az iskola hírnevét öregbíti. A testnevelési munkaközösség döntése alapján kerül odaítélésre. Célja olimpiai sportágakban kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanuló(k) elismerése. Azonos eredmények esetében a díj megosztható.

A kiemelkedő teljesítmények elismeréseként a tanuló szaktárgyi dicséretet félévkor és év végén is kaphat.

Fegyelmező intézkedések (109.o.)

Az a tanuló, aki megszegi a házirendet, először figyelmeztetésben, ismételt, ill. súlyos megszegés esetén – ha szükséges, fegyelmi eljárás alapján (ld. SZMSZ, Házirend) - súlyosabb büntetésben részesül.

Súlyos megszegésnek minősül, ha a tanuló az intézmény hírnevét csorbítja, a másik ember testi épségét, egészségét veszélyezteti vagy károsítja, lopás, pénzügyi visszaélés, rongálás minősített esetét követi el.

Figyelmeztetési formák magatartásból, szorgalomból:

Az írásbeli figyelmeztetések az e-krétában rögzítésre kerülnek és 3 ugyanolyan (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói) írásbeli figyelmeztetés után következik a magasabb fokozat.

Jó tanuló, Jó sportoló Díj szabályzata

A díj céljai és alapelvei:

- A díj célja: az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda (a továbbiakban: Intézmény) a „Jó tanuló, Jó sportoló" díjjal azon tanulóit kívánja elismerni és jutalmazni, akik az adott tanévben az Intézmény értékrendjéhez méltó magatartásuk mellett kimagasló tanulmányi eredményt és kiemelkedő sporteredményeket értek el.

- Az érintettek köre: a díjat kizárólag az Intézménnyel aktív tanulói jogviszonyban rendelkező tanulók kaphatják meg.

- Beszámíthatóság:
    - az eljárásban kizárólag az Intézményben fennálló tanulói jogviszony ideje alatt, az év során megszerzett tanulmányi és sportolói eredmények számíthatók be
    - a tanuló tanév végi magatartás jegye legalább jó (4), ennél rosszabb érdemjeggyel nem vehet rész az eljárásban
    - a tanulmányi eredmény tanév végi átlagának minimum 4,00 kell lennie

A részvétel feltételei:

A díj odaítélésének alapja a tanuló tanév végi tanulmányi átlaga, magatartási érdemjegye, valamint a tanév során elért sporteredményei.

A pályázaton való részvétel minimumfeltételei:

- kizárólag olimpiai sportágak országos sportági szakszövetségei/sportági szövetségei által képviselt sportágak eredményei értékelhetők
- a tanuló sporteredményei esetében kizárólag az alább felsorolt versenyeken elért helyezések vehetők figyelembe:
    - Diákolimpia
    - korosztályos országos bajnokság

Korosztályos Országos Bajnokságnak az tekinthető, amelyet az országos sportági szakszövetségek, sportági szövetségek az adott versenyre vonatkozó versenykiírása, illetve versenyszabályzata Országos vagy Magyar Bajnokságnak rögzít. Olyan sportágakban (csapatsportágak), ahol többszintű bajnoki rendszer működik, a legmagasabb szintű korosztályos bajnokságban (pl. NB I.) elért eredmény pontszámát 50 ponttal kell megemelni. Több fordulóból álló versenysorozat esetén kizárólag a fordulók lezárását követően megállapított végeredményt lehet figyelembe venni. A végeredmény megállapításának, kihirdetésének dátuma az adott tanév szorgalmi időszakára kell esnie.

Diákolimpiai versenynek a Magyar Diáksport Szövetség által saját jogán rendezett felmenő rendszerű versenyek, valamint a Magyar Diáksport Szövetséggel megkötött szerződés alapján megrendezett sportági szakszövetségi diákolimpia versenyek tekinthetők.

A díj odaítéléséről a ponttáblázat alapján számított összpontszámok figyelembevételével az Intézmény vezetése és a testnevelés munkaközössége dönt. A díjak átadására a tanévzáró ünnepség keretében kerül sor.

A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

Az Eötvös József Katolikus Általálános Iskola és Óvoda nevelőtestülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdésében és a 70. § (2) a) pontjában biztosított jogkörében eljárva, az arra jogosult szervezetek véleményének megismerését követően az intézmény Pedagógiai Program módosítását megtárgyalta és elfogadta.

A Pedagógiai Program módosításának elfogadásáról a nevelőtestület a 2026. aug. hó 31. napján megtartott nevelőtestületi értekezletén döntött.

A Pedagógiai Program módosítását elfogadását a nevelőtestületi értekezletről készült jegyzőkönyv igazolja.

Kelt: Orosháza, 2026. aug. hó 31. nap

Korcsok Marianna

Korcsok Marianna

főigazgató

A szülői szervezet véleménye

A Eötvös József Katolikus Általálános Iskola és Óvoda szülői szervezete (közössége) az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatában biztosított véleményezési jogkörében eljárva az intézmény Pedagógiai Programj módosítását megismerte, megtárgyalta, és azzal kapcsolatban véleményét kialakította.

Kelt: Orosháza, 2026. szept. hó 01. nap

Molnárné Bali Anett

Molnárné Bali Anett

a szülői szervezet képviselője

A Pedagógiai Program módosítás igazgatói jóváhagyása

A Eötvös József Katolikus Általálános Iskola és Óvoda nevelőtestülete által elfogadott, az arra jogosult szervezetek véleményének figyelembevételével kialakított, valamint a fenntartó egyetértésével rendelkező Pedagógiai Program módosítását a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömben jóváhagyom.

Kelt: ....., 2026. ..... hó ..... nap

.....

fenntartó

Hatálybalépés és nyilvánosságra hozatal

Jelen Pedagógiai Program módosítása a benne meghatározott időpontban lép hatályba.

Az intézményi igazgató gondoskodik a Pedagógiai Program módosítása jogszabályban meghatározott módon történő nyilvánosságra hozataláról, az intézmény honlapján történő közzétételéről, valamint az érintettek számára történő hozzáférhetővé tételéről.

Kelt: Orosháza, 2026. 09. hó 01. nap

Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Orosháza

.....

Korcsok Marianna

főigazgató